

II.

INFORMACE

O POKLADNÍM PLNĚNÍ

STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY

ZA 1. AŽ 3. ČTVRTLETÍ 2021

Obsah

I. Pokladní plnění státního rozpočtu	1
1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	1
1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2021.....	1
1.2 Rozpočet po změnách.....	4
1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	4
2 Příjmy státního rozpočtu	8
2.1 Příjmy z daní a poplatků	10
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	18
2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	18
3 Výdaje státního rozpočtu.....	21
3.1 Běžné výdaje.....	24
3.2 Kapitálové výdaje.....	33
4 Tabulková část	37
II. Zpráva o řízení státního dluhu	43
1 Vývoj a stav státního dluhu.....	43
1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021.....	43
1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček	43
1.2.1 Státní pokladniční poukázky	44
1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy na domácím trhu	44
1.2.3 Státní dluhopisy pro občany	46
1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích	47
1.2.5 Státní dluhopisy celkem	47
1.2.6 Přijaté úvěry	47
1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky.....	48
1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky	48
2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh.....	50
3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021	53
4 Tabulková příloha	55
III. Situační zpráva státní pokladny	56
IV. Informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021	60

Seznam zkratk

ACRA	Analytical Credit Rating Agency
bps	Bazické body
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CHF	Kódové označení švýcarského franku
CZK	Kódové označení koruny české
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EGAP, a.s.	Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s.
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
EUR	Kódové označení eura
HDP	Hrubý domácí produkt
FM	Finanční mechanismy
FNM	Fond národního majetku
JCR	Ratingová agentura Japan Credit Rating Agency
JPY	Kódové označení japonského jenu
Kč	Koruna česká
MF	Ministerstvo financí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP	Operační program
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složka státu
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
p. a.	Per annum
PRIBOR	Referenční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
R&I.	Ratingová agentura Rating and Investment Information, Inc.
RRF	Národní plán obnovy
RUD	Rozpočtové určení daní
SD	Spotřební daň
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SFA	Státní finanční aktiva
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPP	Státní pokladniční poukázky
SR	Státní rozpočet
SSD	Spořicí státní dluhopisy
SURE	evropský nástroj finanční pomoci (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency)
SZ	Sociální zabezpečení
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UV	Usnesení vlády
VAR	Variabilně úročený
VPS	Všeobecná pokladní správa
VVR	Vládní rozpočtová rezerva (kapitola státního rozpočtu)
ZP	Zdravotní pojišťovny

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů.....	2
Tabulka č. 2: Dopady změn novely zákona o státním rozpočtu na hlavní příjmové a výdajové složky (mil. Kč).....	2
Tabulka č. 3: Rozpočet 2021 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2020 (mld. Kč).....	3
Tabulka č. 4: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč).....	6
Tabulka č. 5: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč).....	9
Tabulka č. 6: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč).....	12
Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč).....	23
Tabulka č. 8: Vývoj nezaměstnanosti.....	27
Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů v 1. - 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč).....	34
Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021 (mil. Kč).....	43
Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu.....	43
Tabulka č. 12: Přehled emisí SPP v 1. – 3. čtvrtletí 2021.....	44
Tabulka č. 13: Přehled SDD vydaných na primárním trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021.....	45

Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky	49
Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)	50
Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 (mil. Kč).....	53
Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)	57
Tabulka č. 18: Odhad hospodaření veřejných financí v porovnání s Konvergenčním programem ČR (duben 2021) % HDP.....	60

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. – 3. čtvrtletí (mld. Kč)	5
Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč).....	5
Graf č. 3: Meziroční změna celkových příjmů a výdajů v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2020 a 2021 (kumulativní údaje, %)	7
Graf č. 4: Vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2013 (kumulativní údaje, mld. Kč).....	8
Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2021	9
Graf č. 6: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	10
Graf č. 7: Meziroční srovnání inkasa DPH (mld. Kč)	11
Graf č. 8: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2021	12
Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů (mld. Kč)	13
Graf č. 10: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků (mld. Kč)	13
Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa DPPO (mld. Kč).....	14
Graf č. 12: Meziroční srovnání inkasa DPFO (mld. Kč)	16
Graf č. 13: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	18
Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí let 2014-2021 (mil. Kč)	19
Graf č. 15: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2021	23
Graf č. 16: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2016 až 2021 (mil. Kč)	24
Graf č. 17: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2021	25
Graf č. 18: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky v 1. - 3. čtvrtletí let 2014 až 2021 (mld. Kč).....	35
Graf č. 19: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mil. Kč)	36
Graf č. 20: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu	46
Graf č. 21: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB	49
Graf č. 22: Státní pokladna za 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)	54
Graf č. 23: Vývoj státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)	54

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

Informace o plnění státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí 2021 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu, situační zpráva o státní pokladně a aktuální informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021.

1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2021

Státní rozpočet na rok 2021 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 18. prosince 2020 zákonem č. 600/2020 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 488,3 mld. Kč, výdaje ve výši 1 808,3 mld. Kč a schodek ve výši 320,0 mld. Kč.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2021 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky,
- Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2021 až 2023 podle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti, schválená usnesením vlády č. 488 ze dne 30. dubna 2020,
- novela zákona č. 23/2017 Sb., podle které Ministerstvo financí pro rok 2021 stanovilo výši výdajových rámců na úrovni strukturálního salda sektoru veřejných institucí (saldo sektoru veřejných institucí v aktuální metodice Evropského systému národních a regionálních účtů očištěné o vliv hospodářského cyklu a o jednorázová a jiná přechodná opatření),
- predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2023 (zpracovaná Ministerstvem financí v září 2020); makroekonomická predikce byla dne 21. září 2020 posouzena Výborem pro rozpočtové prognózy a hodnocena jako realistická.

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2021 se vycházelo z dat a prognóz, které byly k dispozici v době sestavování tohoto státního rozpočtu. Pandemie nového typu koronaviru, přijatá protiepidemická opatření a jejich doprovodné efekty způsobily v roce 2020 hluboký synchronizovaný propad světové ekonomiky. Jeho rozsah je za období po 2. světové válce bezprecedentní. Hospodářská politika ve všech zasažených zemích reagovala razantním uvolněním a přijetím masivních fiskálních a monetárních stimulů, což omezilo negativní vliv pandemie na krátkodobý ekonomický výkon. Zároveň tato opatření napomohla minimalizovat dopady na růst dlouhodobý. Přes silná rizika a nejistoty by měl rok 2021 být ve znamení oživení globální ekonomické aktivity. Ve většině zemí však patrně nebude dostatečně silné na to, aby vykompenzovalo propad roku 2020. V reakci na zhoršení epidemické situace došlo ve 4. čtvrtletí 2020 a v prvních týdnech roku 2021 k opětovnému zpřísnění restriktivních opatření, která obdobně jako na jaře 2020 zasáhla především služby a maloobchod.

Z těchto důvodů, ale i z potřeby zohlednit zrušení tzv. superhrubé mzdy, přistoupila vláda k návrhu změny zákona o státním rozpočtu. Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR následně s **účinností od 1. 3. 2021 schválila novelu zákona o státním rozpočtu na rok 2021 (zákon č. 92/2021 Sb.)**, která reflektovala aktuální vývoj boje s pandemií, úpravy ve vládních programech přímé pomoci, snížení daňového zatížení zaměstnanců o čtvrtinu a aktuální výzvy související se zatížením zdravotního systému, masivní vakcinací a testováním obyvatelstva. Při novele rozpočtu byly zohledněny následující makroekonomické indikátory.

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů

		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2020	2021
		Predikce leden 2021		Minulá predikce září 2020						
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 625	4 797	5 111	5 410	5 749	5 613	5 874	5 561	5 860
	<i>růst v % b.c.</i>	6,4	3,7	6,5	5,8	6,3	-2,4	4,7	-3,3	5,4
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	5,4	2,5	5,2	3,2	2,3	-6,1	3,1	-6,6	3,9
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	3,9	3,8	4,0	3,5	3,0	-5,1	3,3	-5,0	2,2
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	1,8	2,5	1,8	3,8	2,2	2,1	2,9	3,8	2,9
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	9,7	-3,0	4,9	10,0	2,3	-8,2	3,8	-7,5	3,0
Příspěvek čistých vývozu k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,6	-0,1	-1,7	0,9
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,2	-1,4	0,0	-1,3	0,6
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,0	1,5	3,6	1,4
Míra inflace spotřebitelských cen	<i>průměr v %</i>	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	1,9	3,2	1,9
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,1	-0,6	-1,2	-0,7
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	3,3	2,6	3,4
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v % b.c.</i>	5,0	5,7	9,2	9,6	6,7	0,2	1,2	-1,9	0,8
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	0,4	1,8	1,5	0,4	-0,3	3,6	1,4	0,3	0,4
Saldo sektoru vládních institucí	<i>% HDP</i>	-0,6	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,8	-6,6	-6,4	-4,9
Předpoklady:										
Měnový kurz CZK/EUR		27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	26,1	26,3	25,8
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,2	1,1	0,9
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	52	44	54	71	64	42	51	42	48
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	1,9	1,8	2,7	1,9	1,3	-7,3	3,6	-9,0	5,4

Pozn.: Ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou v metodice Výběrového šetření pracovních sil. Údaje v aktuální predikci neoznačené podbarvením indikují, že hodnota je již vykázanou skutečností.

Zdroj: MF ČR: Fiskální výhled ČR (leden 2021), MF ČR: Makroekonomická predikce ČR (leden 2021).

Nejvýraznější změnou na příjmové straně byl pokles daňových příjmů státu v důsledku dopadů daňového balíčku a nového zákona o kompenzačním bonusu. Celkový odhadovaný negativní dopad daňového balíčku na státní rozpočet pro rok 2021 byl vyčíslen na 87,7 mld. Kč. Součástí daňového balíčku byla také změna rozpočtového určení daní (RUD) ve prospěch obcí (z 23,58 % na 25,84 %) a krajů (z 8,92 % na 9,78 %) týkající se daní z příjmů a DPH. Došlo ke snížení efektivního zdanění u daně z příjmů fyzických osob z 20,1 % na dvě sazby daně ve výši 15 % a 23 % s odhadovaným negativním dopadem ve výši 78,5 mld. Kč a zvýšení slevy na poplatníka o 3 000 Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 11,7 mld. Kč (vše na úrovni veřejných rozpočtů). Příjmovou stranu dále negativně ovlivní výplata nového kompenzačního bonusu, který je technicky daňovou vratkou, ve výši 1 000 Kč denně. Z tohoto důvodu byla ponížena predikce inkasa DPFO placené poplatníky o dalších 25,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů. Dalším opatřením v daňovém balíčku s vlivem na inkaso bylo zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem ve výši 11,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů a zvýšení limitu vstupní ceny pro zatřídění do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 2,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů.

Tabulka č. 2: Dopady změn novely zákona o státním rozpočtu na hlavní příjmové a výdajové složky (mil. Kč)

	SR 2021 původní	dopad novely	SR 2021 po novele
Daňové příjmy	735 976	-100 050	635 926
Pojistné na SZ	548 519	13 600	562 119
Ostatní příjmy	203 841	-16 273	187 568
Příjmy SR	1 488 336	-102 723	1 385 613
Běžné výdaje	1 620 816	77 277	1 698 093
Kapitálové výdaje	187 520	0	187 520
Výdaje SR	1 808 336	77 277	1 885 613
Saldo SR	-320 000	-180 000	-500 000

Změny na výdajové straně podobně jako v roce 2020 vyplynuly především z potřeb financovat pokračující pomoc ekonomice a podnikatelům. Novela počítá s navýšením prostředků v kapitole VPS o 48 mld. Kč určených na podporu podnikání i veřejného sektoru. Prostředky jsou zdrojem pro realizaci programů Antivirus, COVID 2021, COVID - Nepokryté náklady, pro vyplacení příspěvku obcím a krajům na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021, ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové

péče, dotací v oblasti sociálních služeb či pro zajištění testování ve školách. O další prostředky byly nejvíce navýšeny rozpočty Ministerstva zdravotnictví (+7 mld. Kč na nákup vakcín), Ministerstva průmyslu a obchodu (+5 mld. Kč na programy COVID Gastro – Uzavřené provozovny, COVID Sport III Lyžařské areály, COVID veletrhy), Státního dluhu (+4,9 mld. Kč na obsluhu státního dluhu) a Ministerstva práce a sociálních věcí (+2,7 mld. Kč na zvýšení přídatku na dítě, +1,7 mld. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a +0,4 mld. Kč na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2021 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2020.

Tabulka č. 3: Rozpočet 2021 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2020 (mld. Kč)

	2020		2021	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet	SR 2021- SR 2020	SR 2021- Skut. 2020	SR 2021/ SR 2020	SR 2021/ Skut. 2020
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 364,8	1 475,5	1 385,6	20,8	-89,9	101,5	93,9
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>664,0</i>	<i>718,2</i>	<i>635,9</i>	<i>-28,1</i>	<i>-82,3</i>	<i>95,8</i>	<i>88,5</i>
DPH	290,3	287,9	287,9	-2,4	0,0	99,2	100,0
Spotřební daně *)	149,8	154,8	164,4	14,6	9,6	109,7	106,2
DPPD	77,8	108,4	83,8	6,0	-24,6	107,7	77,3
DPFO	130,7	154,1	87,8	-42,9	-66,3	67,2	57,0
ostatní daňové příjmy	15,4	13,1	12,0	-3,4	-1,1	78,0	91,5
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>538,8</i>	<i>540,5</i>	<i>562,1</i>	<i>23,3</i>	<i>21,6</i>	<i>104,3</i>	<i>104,0</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>162,0</i>	<i>216,7</i>	<i>187,6</i>	<i>25,6</i>	<i>-29,2</i>	<i>115,8</i>	<i>86,5</i>
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	110,1	136,2	132,2	22,1	-4,0	120,0	97,1
Celkové výdaje	1 864,8	1 842,9	1 885,6	20,8	42,7	101,1	102,3
z toho: EU/FM výdaje **)	110,1	139,9	132,2	22,1	-7,7	120,0	94,5
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 690,4</i>	<i>1 670,3</i>	<i>1 698,1</i>	<i>7,7</i>	<i>27,8</i>	<i>100,5</i>	<i>101,7</i>
Sociální dávky ***)	662,0	687,3	697,0	35,0	9,7	105,3	101,4
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>174,4</i>	<i>172,6</i>	<i>187,5</i>	<i>13,1</i>	<i>14,9</i>	<i>107,5</i>	<i>108,6</i>
Saldo SR	-500,0	-367,5	-500,0	0,0	-132,6	100,0	136,1
Saldo bez EU/FM prostředků	-500,0	-363,7	-500,0	0,0	-136,3	100,0	137,5

Pozn.: Schválené rozpočty za rok 2020 i 2021 jsou uvedeny po všech novelách.

*) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a digitální daně

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

V porovnání s třikrát upraveným rozpočtem roku 2020 předpokládá novelizovaný rozpočet na rok 2021 s růstem celkových příjmů o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,5 %, s růstem celkových výdajů též o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,1 %, a plánovaný schodek tak zůstal stejný jako v roce 2020, tj. ve výši 500,0 mld. Kč.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným poklesem o 28,1 mld. Kč, tj. o 4,2 %. Nejvýrazněji se na tom podílelo snížení rozpočtu daní z příjmů fyzických osob (DPFO) placených plátcí o 50,4 mld. Kč, tj. o 41,1 %, zejména z důvodu zrušení tzv. superhrubé mzdy a snížení sazby daně.

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2020 zvýšil o 23,3 mld. Kč, tj. o 4,3 %, v důsledku aktualizace makroekonomické predikce a zároven z důvodu vyššího objemu dosažených příjmů v roce 2020.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se po novelizaci meziročně zvýšil o 25,6 mld. Kč, tj. o 15,8 %. Na tom se podílely zejména příjmy z rozpočtu EU a FM, jejichž plánovaná výše meziročně vzrostla o 21,6 mld. Kč na 131,7 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. Další růstový faktor představovaly příjmy z aukčního prodeje emisních povolenek, jejichž rozpočet se pod vlivem rostoucí tržní ceny povolenek zvýšil o 3,5 mld. Kč na 13,5 mld. Kč.

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2020 s vyšším čerpáním prostředků o 20,8 mld. Kč, tj. o 1,1 %, z toho růst o 7,7 mld. Kč, tj. o 0,5 %, připadl na běžné výdaje a růst o 13,1 mld. Kč, tj. o 7,5 %, na výdaje kapitálové.

Růst rozpočtu běžných výdajů vycházel zejména z priorit vlády, ale také z potřeby vyšších výdajů v souvislosti s řešením ekonomických důsledků pandemie koronaviru. Mírné tempo růstu rozpočtu běžných výdajů je odrazem vysoké základny roku 2020 ovlivněné zejména navýšením objemu vládní rozpočtové rezervy o 107,7 mld. Kč při novelách rozpočtu. Opačným směrem působily sociální dávky, jejichž rozpočet se meziročně navýšil o 35,0 mld. Kč, tj. o 5,3 %. Do tohoto růstu se promítl vyšší odhad výdajů na důchody o 28,3 mld. Kč, růst prostředků na podpory v nezaměstnanosti o 7,9 mld. Kč a růst dávek státní sociální podpory o 2,7 mld. Kč (zejména vliv zvýšení rodičovského příspěvku). Dalším významným faktorem byl předpokládaný růst platů pracovníků v regionálním školství dle cíle Programového prohlášení vlády (na rok 2021 je nárůst platů pedagogů o 9 %, tj. o 9,6 mld. Kč a nepedagogických pracovníků o 4,3 %, tj. o 1,5 mld. Kč). Meziročně vyšší o 30,5 mld. Kč je i rozpočet plateb státu za tzv. státní pojištěnce do systému veřejného zdravotního pojištění. Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU by měly být proti rozpočtu 2020 vyšší o 7,9 mld. Kč. Rozpočet běžných výdajů určených na financování společných programů EU/FM a ČR meziročně klesl o 4,6 mld. Kč.

Plánovaný objem kapitálových výdajů je v roce 2021 tvořen ze 47 % výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR. Rozpočet těchto výdajů meziročně vzrostl o 23,1 mld. Kč, což nejvíce ovlivnily plánované investice v rámci nového programu Nástroj na podporu oživení a odolnosti (16,2 mld. Kč). Vzrostl také rozpočet investic v rámci OP Doprava 2014+ (+8,3 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (+5,6 mld. Kč) a Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (+3,3 mld. Kč). Naopak o 5,7 mld. Kč poklesl rozpočet určený na financování projektů v rámci OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+. Poměrně výrazně (o 10,0 mld. Kč) klesl rozpočet kapitálových výdajů financovaných bez účasti prostředků EU a FM. Na tom se podílely zejména investiční transfery rozpočtům územní úrovně nižší o 5,6 mld. Kč a transfery SFDI nižší o 3,4 mld. Kč. Plánované investiční transfery tomuto fondu jsou ovšem meziročně vyšší o 20,6 mld. Kč především díky předpokládanému zapojení prostředků Nástroje na podporu a oživení (15 mld. Kč).

Pokud není uvedeno jinak, vychází údaje této informace z dat rozpočtového informačního systému k 30. 9. 2021, tzn. údaje schváleného rozpočtu a rozpočtu po změnách obsahují hodnoty, které odpovídají stavu po novele zákona o státním rozpočtu (tj. včetně zákona č. 92/2021 Sb.).

1.2 Rozpočet po změnách

V průběhu 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 došlo ke změnám rozpočtu, které neměly vliv na výši schodku schváleného rozpočtem. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl souvztažně navýšen u 10 kapitol o 8,4 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení realizovaly v nejvyšší míře kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 4,1 mld. Kč u OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+), Ministerstvo zemědělství (o 3,5 mld. Kč u Programu rozvoje venkova 2014+), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 398 mil. Kč u OP Zaměstnanost 2014+) a Ministerstvo zahraničních věcí (o 253 mil. Kč u Národního plánu obnovy-RRF).

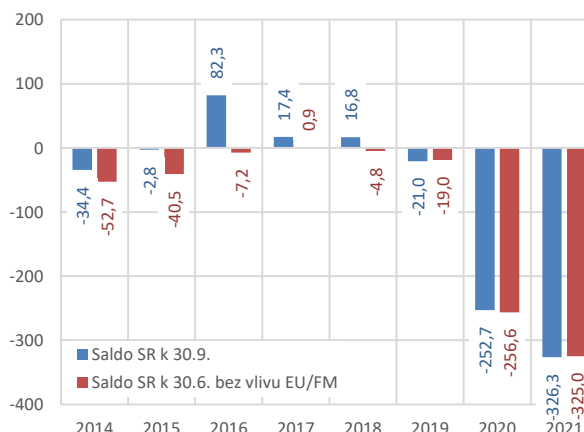
Rozpočet po změnách k 30. 9. 2021 tak dosáhl u celkových příjmů 1 394,0 mld. Kč, u celkových výdajů 1 894,0 mld. Kč a rozpočtovaný schodek zůstal ve výši 500,0 mld. Kč.

1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

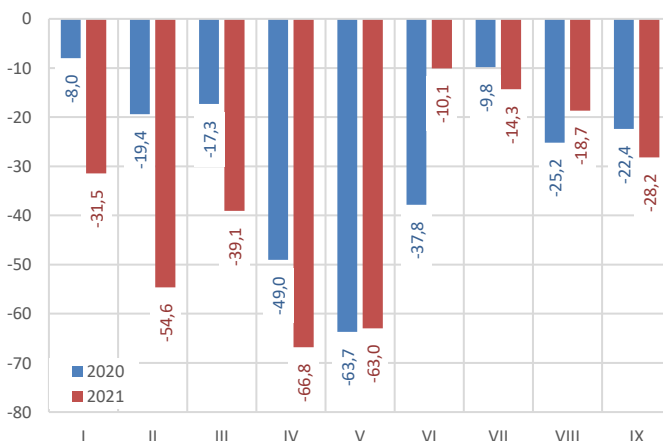
Hospodaření státního rozpočtu za tři čtvrtiny roku 2021 skončilo **deficitem ve výši 326,3 mld. Kč**. Dopad příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty nebyl výrazný (-1,2 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty s neutrálním dopadem, by schodek činil 325,0 mld. Kč. Vývoj salda k 30. září od roku 2014, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců zobrazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. – 3. čtvrtletí (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2014

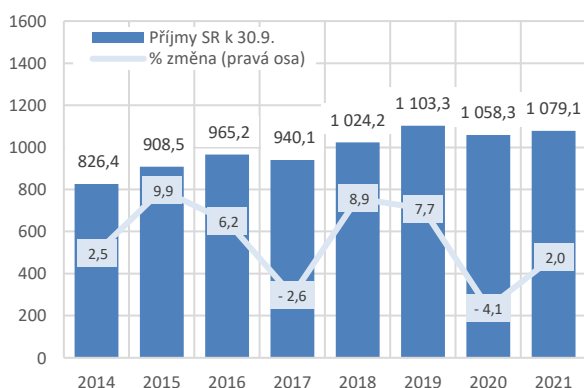
Nekumulativní saldo v měsících

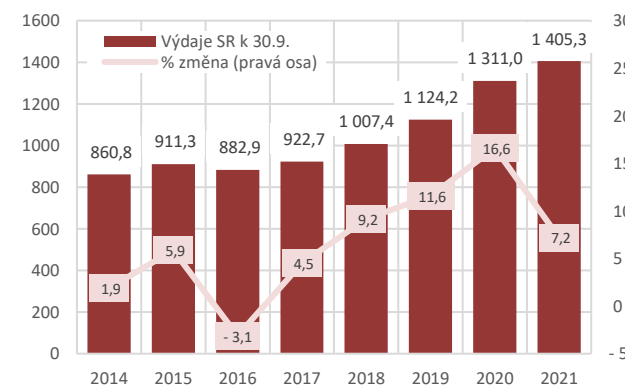
Z grafů je patrný výrazný dopad koronavirové krize na hospodaření státního rozpočtu. Negativní vyznění při meziročním srovnání vývoje salda (-73,6 mld. Kč) vychází zejména z faktu, že v roce 2020 se efekty vládních opatření či nákupů ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu začaly výrazněji projevovat až ve druhém čtvrtletí roku. Dosavadní výsledky roku 2021 byly plně zatíženy restriktivními opatřeními omezujícími ekonomickou aktivitu s negativními dopady na daňové výnosy státního rozpočtu, jejichž objem je ovlivňován i snížením zdanění práce, kapitálu či majetku a změnou rozpočtového určení daní ve prospěch územních rozpočtů. Spolu s pokračující podporou státu zaměřenou na pomoc zasaženým sektorům ekonomiky, sociálnímu a zdravotnímu systému se jednalo o hlavní příčiny dalšího výrazného meziročního propadu hospodaření státního rozpočtu, zejména v prvních 4 měsících roku. Postupné rozvolňování zmíněných restrikcí v průběhu 2. a 3. čtvrtletí roku vedla s určitým zpožděním k pozitivním efektům zejména na příjmovou stranu rozpočtu. Zatímco inkaso daní a pojistného na sociální zabezpečení v prvním čtvrtletí meziročně kleslo o 31,2 mld. Kč (-9,7 %), v průběhu dalších šesti měsíců o 66,9 mld. Kč (+11,4 %), a to i přes negativní dopady legislativních změn na daňové příjmy státního rozpočtu. Tento pozitivní trend je ovšem ze značné části dán nízkou základnou roku 2020 ovlivněnou mimořádnými odklady zákonných termínů splatnosti zejména příjmových daní a pojistného. V kontextu s rokem 2019 dosáhl výnos daní včetně pojistného za 1. – 3. čtvrtletí 2021 nižšího objemu o 25,6 mld. Kč (-2,6 %). Pohled na vývoj celkových příjmů i výdajů státního rozpočtu z delšího časového hlediska demonstrují následující grafy.

Graf č. 2: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč)

Příjmy

Výdaje

Propad **příjmů** pod úroveň roku 2019, ovlivněný zejména vývojem daňových příjmů v souvislosti s omezováním ekonomické aktivity opatřeními vlády v průběhu roku 2020 a 2021, byl navíc podpořen legislativními změnami (zejména zrušením superhrubé mzdy, změnou RUD, zrušením daně z nabytí nemovitých věcí) a také výplatou kompenzačního bonusu na vrub daně z příjmů fyzických osob placené plátcí. I přesto, že celkové příjmy meziročně vzrostly o 2,0 %, jejich objem byl proti stavu na konci září roku 2019

stále nižší o 2,2 %. Měly na to vliv zejména daňové příjmy bez pojistného, jejichž propad proti stejnému období roku 2019 zůstává značný (-55,4 mld. Kč; -9,9 %). Z meziročního hlediska lze u tohoto typu příjmů také sledovat propad (-11,6 mld. Kč; -2,2 %).

Naopak pojistné na sociální zabezpečení, jehož inkaso bylo podpořeno vyhlášením programu Antivirus, vykázalo růst jak ve vztahu k roku 2020 (+12,0 %), tak k roku 2019 (+7,2 %), což výrazně přispívá i k relativně příznivému vývoji salda systému důchodového pojištění. Vývoj ostatních příjmů nedaňového charakteru (-14,9 mld. Kč, tj. -10,0 %) zkreslilo 13 mld. Kč z výnosů z dividend realizovaných loni v březnu. Příjmy z Evropské unie a finančních mechanismů byly o 12,0 mld. Kč nižší a celkový dopad vylepšil zejména únorový mimořádný výnos z aukce kmitočtů mobilním operátorům v objemu 5,6 mld. Kč, případně 2,9 mld. Kč inkasovaných od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti nemoci COVID-19.

Tabulka č. 4: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)

	2020	2021				Rozdíl skutečností	Index 2021/2020
	Skutečnost k 30.9.	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost k 30.9.	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	1 058,3	1 385,6	1 394,0	1 079,1	77,4	20,8	102,0
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	515,4	635,9	635,9	503,8	79,2	-11,6	97,8
DPH	204,0	287,9	287,9	208,7	72,5	4,8	102,3
Spotřební daně *)	112,3	164,4	164,4	106,0	64,5	-6,3	94,4
DPPO	79,0	83,8	83,8	103,2	123,1	24,2	130,6
DPFO	107,0	87,8	87,8	75,9	86,5	-31,1	71,0
ostatní daňové příjmy	13,2	12,0	12,0	10,0	83,0	-3,2	75,7
Pojistné na SZ	392,8	562,1	562,1	440,1	78,3	47,3	112,0
Nedaňové a ost. příjmy	150,1	187,6	195,9	135,1	69,0	-14,9	90,0
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	100,7	132,2	140,5	88,7	63,1	-12,0	88,1
Celkové výdaje	1 311,0	1 885,6	1 894,0	1 405,3	74,2	94,4	107,2
z toho: EU/FM výdaje **)	96,8	132,2	140,5	90,0	64,0	-6,9	101,6
Běžné výdaje	1 205,1	1 698,1	1 708,8	1 305,7	76,4	100,6	108,4
Sociální dávky ***)	505,6	697,0	689,3	521,3	75,6	15,8	103,1
Kapitálové výdaje	105,9	187,5	185,2	99,6	53,8	-6,3	94,1
Saldo SR	-252,7	-500,0	-500,0	-326,3	65,3	-73,6	129,1
Saldo bez EU/FM prostředků	-256,6	-500,0	-500,0	-325,0	65,0	-68,4	126,7

*) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a digitální daně

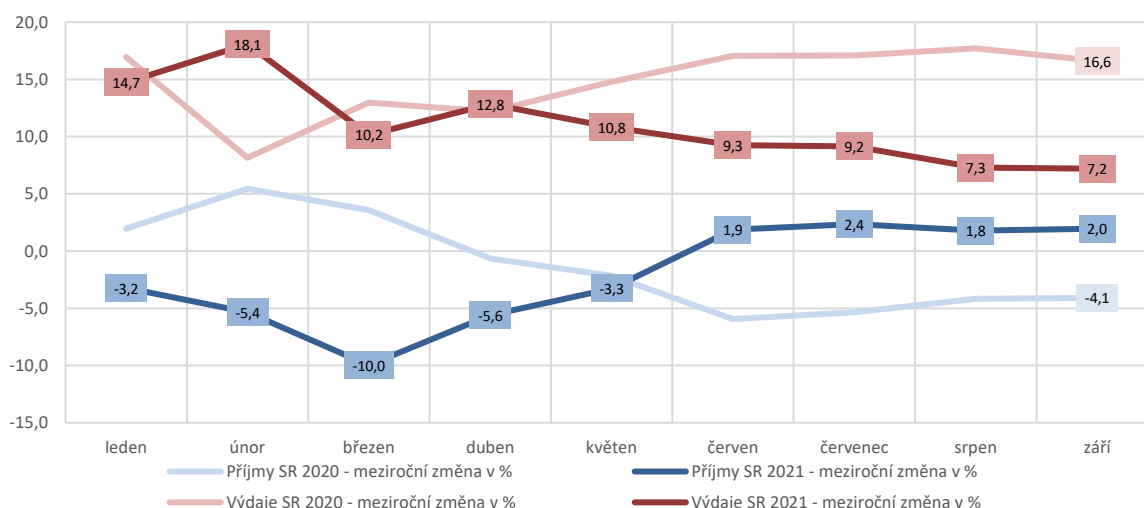
**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také sociál. dávkami)

Pozn.: Data za minulý rok vycházejí z údajů finančních výkazů k 30. 9. 2020

Výdaje rozpočtu navýšené dopady koronavirové krize v podobě nákupů zdravotnického materiálu, přístrojů, vakcín a zejména pomocí vyplácené zasaženým subjektům soukromého i veřejného sektoru v kombinaci s pokračující snahou o realizaci hlavních priorit vlády představují hlavní faktor pro výrazný odklon jejich tempa od tempa stagnujících příjmů. Proti stavu vykázanému na konci září roku 2019 byly výdaje za devět měsíců roku 2021 vyšší o 281,1 mld. Kč, tj. o 25,0 %. V letech 2018 a 2019 byly v průměru 10% nárůsty výdajů kompenzovány z velké části i růstem příjmů, v dalších letech však došlo v souvislosti s koronavirovou krizí k rychlému navýšení rozdílu mezi tempem výdajů a příjmů. Následující graf ukazuje, jak postupné rozvolňování pozitivně dopadá i na vývoj hospodaření rozpočtu v posledních měsících pololetí 2021. Křivky grafu demonstrují postupné meziroční zlepšení ve výběru příjmů a snižující se tlak na výdaje rozpočtu. Údaje jsou částečně zkresleny i tím, že opatření v souvislosti s šířením nemoci COVID-19 měla v roce 2020 vliv na rozpočet až v druhém čtvrtletí.

Graf č. 3: Meziroční změna celkových příjmů a výdajů v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2020 a 2021 (kumulativní údaje, %)

Výdaje související s pandemií nemoci COVID-19 byly pro účely měsíční tiskové zprávy o pokladním plnění státního rozpočtu za leden až září 2021 vyčísleny na 133 mld. Kč¹, což bylo meziročně o 49,1 mld. Kč více. Bez vynaložení těchto prostředků v obou letech by celkové výdaje meziročně vzrostly o 45,3 mld. Kč, tj. o 3,7 % (v 1. – 3. čtvrtletí 2020 o 102,8 mld. Kč, tj. o 9,1 %). Za takto očištěným tempem výdajů stálo především prosazování priorit vlády, které na konci září 2021 vedly k růstu vyplacených dávek důchodového pojištění (+21,0 mld. Kč) navýšených zejména valorizací starobních důchodů o 5,8 % a k růstu podpory regionálního školství (+14,8 mld. Kč) navýšené plánovaným růstem platů pedagogických a nepedagogických pracovníků o 9 %, resp. o 4,3 %. Za meziročním navýšením stál i převod prostředků určených na financování sociálních služeb (+6,2 mld. Kč), které byly rozhodnutím vlády podpořeny 4,6 mld. Kč nad rámec původního rozpočtu. Cíl v podobě rostoucích investic státu zatím nebyl zcela naplněn – kapitálové výdaje i přes rekordní výši schváleného rozpočtu (187,5 mld. Kč) zatím meziročně zaostávají o 6,3 mld. Kč, tj. o 5,9 %. Přesto byl jejich objem k 30. září druhý nejvyšší v historii.

Dopady legislativních změn a dalších opatření v souvislosti s pandemií na příjmy státního rozpočtu byly vyčísleny v objemu 92,5 mld. Kč, tj. o 27,6 mld. Kč vyšším než v 1. pololetí 2020. Detailnější přehled o dopadech jednotlivých změn, jejichž cílem bylo podpořit nejen podnikatelský sektor, ale i rozpočty územních samospráv a nepodnikající fyzické osoby, je uveden v tabulce č. 4 (Tabulková část) tohoto materiálu. Mezi nejdůležitější faktory lze uvést zrušení tzv. superhrubé mzdy (-34,6 mld. Kč), změnu rozpočtového určení daní ve prospěch municipalit (-19,5 mld. Kč), individuální žádosti o úpravu záloh na DPPO a DPFO placené poplatníky (-12,4 mld. Kč), výplatu kompenzačního bonusu OSVČ a dalším drobným podnikajícím fyzickým osobám s negativním dopadem na výnos DPFO placené plátcí (-12,1 mld. Kč), zvýšení slevy na poplatníka (-5,2 mld. Kč), atd. Zmíněná opatření a legislativní úpravy měly za cíl v době pandemie podpořit ekonomiku, případně pomoci rozpočtům územních samosprávných celků závislým na daňových výnosech. Tabulka č. 4 (Tabulková část) podává přehled i o **dopadech protikrizových opatření na výdajovou stranu rozpočtu**. Na 133 mld. Kč, které byly vyčísleny jako dopad na výdaje státního rozpočtu, se podílely zejména programy pomoci, jako například Antivirus A, A Plus a B (25,6 mld. Kč), COVID-Nepokryté náklady (7,0 mld. Kč), COVID 2021 (6,6 mld. Kč), COVID-Nájemné (5,7 mld. Kč), COVID Gastro-Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID-Ubytování (3,0 mld. Kč), COVID Sport I., II., III. a Restart sportu (1,9 mld. Kč) atd. Významný dopad mělo i navýšení plateb za státní pojištěnce (37,6 mld. Kč) zaměřené na pomoc zatíženému zdravotnímu systému včetně financování mimořádných odměn zaměstnancům poskytovatelů mimolůžkové péče. Mimořádné odměny směřovaly i prostřednictvím státního rozpočtu do segmentu lůžkové péče a pro zaměstnance v sociálních službách (16,5 mld. Kč). Nákupy vakcín v 1. pololetí 2021 stály rozpočet 5,0 mld. Kč.

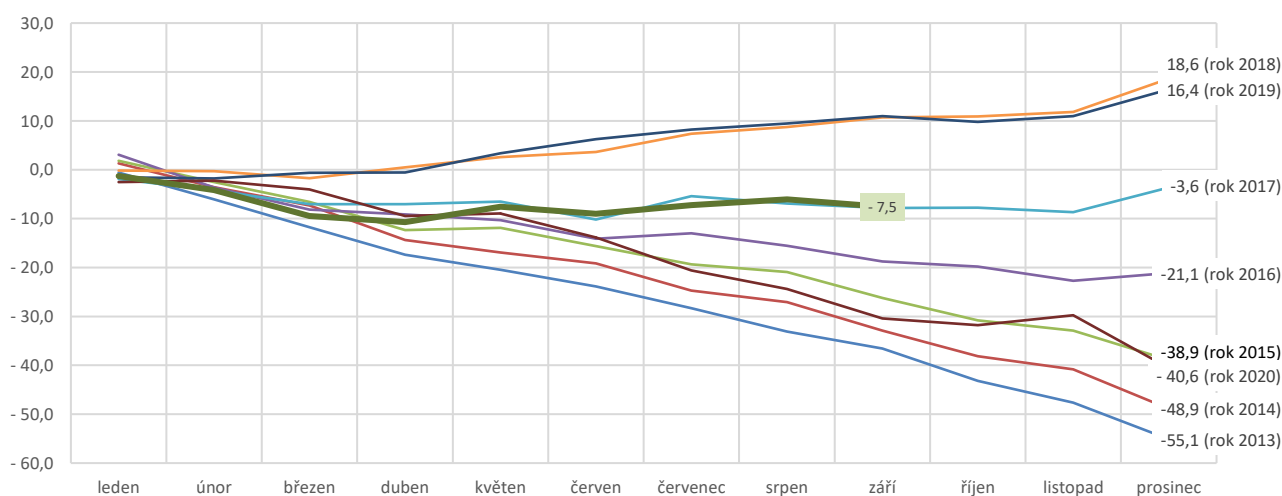
¹ Způsob zpracování údajů o dopadech pandemie COVID-19 pro potřeby tiskové zprávy o pokladním plnění se zejména z důvodu časového omezení liší od zpracování údajů při zpracování Zprávy o plnění státního rozpočtu ČR za 1. pololetí, případně Státního závěrečného účtu, kdy jsou osloveni všichni správci kapitol s dostatečným časovým prostorem pro předání detailnějších údajů.

Celkové negativní efekty protiepidemických opatření a souvisejících dopadů na příjmy i výdaje státního rozpočtu byly vyčísleny na více než 225,5 mld. Kč, zatímco ve stejném období předchozího roku to bylo cca 148,9 mld. Kč, tedy o 76,6 mld. Kč méně. Vyšší dopady v roce 2021 souvisí s faktem, že se většina opatření začala v roce 2020 realizovat až v 2. čtvrtletí a také se změnou daňové legislativy od 1. ledna 2021.

Podrobnější analýza vývoje příjmové a výdajové stránky státního rozpočtu je obsahem dalších částí zprávy.

Součástí hospodaření státního rozpočtu je **systém důchodového pojištění**. Výpočet jeho salda je součástí státního závěrečného účtu. V následujícím grafu je na základě kvalifikovaného výpočtu Ministerstva financí zobrazen měsíční kumulativní průběh salda systému důchodového pojištění. Z grafu je patrné, jak od roku 2013 docházelo k vylepšování salda systému důchodového pojištění až do rekordních let 2018 a 2019. Rok 2020 zatížený nejen propadem příjmů z pojistného, ale i nadstandardní valorizací důchodů a mimořádnou výplatou jednorázového příspěvku důchodci v objemu 15 mld. Kč skončil výsledkem, který z pohledu vývoje znamenal návrat na úroveň roku 2015. Za tři čtvrtletí roku 2021 je vývoj tohoto ukazatele meziročně výrazně příznivější, přesto lze očekávat, že saldo důchodového pojištění bude na konci roku mírně záporné.

Graf č. 4: Vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2013 (kumulativní údaje, mld. Kč)

2 Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 488,3 mld. Kč, 18. února 2021 byla původní rozpočtovaná částka snížena zákonem č. 92/2021 Sb. o 102,7 mld. Kč na 1 385,6 mld. Kč.

Celkové **příjmy státního rozpočtu** dosáhly ke konci září 2021 výše **1 079,1 mld. Kč**, což představovalo 77,4 % rozpočtu po změnách a navýšení o 20,8 mld. Kč, tj. o 2,0 % více než k 30. 9. 2020. Jejich objem byl 33,6 mld. Kč nad třemi čtvrtinami rozpočtu po změnách. I přes mírný nárůst se oproti roku 2019, který nebyl poznamenán výpadky způsobenými pandemií nemoci COVID-19, celkové příjmy propadly o 24,2 mld. Kč, tj. o 2,2 %, když zejména výběr daní bez pojistného klesl o 55,4 mld. Kč, tj. o 9,9 %.

Meziroční vývoj celkových příjmů byl determinován řadou protichůdných vlivů. Mírný nárůst v sobě skrývá negativní efekty přijatých legislativních úprav v oblasti daní i pozitivní v podobě nízké základny roku 2020, která opticky zvýšila tempo růstu zejména u pojistného na sociální zabezpečení (+47,3 mld. Kč) a u daní z příjmů právnických osob (+24,2 mld. Kč). Inkaso bylo posíleno i mimořádnými příjmy z aukce kmitočtů (5,6 mld. Kč).

Z meziročního hlediska byl státní rozpočet negativně ovlivněn zejména propadem příjmů z daně fyzických osob placené plátcí (-34,0 mld. Kč), poklesem nepravdělných příjmů z EU a FM (-12 mld. Kč) a také loňským převodem 13 mld. Kč z privatizačního účtu, který v roce 2021 zatím neproběhl. Markantní je i pokračující pokles inkasa spotřební daně z minerálních olejů (-3,4 mld. Kč) a z tabákových výrobků (-3,4 mld. Kč).

Tabulka č. 5: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

	2020		2021				Index (2021/2020)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Plnění %	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění %		
Příjmy státního rozpočtu celkem	1 058,3	76,8	1 385,6	1 394,0	1 079,1	77,4	102,0	20,8
Daňové příjmy	908,2	75,5	1 198,0	1 198,0	943,9	78,8	103,9	35,7
Příjmy z daní a poplatků (bez pojistného na SZ a SPZ)	515,4	77,6	635,9	635,9	503,8	79,2	97,8	-11,6
DPH	204,0	70,3	287,9	287,9	208,7	72,5	102,3	4,8
Zvláštní daně a popl. ze zboží a služeb v tuzemsku *)	112,3	75,0	164,4	164,4	106,0	64,5	94,4	-6,3
Spotřební daň z minerálních olejů	55,9	74,8	77,7	77,7	52,5	67,5	93,9	-3,4
Spotřební daň z tabákových výrobků **)	42,8	75,3	67,0	67,0	39,5	58,9	92,2	-3,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	1,7	76,2	2,3	2,3	1,6	67,8	93,0	-0,1
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	79,0	101,5	83,8	83,8	103,2	123,1	130,6	24,2
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	107,0	81,8	87,8	87,8	75,9	86,5	71,0	-31,1
DPFO vybíraná srážkou	10,6	130,4	13,0	13,0	11,8	90,8	111,8	1,2
DPFO placená plátcí	94,7	77,2	72,2	72,2	60,7	84,1	64,1	-34,0
DPFO placená poplatníky	1,7	x	2,6	2,6	3,4	130,9	198,8	1,7
Majetkové daně	4,2	129,8	0,0	0,0	-0,1	x	x	-4,3
Poplatky za uložení odpadů	1,2	78,5	1,6	1,6	1,2	76,3	100,4	0,0
Odvody za odnětí půdy ze zemědě. půdního fondu	0,2	58,1	0,5	0,5	0,3	53,7	115,5	0,0
Daň z hazardních her ***)	3,7	83,4	3,9	3,9	4,3	109,5	116,4	0,6
Ostatní daňové příjmy ****)	3,9	66,7	6,0	6,0	4,3	71,8	110,7	0,4
Pojistné na soc. zabezp. a příspě. na státní politiku zam.	392,8	72,9	562,1	562,1	440,1	78,3	112,0	47,3
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	352,5	73,1	505,0	505,0	393,9	78,0	111,7	41,3
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	150,1	85,7	187,6	195,9	135,1	69,0	90,0	-14,9
Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) - z toho:	131,3	84,8	173,9	182,2	128,5	70,5	97,9	-2,8
Příjmy z EU/FM	100,7	81,8	132,2	140,5	88,7	63,1	88,1	-12,0
Příjmy sdílené s EU	1,2	71,3	1,7	1,7	1,6	92,3	131,7	0,4
Kapitola Operace SFA	0,4	67,1	0,7	0,7	0,3	46,0	78,2	-0,1
Kapitola Státní dluh	0,0	x	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Kapitola VPS	18,4	93,8	13,0	13,0	6,3	48,5	34,2	-12,1

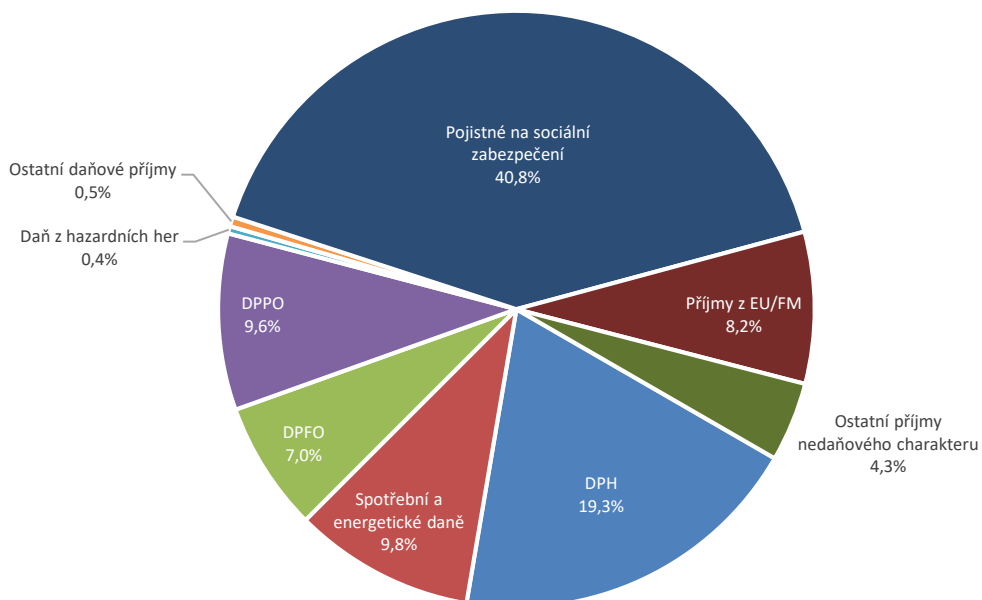
*) zahrnuje spotřební a energetické daně a daň z digitálních služeb

**) včetně spotřební daně ze zahřívacích tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

***) včetně zrušeného odvodu z loterií a podobných her a z výherních hracích přístrojů

****) dopočet do celku

Graf č. 5: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2021

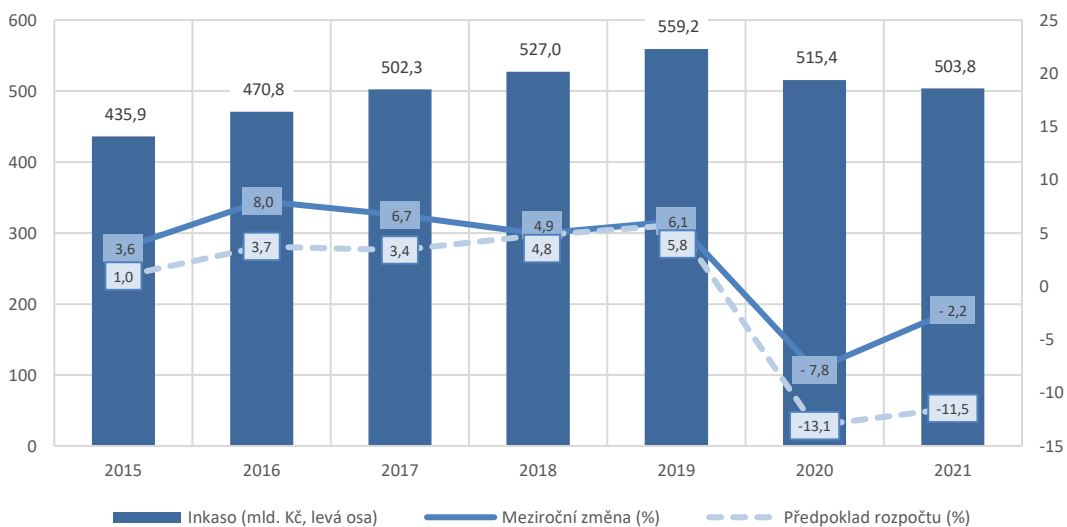
2.1 Příjmy z daní a poplatků

Novelizovaný rozpočet předpokládal u daňových příjmů (bez pojistného na sociální zabezpečení) proti skutečnosti roku 2020 meziroční pokles o 82,3 mld. Kč, tj. o 11,5 %. **Jejich inkaso ke konci září 2021 dosáhlo 503,8 mld. Kč**, což představovalo 79,2 % schváleného rozpočtu a oproti předpokladům výrazně nižší meziroční pokles o 2,2 %. Proti stejnému období roku 2019 se však stále jednalo o výrazný propad výnosu (-55,4 mld. Kč, tj. -9,9 %), který byl v roce 2020 i 2021 negativně ovlivněn dopady vynuceného omezení ekonomické aktivity v souvislosti s pandemií koronaviru a v roce 2021 i rozsáhlou změnou legislativy, zejména zrušením tzv. superhrubé mzdy, změnou rozpočtového určení daní ve prospěch rozpočtů municipalit, zrušením daně z nabytí nemovitých věcí, zvýšením slevy na poplatníka i snížením spotřební daně z minerálních olejů.

I přes uvedené legislativní změny, které za tři čtvrtletí roku 2021 vedly ke snížení podílu státního rozpočtu na výnosu nejvýznamnějších daní o téměř 20 mld. Kč a k dramatickému propadu inkasa daně z příjmů fyzických osob placené plátcí o 34,0 mld. Kč, tj. více než o třetinu, dosáhl výběr daní jen mírného meziročního poklesu o 11,6 mld. Kč. Na druhé straně byl i přes změnu rozpočtového určení daní podpořen výběrem daní z příjmů právnických osob (+24,2 mld. Kč) a mírnějším nárůstem inkasa daně z přidané hodnoty (+4,8 mld. Kč), daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky (+1,7 mld. Kč) a vybírané srážkou (+1,2 mld. Kč).

Následující graf demonstruje vývoj inkasa daňových příjmů i ve srovnání s obdobím před příchodem pandemie nemoci COVID-19. Dosavadní relativně příznivý průběh výnosu daní ve vztahu k předpokladům schváleného rozpočtu, který povede na konci roku k pravděpodobnému překročení plánované výše o 30 až 40 mld. Kč, je pozitivním signálem, nicméně srovnání s předchozími roky představuje pro aktuální výběr daní návrat na úroveň roku 2017.

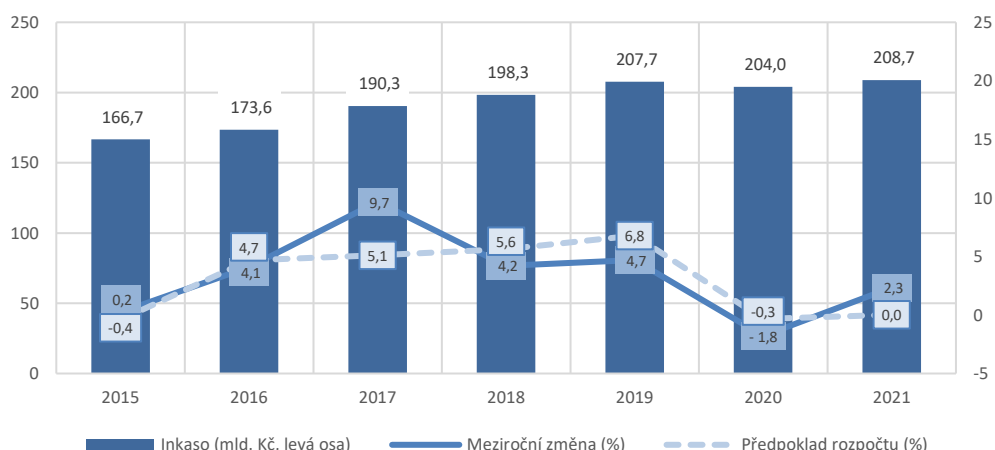
Graf č. 6: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně z přidané hodnoty (DPH) dosáhlo za tři čtvrtletí roku 2021 výše **208,7 mld. Kč**, což představuje 72,5 % rozpočtu, a meziročně vzrostlo oproti skutečnosti předchozího roku o 4,8 mld. Kč, tj. o 2,3 %. Pro rok 2021 předpokládá novelizovaný rozpočet s výběrem této daně na úrovni inkasa v roce 2020, tj. v objemu 287,9 mld. Kč.

Graf č. 7: Meziroční srovnání inkasa DPH (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Proti roku 2020 došlo na dani z přidané hodnoty ke změně rozpočtového určení daní. V letošním roce připadá z celostátního výnosu této daně státnímu rozpočtu 64,38 %, obcím 25,84 % a krajům 9,78 %. Tato nová úprava rozpočtového určení daní přispěla vyšší částkou do rozpočtu obcí a krajů, a to o 10,1 mld. Kč.

Inkaso bylo dále tlumeno změnami v sazbách daně. Od května a července 2020 došlo k přesunutí některých služeb a zboží z první snížené sazby ve výši 15 % do druhé snížené sazby ve výši 10 %. Jedná se například o stravovací služby, točené pivo, další služby s vysokým podílem lidské práce, vodné, stočné a pitnou vodu od května 2020, od července 2020 také ubytovací služby, kulturní a sportovní akce a další služby.

Dalšími opatřeními s vlivem na inkaso DPH či na jeho průběh v roce 2021 jsou rozhodnutí ministryně financí zveřejňovaná ve Finančních zpravodajích:

- prominutí DPH na diagnostické zdravotní prostředky in vitro pro testování na onemocnění COVID-19 a na očkovací látky proti onemocnění COVID-19 v období od 16. prosince 2020 do 31. prosince 2022 dle rozhodnutí ministryně financí čj. 33629/2020/3901-2 (Finanční zpravodaj č. 35/2020) s odhadovaným negativním dopadem pro 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 ve výši 0,9 mld. Kč (1,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů),
- dočasné prominutí DPH na ochranné prostředky (filtrační polomasky, respirátory) dle rozhodnutí ministryně financí čj. 3369/2021/3901-2, 7413/2021/3901-2, 11288/2021/3901-2, 17171/2021/3901-2, 20395/2021/3901-2 a 24795/2021/3901-2 (Finanční zpravodaje č. 8, 16, 18, 23, 25 a 31/2021) s odhadovaným negativním dopadem pro 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 ve výši 0,2 mld. Kč (0,4 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů).

Pozitivní vliv na inkaso mají i nadále opatření proti daňovým únikům, která byla zavedena v minulých letech. Vzhledem k velmi pozitivnímu vývoji inkasa ve třetím čtvrtletí tohoto roku se jeví, že rozpočtované částky by mohlo být dosaženo.

Inkaso spotřebních a energetických daní dosáhlo za tři čtvrtletí roku 2021 objemu 106,0 mld. Kč, což představuje 64,5 % schváleného rozpočtu. Inkaso meziročně pokleslo oproti skutečnosti předchozího roku o 6,3 mld. Kč (o 5,6 %). Uvedený meziroční pokles je způsoben dopady opatření zaváděných k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19, která se dotkla zejména oblasti zdanění minerálních olejů (-3,4 mld. Kč) a tabákových výrobků (-3,4 mld. Kč).

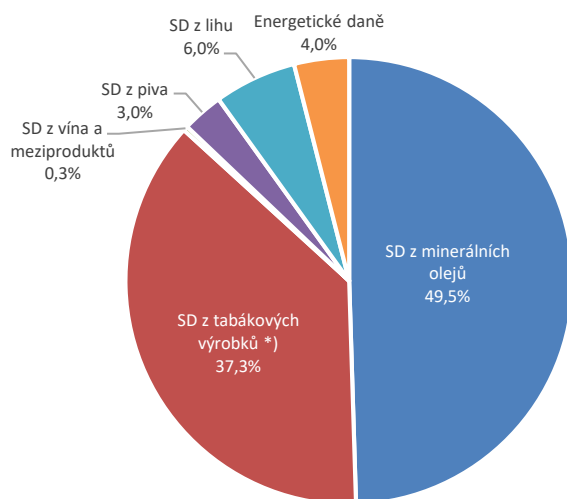
Tabulka č. 6: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč)

	2019	2020		2021		Plnění v %	Rozdíl skutečností (2021-2020)	Index v %
	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.			
	1	2	3	4	5	6=5/4	7=5-3	8=5/3
Spotřební daně	110 809	144 100	108 193	157 800	101 782	64,5	-6 411	94,1
z minerálních olejů *)	61 547	74 700	55 863	77 700	52 478	67,5	-3 385	93,9
z tabákových výrobků **)	39 672	56 900	42 848	67 000	39 493	58,9	-3 355	92,2
z vína a meziproductů	292	400	318	400	353	88,2	34	110,8
z piva	3 502	4 000	3 405	4 500	3 150	70,0	-255	92,5
z lihu	5 796	8 100	5 758	8 200	6 308	76,9	550	109,5
Energetické daně	2 477	3 500	2 433	3 200	2 651	82,8	218	108,9
Daň ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 050	1 500	1 085	1 400	1 238	88,4	152	114,0
Daň z pevných paliv	253	400	224	300	238	79,3	14	106,2
Daň z elektřiny	1 175	1 600	1 124	1 500	1 176	78,4	51	104,6
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	1 631	2 200	1 677	2 300	1 560	67,8	-117	93,0
Daň z digitálních služeb	x	x	x	1 100	0	x	x	x
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	114 916	149 800	112 303	164 400	105 993	64,5	-6 311	94,4

*) bez výnosu SD určeného do SFDI

***) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Graf č. 8: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2021

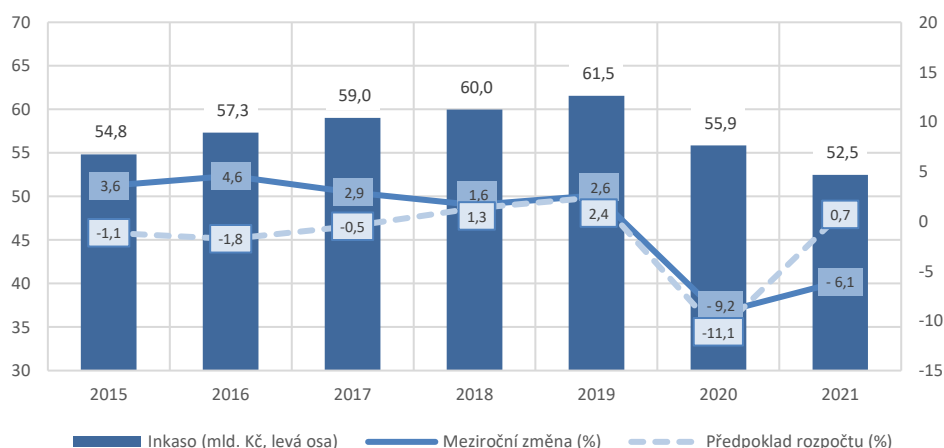

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Inkaso spotřební daně z minerálních olejů za tři čtvrtletí roku 2021 činilo **52,5 mld. Kč**, což představuje 67,5 % rozpočtované částky, která činí 77,7 mld. Kč, a meziročně poklesl oproti skutečnosti předchozího roku o 3,4 mld. Kč, tj. o 6,1 %.

Vliv na uvedený meziroční pokles má snížená spotřeba pohonných hmot v souvislosti s dopady opatření zaváděných k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19 a také pokles sazby spotřební daně z motorové nafty o 1 Kč/l zacílený na snížení nákladů dopravního sektoru, který byl pandemií významně zasažen. Výrazné snížení objemu zejména nákladní, ale i osobní a veřejné dopravy se nutně muselo projevit v inkasu daně. Dle dostupných dat Českého statistického úřadu došlo od ledna do června 2021 k růstu spotřeby motorové nafty o 5,1 % a k poklesu spotřeby motorového benzínu o 2,7 %. Vývoj inkasa nasvědčuje tomu, že rozpočtovaná částka spotřební daně z minerálních olejů nebude i přes viditelné postupné ožívání ekonomiky naplněna.

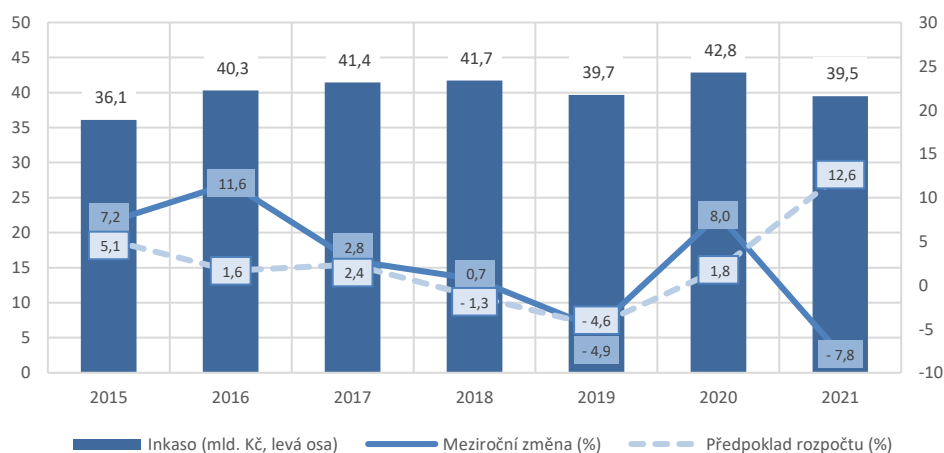
Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Tabák a tabákové výrobky jsou druhou nejvýznamnější položkou v objemu inkasa spotřebních daní. Rozpočtovaná částka spotřební daně z tabákových výrobků (včetně daně ze zahřívání tabákových výrobků a ze surového tabáku) na rok 2021 činí 67,0 mld. Kč, což je o 12,6 % více než dosáhlo inkaso v roce 2020. Za tři čtvrtletí roku 2021 se na této dani vybralo **39,5 mld. Kč** (58,9 % rozpočtované částky), což je o 3,4 mld. Kč (o 7,8 %) méně než ve stejném období roku minulého.

Graf č. 10: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Rok 2021 je prvním rokem navazujícího tříletého plánu zvyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků. Původní plán navýšit sazby v každém roce o cca 5 % byl pro rok 2021 upraven poslaneckým pozměňovacím návrhem, který zvýšil sazby pro rok 2021 celkem včetně původního plánu o cca 10 %. Omezení pohybu osob během pandemie významně redukovalo přeshraniční nákupy tabákových výrobků, což se logicky projevilo i na inkasu daně. Není vyloučen ani možný pokles počtu kuřáků, neboť podle statistik podíl kuřáků ve společnosti každoročně klesá a pandemie koronaviru, kde kouření je uváděno jako významný rizikový faktor komplikovanějšímu průběhu nemoci COVID-19, mohla tento pokles ještě urychlit. Dle dosavadního vývoje lze usuzovat, že rozpočtované částky nebude dosaženo.

Inkaso spotřební daně z lihu dosáhlo za tři čtvrtletí 2021 výše **6,3 mld. Kč**, což je o 0,6 mld. Kč více než v minulém roce. Rozpočtovaná částka byla za tři čtvrtletí naplněna na 76,9 %. Po loňském roce, ovlivněném zejména předzásobením se výrobky se starou sazbou daně a uzavřenými restauračními zařízeními je patrné oživení trhu, avšak stále ještě postiženého dopady opatření zaváděných k zastavení šíření nákazy nemoci COVID-19 (zavření restauračních zařízení, pokles cestovního ruchu). Lze předpokládat, že rozpočtované

částky spotřební daně z lihu (8,2 mld. Kč) bude nejen dosaženo, ale bude s nejvyšší pravděpodobností překročena.

Inkaso daně z piva za tři čtvrtletí roku 2021 dosáhlo **3,2 mld. Kč** (70,0 % rozpočtované částky). I v tomto případě byl meziroční pokles inkasa (o 0,3 mld. Kč) způsoben již zmíněnými opatřeními v souvislosti s pandemií koronaviru, která vedla ke snížené spotřebě piva v důsledku uzavření provozoven a omezení turistického ruchu. Ačkoliv se předpokládalo, že bude docházet k rychlejšímu návratu k původnímu objemu spotřeby piva, tento předpoklad se nenaplnil a odhadovaného inkasa nebude s největší pravděpodobností dosaženo.

Inkaso daně z vína a meziproductů za tři čtvrtletí roku 2021 dosáhlo **0,4 mld. Kč**, což činí 88,2 % rozpočtované částky (0,4 mld. Kč), které bude dosaženo.

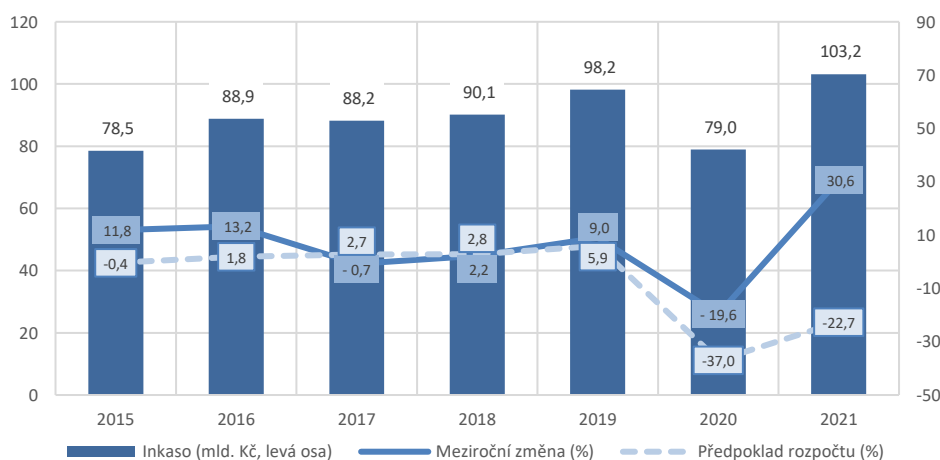
Inkaso energetických daní za tři čtvrtletí roku 2021 činilo **2,7 mld. Kč**, což představuje 82,8 % rozpočtované částky. Meziročně vzrostlo inkaso daně ze zemního plynu (o 0,2 mld. Kč), elektřiny (o 0,1 mld. Kč) a nepatrně inkaso daně z pevných paliv. Vše nasvědčuje tomu, že rozpočtované částky (3,2 mld. Kč) bude nejen dosaženo, ale bude pravděpodobně i překročena.

Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření za tři čtvrtletí roku 2021 dosáhlo **1,6 mld. Kč**, rozpočtovaná částka činí 2,3 mld. Kč, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 67,8 %. Při meziročním srovnání došlo k poklesu inkasa o 7,0 % (0,1 mld. Kč). Pravděpodobně dojde k mírnému nenaplnění rozpočtované částky.

Z legislativních změn pro rok 2021, majících dopad na inkaso státního rozpočtu, lze uvést zvýšení sazeb spotřebních daní z tabákových výrobků, ke kterému bylo přistoupeno zejména z důvodů nastolené politiky nezvyšování dostupnosti zdraví škodlivých komodit. Na zvýšení v roce 2020 dále navazuje tříletý plán postupného zvyšování sazeb **spotřební daně z tabákových výrobků** pro roky 2021-2023. K původně navrhovanému 5% růstu sazeb v roce 2021 přibyl pozměňovacím návrhem ještě další navýšení o cca 5 %. Toto by v roce 2021 mělo přinést do veřejných (státního) rozpočtu dodatečných 4,3 mld. Kč. Další změnou, zacílenou zejména na snížení nákladů pandemií postiženého dopravního sektoru, je pokles sazby **spotřební daně z motorové nafty** o 1 Kč/l. Toto opatření bude mít v roce 2021 negativní dopad do státního rozpočtu ve výši 4,7 mld. Kč (5,2 mld. Kč do veřejných rozpočtů).

Inkaso daně z příjmů právnických osob za tři čtvrtletí roku 2021 dosáhlo na úrovni státního rozpočtu **103,2 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 123,1 %. Při meziročním srovnání došlo k růstu inkasa o 24,2 mld. Kč, tj. o 30,6 %. Na základě současné úrovně pokladního plnění dojde k přeplnění rozpočtového očekávání u inkasa daně z příjmů právnických osob, které je 83,8 mld. Kč.

Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa DPPO (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně a jeho průběh v letošním roce je ovlivněno řadou zásadních faktorů.

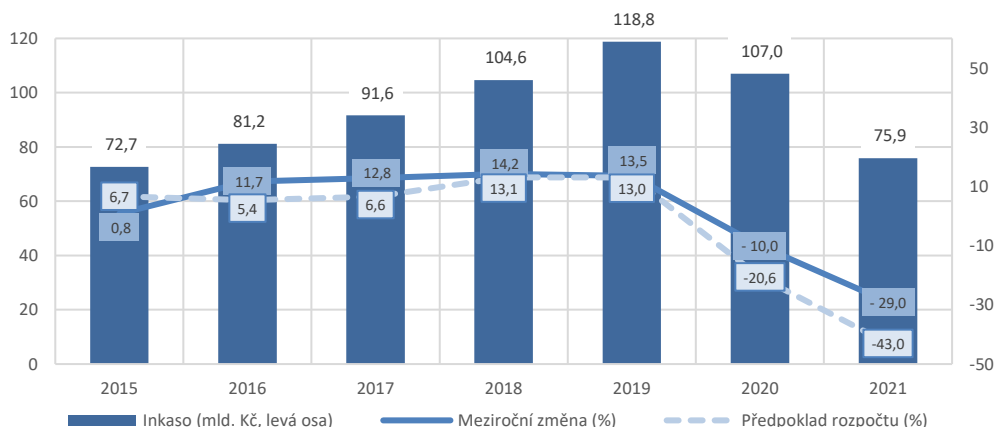
Od 1. 1. 2021 došlo ke změně rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů. Jedná o zvýšení podílu obcí z 23,58 % na 25,84 % a krajů z 8,92 % na 9,78 %. Tato nová úprava rozpočtového určení daní přispěla vyšší částkou do rozpočtu obcí a krajů, a to o 5,0 mld. Kč.

Meziroční vývoj daně byl rovněž ovlivněn faktory, které vyplynuly z opatření přijatých v souvislosti se šířením nemoci COVID – 19 a souvisejícími opatřeními i v oblasti daňových příjmů na jejich zmírnění a dále zavedenými legislativními úpravami daně z příjmů, a to zejména:

- Rozhodnutím ministryně financí čj. MF7633/2020-3901-2 (Finanční zpravodaj č. 5/2020) byly poplatníkům prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. 6. 2020. Z vývoje inkasa DPPO z přiznání v roce 2020 vyplynulo, že ačkoliv byly prominuty zálohy, část záloh byla přesto odvedena.
- Inkaso DPPO z přiznání bylo dále v průběhu roku 2020 i 2021 z důvodu mimořádné situace negativně ovlivněno i četnými individuálními žádostmi o snížení výše záloh popř. o povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, dle ustanovení § 174 daňového řádu. Výpadek na inkasu daňových příjmů z tohoto titulu za tři čtvrtletí roku 2021 odhadujeme ve výši cca 18,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů (tj. cca 11,7 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu).
- Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 80/2019 Sb.) došlo k implementaci Směrnice Rady (EU) 2016/1164 ze dne 12. července 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu (tzv. ATAD). Rozpočtový dopad tohoto opatření je odhadován na 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 364/2019 Sb.) byly provedeny mj. významné změny v posuzování rezerv tvořených v pojišťovnictví, které mohou snižovat základ daně z příjmů. Podle nové úpravy platné od 1. 1. 2020 mohou být součástí základu daně technické rezervy vytvořené podle zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů. Podle přechodného ustanovení byl předpokládán jednorázový pozitivní dopad cca v částce 6,8 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu rozložen na dvě zdaňovací období, přičemž v roce 2021 se předpokládá rozpočtový dopad 3,3 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Zákonem č. 299/2020 Sb. došlo k implementaci institutu zpětného uplatnění ztráty. Daňovou ztrátu je nově možné uplatnit i ve 2 zdaňovacích obdobích bezprostředně předcházejících zdaňovacímu období nebo období, za které se podává daňové přiznání, za která byla ztráta stanovena. Přičemž daňovou ztrátu je možné uplatnit vůči základu daně nejvýše do částky 30 mil. Kč. Tento institut bylo poprvé možné využít pro daňovou ztrátu stanovenou za zdaňovací období, které skončilo ode dne 30. června. 2020. Na základě aktuálního vývoje využívání tohoto institutu je odhadován negativní dopad tohoto opatření pro rok 2021 ve výši 2,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Opatřením s podstatným vlivem na inkaso daňových příjmů byl zákon č. 609/2020 Sb. (tzv. „daňový balíček“) účinný od r. 2021. Významným opatřením přijatým v daňovém balíčku s vlivem na inkaso bylo zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2021 ve výši 4,9 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem ve výši 1,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.
- Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 39/2021 Sb.) došlo k dočasnému zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %, a to již za zdaňovací období 2020. Rozpočtový negativní dopad tohoto opatření je pro rok 2021 odhadován na 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Inkaso **daně z příjmů fyzických osob** ke konci třetího čtvrtletí 2021 dosáhlo výše cca **75,9 mld. Kč**, tj. 86,5 % schváleného rozpočtu, a je o 31,1 mld. Kč, tj. o 29,0 %, pod úrovní srovnatelné výše inkasa roku 2020. Novelizovaný rozpočet předpokládá u těchto daní nižší výnos proti skutečnosti roku 2020 dokonce o 43,0 %.

Graf č. 12: Meziroční srovnání inkasa DPFO (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Od 1. 1. 2021 došlo ke změně rozpočtového určení daní ve prospěch obcí a krajů. Jedná o zvýšení podílu obcí z 23,58 % na 25,84 % a krajů z 8,92 % na 9,78 %, další změna se týká DPFO placené poplatníky, kde v souvislosti se zavedením paušální daně došlo ke zvýšení podílu sdílené částky z 60 % na 100 %.

Tedy od roku 2021 náleží státnímu rozpočtu pro rok 2021 z výnosu DPFO placené plátcí 62,88 % (obcím 27,34 % a krajům 9,78 %), z výnosu DPFO vybírané srážkou a z výnosu DPFO placené poplatníky 64,38 % (obcím 25,84 % a krajům 9,78 %). Tyto změny rozpočtového určení daní přispěly vyšší částkou do rozpočtu obcí a krajů, a to o 4,4 mld. Kč.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí ve sledovaném období činilo 60,7 mld. Kč, což představuje plnění státního rozpočtu na 84,1 %. Meziročně inkaso této daně kleslo o 34,0 mld. Kč, tj. o 35,9 %.

Inkaso je v roce 2021 podstatným způsobem negativně ovlivněno změnou ve zdaňování příjmů ze závislé činnosti, a to zrušením superhrubé mzdy při sazbách 15 % a 23 % a zvýšením slevy na poplatníka (zákon č. 609/2020 Sb., tzv. „daňový balíček“, účinný od roku 2021).

Na inkaso této daně dále negativně působí přijatá opatření v souvislosti s COVID-19, zejména přímá podpora související s výplatou kompenzačních bonusů, která ve sledovaném období roku 2021 měla svým objemem ve výši cca 19,2 mld. Kč (na úrovni veřejných rozpočtů) významný dopad na inkaso této daně. Kompenzační bonusy byly vypláceny i v roce 2020.

Naopak na příjmy z DPFO placené plátcí pozitivně působí efekt zvýšení minimální mzdy, která se zvýšila meziročně o 600 Kč na 15 200 Kč v roce 2021, a dále mimořádné odměny vyplácené zaměstnancům ve zdravotnictví, v sociálních službách, dále příslušníkům bezpečnostních sborů a vojákům z povolání v roce 2021.

Schválený rozpočet (zákon č. 92/2021 Sb.) předpokládal vyšší odhadovanou výši kompenzačních bonusů, než bylo skutečně vyplaceno a s nižším růstem mezd. I z toho důvodu lze předpokládat, že celkové rozpočtované plnění této položky státního rozpočtu bude překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placená poplatníky dosáhlo ve sledovaném období výše **3,4 mld. Kč**, což je o 1,7 mld. Kč více než ve srovnatelném období roku 2020.

Meziroční srovnání vývoje celostátního výnosu DPFO placené poplatníky je k termínu 30. 9. 2021 ovlivněno několika zásadními faktory, které vyplynuly z opatření přijatých v souvislosti se šířením nemoci COVID-19:

a) Rozhodnutím ministryně financí čj. MF-7633/2020-3901-2 (Finanční zpravodaj č. 5/2020) byly poplatníkům prominuty zálohy na daň z příjmů na zdaňovací období kalendářního roku 2020 splatné dne 15. 6. 2020. Z vývoje inkasa DPFO placené poplatníky v roce 2020 vyplývá, že část záloh byla přesto v 1. pololetí roku 2020 odvedena.

b) Inkaso DPFO placené poplatníky bylo z důvodu mimořádné situace negativně ovlivněno i četnými individuálními žádostmi o snížení výše záloh popř. o povolení výjimky z povinnosti daň zálohovat, dle ustanovení § 174 daňového řádu. Výpadek na inkasu daňových příjmů z tohoto titulu za 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 odhadujeme ve výši cca 1,1 mld. Kč na úrovni veřejných rozpočtů (tj. cca 0,7 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu).

Zákonem č. 299/2020 Sb. došlo k implementaci institutu zpětného uplatnění ztráty. Tento institut bylo poprvé možné využít pro daňovou ztrátu stanovenou za zdaňovací období roku 2020. Na základě aktuálního vývoje využívání tohoto institutu je odhadován negativní dopad tohoto opatření pro rok 2021 ve výši 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

Novelou zákona o daních z příjmů (zákon č. 39/2021 Sb.) došlo k dočasnému zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %, a to již za zdaňovací období roku 2020. Rozpočtovaný negativní dopad tohoto opatření je pro rok 2021 odhadován na 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu.

S ohledem na vývoj pokladního plnění lze předpokládat, že rozpočtové očekávání u této daně bude překročeno (zákon č. 92/2021 Sb.).

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou dosáhlo 11,8 mld. Kč, což představuje plnění ve výši 90,8 % státního rozpočtu. S ohledem na pokladní plnění lze konstatovat, že rozpočtované očekávání u této daně bude překročeno.

Příjmem státního rozpočtu z hlediska **majetkových daní** je výnos daně z nabytí nemovitých věcí, daně z převodu nemovitostí, daně dědické a daně darovací, přičemž všechny uvedené daně byly zrušeny.

Daň z nabytí nemovitých věcí byla bez náhrady zrušena zákonem č. 386/2020 Sb., který nabyl účinnosti dne 26. 9. 2020 (dále jen „zákon č. 386/2020 Sb.“). Inkaso této daně bylo ke konci třetího čtvrtletí 2021 zaznamenáno v minusové částce, konkrétně -0,1 mld. Kč (meziroční pokles o 4,3 mld. Kč). To bylo způsobeno zejména tím, že do doby ukončení legislativního procesu poplatníci z důvodu právní jistoty příslušnou daň z nabytí nemovitých věcí hradili, a ta jim byla po nabytí účinnosti zákona č. 386/2020 Sb. na základě jejich žádosti z titulu zániku daňové povinnosti ze zákona vrácena. Inkaso dále zahrnuje případné doplatky daně dědické, darovací a daně z převodu nemovitostí (výsledky daňových řízení).

Schválený státní rozpočet na rok 2021 obsahuje **daň z hazardních her** podle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z hazardních her“), v předpokládaném plnění ve výši 3,9 mld. Kč. Inkaso daně z hazardních her k 30. září 2021, které bylo převedeno do státního rozpočtu, činilo **4,3 mld. Kč**, což představovalo přeplnění rozpočtu o 9,5 % a meziroční nárůst o 0,6 mld. Kč. V inkasu za tři čtvrtletí roku 2021 je zohledněno inkaso daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2020 a za 1. pololetí roku 2021. Daň z hazardních her je rozdělována podle následujícího rozpočtového určení stanoveného zákonem o dani z hazardních her. Celostátní hrubý výnos z dílčí daně z technických her je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Celostátní hrubý výnos z dílčích daní z ostatních hazardních her je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

Daňové příjmy státního rozpočtu, územních samosprávných celků, státních fondů a zdravotních pojišťoven dosáhly k 30. září 2021 objemu 1 364,1 mld. Kč. Z toho většinu tvořily příjmy z daní a poplatků², které při meziročním růstu o 2,0 % dosáhly 744,5 mld. Kč. Na tomto výsledku je patrný dopad změny rozpočtového určení daní, který vedl k poklesu daňových příjmů na úrovni státního rozpočtu (-2,2 %) ve prospěch příjmů obcí a krajů. Při srovnání s předcovidovým rokem 2019 je však stále patrný poměrně výrazný pokles těchto příjmů o 5,8 %, tj. o 45,7 mld. Kč. Pojistná na sociální a zdravotní pojištění představovaly menší část inkasa a jejich vývoj ukazuje pozitivnější trend. Zejména pojistné na sociální zabezpečení rostlo nejen proti roku 2020 (+12 %), ale i proti roku 2019 (+7,2 %). Stejně tak výběr zdravotního pojištění, který pro tyto účely nezahrnuje platby státu za tzv. státní pojištěnce, dosáhl kladného tempa jak proti roku 2020 (+7,8 %), tak proti roku 2019 (+6,5 %).

² Bez zahrnutí DPPO placené obcemi a kraji, správních a místních poplatků placených obcím a poplatků za znečišťování životního prostředí placených obcím a kraji. V rámci pokladního plnění, tj. na základě sledování stavů na účtech ČNB, nelze tyto údaje z úrovně Ministerstva financí sledovat.

Detailnější přehled daňových příjmů veřejných rozpočtů je uveden v tabulce č. 3 (Tabulková část) Informace.

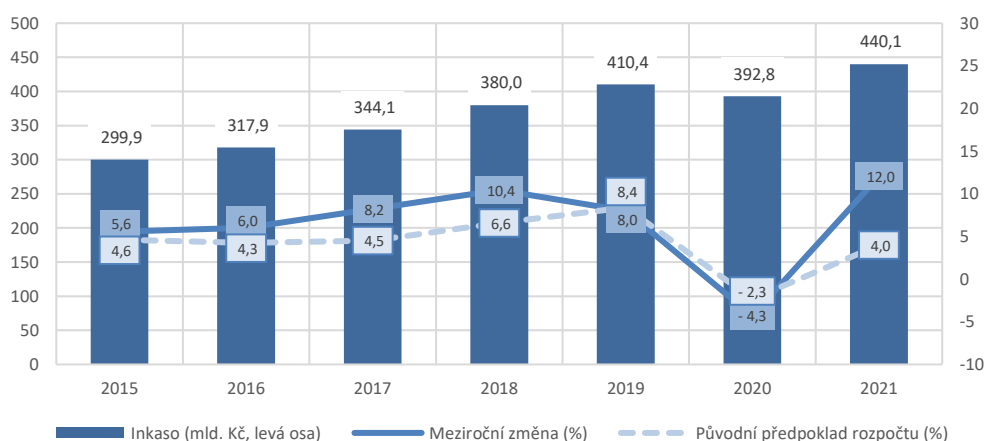
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Příjmy z povinných odvodů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dosáhly 440,1 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 12 % (o 47,3 mld. Kč) a 78,3 % ukazatele schváleného ve státním rozpočtu na rok 2021.

Vyšší než rozpočtované příjmy z pojistného jsou bezprostředně svázány s vyšší dynamikou makroekonomických indikátorů rozhodných pro odvody pojistného, než na kterých byl státní rozpočet na rok 2021 sestaven. Makroekonomická predikce ze srpna 2021 odhaduje pro rok 2021 růst objemu mezd a platů o 2,9 %, pokles zaměstnanosti o 1,0 % a průměrnou míru nezaměstnanosti ve výši 3,0 %. Vliv jednotlivých ekonomických indikátorů na meziroční nárůst inkasa pojistného o 47,3 mld. Kč nelze jednoznačně oddělit.

Lze očekávat, že pojistné na sociální zabezpečení úroveň rozpočtu výrazně překročí.

Graf č. 13: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky **na rok 2021** stanovil **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši 203,8 mld. Kč. Z důvodu stále pokračující epidemie nemoci COVID-19, bylo nutné přijmout novelu (zákon č. 92/2021 Sb.), která reflektuje aktuální vývoj boje s epidemií. V rámci novely došlo k navýšení příjmů kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 5 mld. Kč. Jedná se o předpokládanou refundaci prostředků od zdravotních pojišťoven za nakoupené a vyočkované vakcíny. U kapitoly Ministerstvo životního prostředí se zvýšily plánované kapitálové příjmy z prodeje emisních povolenek o 3,5 mld. Kč z důvodu růstu jejich tržní ceny. V kapitole Ministerstvo zemědělství došlo rovněž ke zvýšení kapitálových příjmů Státního pozemkového úřadu o 300 mil. Kč. Naopak v kapitole Ministerstvo dopravy došlo ke snížení o 25 mld. Kč v rámci programu Nástroj na podporu oživení a odolnosti (dále jen RRF), protože tato částka nakonec nebyla zahrnuta do Národního plánu obnovy. Dále byly příjmy sníženy o 43 mil. Kč u Úřadu pro civilní letectví, neboť v důsledku pandemie COVID-19 přetrvávalo omezení leteckého provozu. Po promítnutí novely předpokládá **schválený rozpočet** nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v celkové výši **187,6 mld. Kč** (o 25,6 mld. Kč více než schválený rozpočet roku 2020).

Na rostoucí dynamice plánovaných nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů se podílel zejména **rozpočet přijatých transferů** ve výši **144,9 mld. Kč**, který se meziročně zvýšil o 15,5 mld. Kč. Jejich hlavní složkou jsou **prostředky přijaté z rozpočtu EU a FM**, které jsou pro rok 2021 rozpočtovány ve výši **132,2 mld. Kč**, což je o 22,0 mld. Kč více, než bylo rozpočtováno v roce 2020. Současně klesl rozpočet plánovaného převodu prostředků z tzv. privatizačního účtu do příjmů kapitoly VPS o 6,5 mld. Kč. Rozpočet **nedaňových příjmů** meziročně vzrostl o 9,4 mld. Kč na **25,5 mld. Kč**. Na zmíněném růstu se podílely příjmy

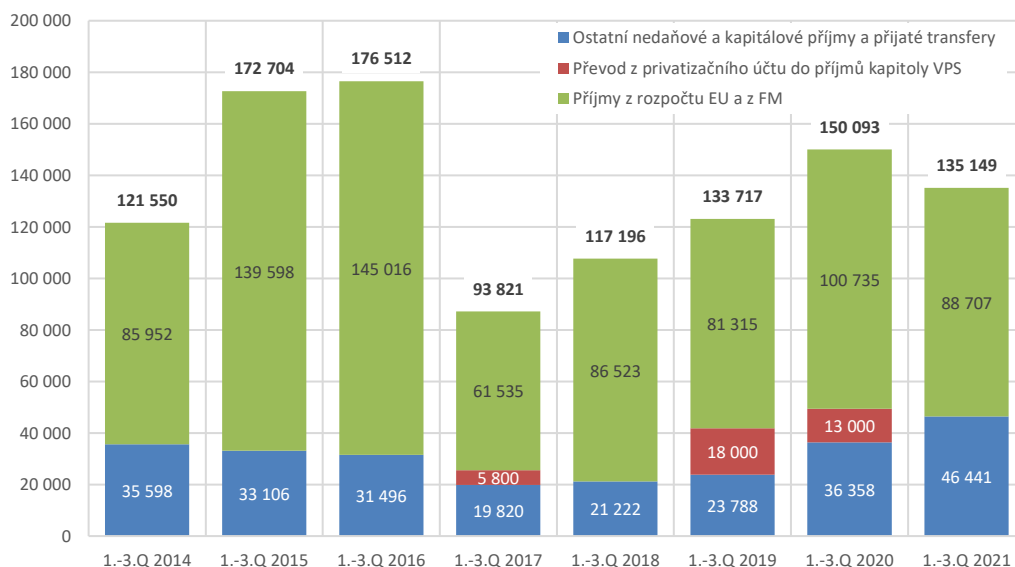
kapitoly Český telekomunikační úřad zejména z aukce kmitočtů (+5,6 mld. Kč) a také příjmy kapitoly Ministerstvo zdravotnictví získané refundací prostředků za vakcíny (+5 mld. Kč). **Kapitálové příjmy** státního rozpočtu na rok 2021 vzrostly o 648 mil. Kč na **17,1 mld. Kč**, což souvisí zejména s vyššími plánovanými příjmy u Státního pozemkového úřadu za nájem a prodej majetku.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. - 3. čtvrtletí 2021 **navýšena o 8,4 mld. Kč** (vysvětleno v části I. 1.2 této zprávy).

V 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 135,1 mld. Kč (-14,9 mld. Kč, -10,0 %), tj. 69 % rozpočtu po změnách. Zmíněný pokles ovlivnil převod prostředků z privatizačního účtu do kapitoly VPS (-13 mld. Kč), který nebyl v 1. - 3. čtvrtletí 2021 realizován. Tato meziroční nesrovnatelnost byla částečně kompenzována mimořádným výnosem kapitoly Český telekomunikační úřad z aukce rádiových kmitočtů 5 telekomunikačním společnostem (5,6 mld. Kč). K poklesu výrazně přispěly i **příjmy z rozpočtu EU a FM**, které dosáhly **88,7 mld. Kč (-12,0 mld. Kč, -11,9 %)**.

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z rozpočtu EU a FM a také převody privatizačních prostředků do příjmů kapitoly VPS.

Graf č. 14: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí let 2014-2021 (mil. Kč)

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a z FM dosáhly 88,7 mld. Kč (-12,0 mld. Kč, -11,9 %) při plnění rozpočtu po změnách na 63,1 %. Z celku představovaly **převody z Národního fondu (bez FM) do příjmů státního rozpočtu částku 55,5 mld. Kč (-5,6 mld. Kč)** a týkaly se výhradně programového období 2014-2020. Meziroční pokles byl ovlivněn i loňským inkasem plateb vztahujících se k programovému období 2007-2013 ve výši 4,2 mld. Kč. Tyto prostředky určené na krytí již předfinancovaných výdajů se týkaly zejména Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (13,3 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (10,4 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (9,3 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (8,2 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (8,0 mld. Kč), OP Zaměstnanost 2014+ (5,1 mld. Kč), OP Praha – pól růstu 2014+ (0,6 mld. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (0,5 mld. Kč) a OP Rybářství 2014+ (48 mil. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na **společnou zemědělskou politiku** dosáhly celkem 30,2 mld. Kč (-1,7 mld. Kč). Největší část prostředků představovaly Přímé platby zemědělcům 2014+ (21,8 mld. Kč, -1,6 mld. Kč), dále se jednalo o prostředky určené na krytí výdajů na Program rozvoje venkova 2014+ (8,2 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (0,2 mld. Kč). Další významnější prostředky z EU plynuly v souvislosti s realizací komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ (2,3 mld. Kč). Příjmy z finančních mechanismů zatím dosáhly 0,3 mld. Kč (+0,3 mld. Kč).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** dosáhly k 30. 9. 2021 částky **19,5 mld. Kč**. Mimo již zmíněné příjmy z EU v rámci OP Životní prostředí 2014+ se jednalo

zejména o příjmy z prodeje emisních povolenek ve výši 11,5 mld. Kč (-1,9 mld. Kč). Z důvodu zvýšení ceny emisní povolenky oproti konci roku 2020 byl v rámci novely rozpočtu upraven odhad příjmů z 11,3 mld. Kč na 14,8 mld. Kč. Dosavadní plnění na 77,6 % potvrzuje oprávněnost tohoto navýšení.

U kapitoly **Český telekomunikační úřad** zatím dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery výše 6,7 mld. Kč (+5,8 mld. Kč). Jak již bylo vysvětleno výše, zmíněný růst představují příjmy z aukce rádiových kmitočtů ve výši **5,6 mld. Kč**. V listopadu 2020 skončila aukční fáze výběrového řízení, přičemž všechna rozhodnutí o přidělech kmitočtů nabyla právní moci v únoru 2021. Vydražené kmitočty jsou důležité zejména pro rozvoj budoucích sítí 5. generace. Dále byly příjmy kapitoly tvořeny zejména standardními příjmy ze správy rádiového spektra a ze správy čísel.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **kapitoly Všeobecná pokladní správa** (dále jen VPS) k 30. 9. 2021 dosáhly **6,3 mld. Kč (-12,1 mld. Kč, -65,8 %)** při plnění rozpočtu na 48,5 %. V průběhu ledna až září nebyl uskutečněn převod prostředků z privatizačního účtu v souladu s novelou zákona o zrušení Fondu národního majetku, zatímco ve stejném období roku 2020 byla převedena částka 13,0 mld. Kč. Ve schváleném rozpočtu jsou zahrnuty tyto příjmy ve výši 10,0 mld. Kč a je pravděpodobné, že budou převedeny v průběhu roku. Příjem 4,1 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za rok 2020, jež do státního rozpočtu roku 2021 odvedly obě pověřené pojišťovny Generali Česká pojišťovna a Kooperativa dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Vykázaný přebytek se zvýšil v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2020 o 351 mil. Kč. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,5 mld. Kč (+0,5 mld. Kč) podílely přijaté vratky dotací poskytnutých ústředním orgánům a územním samosprávným celkům a ostatní podobné příjmy. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 578 mil. Kč (+88 mil. Kč), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 129 mil. Kč (-10 mil. Kč). Kapitola v 1. - 3. čtvrtletí zatím nevykázala příjmy ze sankčních plateb (-65 mil. Kč).

Příjmy sdílené s EU dosáhly **1,6 mld. Kč (+384 mil. Kč, +31,7 %)** při plnění rozpočtu na 92,3 %. Meziroční růst souvisí s rozhodnutím Rady EU, která od 1. 6. 2021 změnila paritu odvodů z poměru 80/20 na 75/25. Příjmy sdílené s EU zahrnují zejména příjmy kapitoly Ministerstvo financí (GŘC) a jsou téměř výhradně tvořeny podílem na clech. Tyto příjmy zahrnují především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna zejména ekonomickým vývojem v České republice a Evropské unii. K největšímu nárůstu došlo u dovozů ostatních výrobků z plastů (příslušenství pro nábytek, karoserie, ochranné prostředky proti nemoci COVID-19), u součástí motorových vozidel, elektrických akumulátorů a hliníkových tyčí a profilů (růst o více než 100 %). Naopak k výraznému meziročnímu poklesu vyměřeného cla došlo u ochranných roušek a masek.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** vykázala „Příjmy z prodeje zboží“ (již nakoupeného za účelem prodeje) ve výši 3,0 mld. Kč. Jednalo se zejména o refundaci od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti nemoci COVID-19 (2,9 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2021 upravený březnovou novelou počítá s refundací za vyočkované vakcíny ve výši 5,0 mld. Kč, další část prostředků z předpokládaných 7 mld. Kč určených v rozpočtu na nákup vakcín bude inkasována v roce 2022.

Nedaňové příjmy vykázané kapitolou **Operace státních finančních aktiv** (dále jen OSFA) ve výši **337 mil. Kč (-94 mil. Kč, tj. -21,8 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 46,0 % byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 175 mil. Kč (-132 mil. Kč, -42,9 %). Příjmy z dividend ve výši 157 mil. Kč (+36 mil. Kč, tj. +29,7 %) byly inkasovány především na základě majetkové účasti státu u ČEZ a.s. (115 mil. Kč), E.ON SE (32 mil. Kč) a Uniper SE (9 mil. Kč).

Mezi další významný příjem patří výnos kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu ve výši 2 mld. Kč z dividend akciové společnosti ČEPS.

Příjmy ze soudních poplatků inkasované téměř výhradně v rámci kapitoly Ministerstvo spravedlnosti byly novelou vyhlášky o rozpočtové skladbě od 1. ledna 2021 nově zaříděny mezi daňové příjmy (v 1. - 3. čtvrtletí

2020 dosáhly 0,8 mld. Kč). V průběhu ledna až září 2021 nedošlo k převodům prostředků ze státních podniků do příjmů státního rozpočtu.

Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 30. 9. 2021 je možná až z finančních výkazů organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce října.

3 Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021 ze dne 18. prosince 2020 stanovil výdaje státního rozpočtu na rok 2021 v celkové výši 1 808,3 mld. Kč, z toho 131,7 mld. Kč představovaly výdaje, u nichž se předpokládá proplacení z rozpočtu Evropské unie. Běžné výdaje byly zahrnuty v objemu 1 620,8 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 187,5 mld. Kč. Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2020 měly být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2021 nižší o 1,9 % (-34,6 mld. Kč); běžné výdaje nižší o 3,0 % (-49,5 mld. Kč) a kapitálové výdaje vyšší o 8,6 % (+14,9 mld. Kč).

Při sestavování státního rozpočtu na rok 2021 se vycházelo z dat a prognóz, které byly v té době aktuálně k dispozici. Epidemie COVID-19, která vypukla v březnu 2020, s sebou přinesla významný propad ekonomické aktivity, omezení daňových příjmů státního rozpočtu a zvýšené výdaje na boj proti šíření epidemie a také na podporu ekonomiky. Vývoj epidemie je stále nepředvídatelný, a byť se předpokládalo, že se ke konci roku 2020 situace zlepší a v roce 2021 nastane oživení ekonomické aktivity, nastalo naopak její zhoršení, a to i přes výrazné restriktce ze strany vlády. Z těchto důvodů bylo nutné přistoupit k novele zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, která byla schválena Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 18. února 2021 (s účinností od 1. března 2021). Zákon č. 92/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, stanovil **celkové výdaje ve výši 1 885,6 mld. Kč, tj. navýšené o 77,3 mld. Kč. Běžné výdaje jsou nově schváleny v objemu 1 698,1 mld. Kč a kapitálové výdaje zůstaly v rekordním objemu 187,5 mld. Kč.** Novela počítá s navýšením prostředků v kapitole VPS o 48 mld. Kč určených na podporu podnikání i veřejného sektoru. Prostředky jsou zdrojem pro realizaci programů Antivirus, COVID 2021, COVID - Nepokryté náklady, pro vyplacení příspěvku obcím a krajům na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021, ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče, dotací v oblasti sociálních služeb či pro zajištění testování ve školách. O další prostředky byly nejvíce navýšeny rozpočty Ministerstva zdravotnictví (+7 mld. Kč na nákup vakcín), Ministerstva průmyslu a obchodu (+5 mld. Kč na programy COVID Gastro – Uzavřené provozovny, COVID Sport III Lyžařské areály, COVID – veletrhy), Státního dluhu (+4,9 mld. Kč na obsluhu státního dluhu) a Ministerstva práce a sociálních věcí (+2,7 mld. Kč na zvýšení přídatku na dítě, +1,7 mld. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a +0,4 mld. Kč na náhradní výživné pro nezaopatřené dítě).

Celkové výdaje za 1. až 3. čtvrtletí 2021 dosáhly 1 405,3 mld. Kč, tj. 74,2 % rozpočtu po změnách, při meziročním zvýšení o 7,2 % (+94,4 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 8,4 % (+100,6 mld. Kč), kapitálové výdaje se meziročně snížily celkem o 5,9 % (-6,3 mld. Kč). Proti třem čtvrtinám rozpočtu po změnách bylo celkové čerpání výdajů nižší o 15,2 mld. Kč, loni bylo proti alikvotě nižší o 97,5 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 69,8 %.

Realizace vládních priorit a podpora vyplacená v souvislosti s epidemií koronaviru jsou hlavními důvody vysokého tempa růstu výdajů, jehož dynamika však v průběhu tohoto roku postupně zpomalila. Na objemově nejvýznamnějších **sociální dávkách** (+15,8 mld. Kč) se nejvíce podílely výplaty důchodů (+21,0 mld. Kč), do jejichž výše se v roce 2021 promítá valorizace o 5,8 %. Z dávek nemocenského pojištění (-3,6 mld. Kč) rostlo hlavně nemocenské (+1,1 mld. Kč) a peněžité pomoc v mateřství (+0,6 mld. Kč), naopak ošetřovné (-5,3 mld. Kč) bylo ovlivněno vysokou základnou předchozího roku. Z ostatních dávek se zvýšily výsluhový příspěvek (+0,6 mld. Kč) a příspěvek na živobytí (+0,2 mld. Kč), naopak klesla výplata rodičovského příspěvku (-2,1 mld. Kč) a podpor v nezaměstnanosti (-0,2 mld. Kč). **Běžné transfery podnikatelským subjektům** (+33,1 mld. Kč) zvýšily náhrady mezd a pojistného v rámci programu Antivirus A, A Plus a B v celkovém objemu 25,6 mld. Kč (+7,8 mld. Kč), programy COVID Nájemné (5,7 mld. Kč), COVID Gastro – Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID Ubytování (3,0 mld. Kč), COVID Lyžařská střediska (0,8 mld. Kč), COVID Kultura (1,1 mld. Kč), Agricovid (0,7 mld. Kč), COVID Sport II (0,5 mld. Kč), COVID Restart sportu (0,5 mld. Kč),

COVID Podpora cestovního ruchu (0,3 mld. Kč) a další. V rámci později vyhlášených programů podpory podnikatelů COVID 2021 a Nepokryté náklady bylo vyplaceno již 13,6 mld. Kč. Na růst transferů měl vliv i převod prostředků určených na útlum a odkup dolů OKD, a.s. (1,9 mld. Kč). Nemocnice, které jsou obchodními společnostmi, získaly v průběhu dubna a května 5,3 mld. Kč na mimořádné finanční ohodnocení svých zaměstnanců. Zákonem upravené zvýšení měsíčních **plateb veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištění** o dvě třetiny proti stavu k 1. lednu 2020 vedlo k meziročnímu růstu o 25,7 mld. Kč. Transfer ze státního rozpočtu tak pokrývá okolo 35 % výdajů na veřejnou zdravotní péči. **Neinvestiční transfery územním rozpočtům** (+12,6 mld. Kč) představují v první řadě prostředky na platy pedagogických i nepedagogických pracovníků na středních a základních školách (+14,8 mld. Kč), které by se v tomto roce měly zvýšit v průměru o 9 %, resp. o 4,3 %. Za meziročním navýšením stál i převod prostředků určených na financování sociálních služeb (+6,2 mld. Kč), které byly rozhodnutím vlády podpořeny 4,6 mld. Kč nad rámec původního rozpočtu. V dubnu a květnu byly municipalitám uvolněny prostředky na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (2,0 mld. Kč). Stát obcím a krajům také vyplatil příspěvky na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021 (4,1 mld. Kč). Opačný dopad na meziroční srovnání měly 13,4 mld. Kč vyplacené obcím na zmírnění dopadů poklesu daňových příjmů v loňském roce. **Úrokové výdaje na obsluhu státního dluhu** zvýšily nárok na rozpočet o 2,5 mld. Kč, nicméně jejich úroveň je stále výrazně pod alikvotou rozpočtu. Objem **platů včetně pojistných** (+1,9 mld. Kč) byl v průběhu září rozhodnutím vlády navýšen o 1,2 mld. Kč, které byly určeny na mimořádné odměny policistům, vojákům a zaměstnancům Vězeňské služby. **Běžné transfery příspěvkovým a podobným organizacím** meziročně mírně rostly (+0,3 mld. Kč) i přesto, že byly v loňském roce zatíženy oddlužením vybraných nemocnic s dopadem 6,6 mld. Kč. Navýšení v letošním roce přineslo mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (4,8 mld. Kč) a také vyšší transfery vysokým školám (+0,5 mld. Kč) či zřízením příspěvkovým organizacím (+0,9 mld. Kč) na jejich činnost. Naopak z běžných výdajů klesly **neinvestiční nákupy a související výdaje**³ (-0,9 mld. Kč), jejichž objem zejména loni v březnu a dubnu výrazně navýšily nákupy ochranných pomůcek a dalšího zdravotnického materiálu. Pokles byl tlumen výdaji na nákup vakcín v objemu 5,0 mld. Kč. **Kapitálové výdaje** dosáhly 99,6 mld. Kč. I přes meziroční pokles o 6,8 mld. Kč představovaly druhý nejlepší zářijový výsledek. Nejvýznamnější složku tvoří transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury, které svým objemem 40,9 mld. Kč zaostaly za loňskou úrovní o 0,7 mld. Kč. Důvodem jejich mírného poklesu jsou vyšší vlastní příjmy zejména z mýtného, které prozatím snížily nárok na transfer ze státního rozpočtu. Dalšími faktory jsou investice územních rozpočtů, na něž bylo vydáno o 2,2 mld. Kč méně, loňské mimořádné dotace na investice sportovních oddílů a tělovýchovných jednot v objemu 1,6 mld. Kč, navýšení základního kapitálu akciové společnosti Prisko o 1,3 mld. Kč v minulém roce a prozatím nižší požadavky Státního zemědělského intervenčního fondu na financování investiční části Programu rozvoje venkova o 0,9 mld. Kč.

³ Bez výdajů na obsluhu státního dluhu.

Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

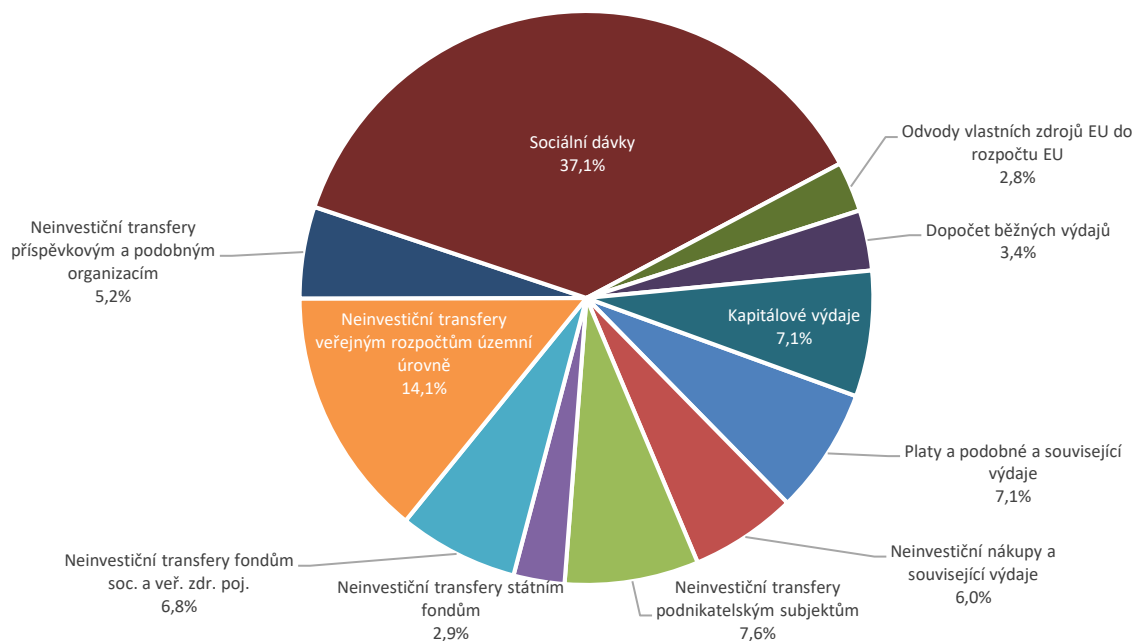
Výdaje státního rozpočtu leden až září	2020		2021				Index (2021/2020)	Rozdíl skutečnosti
	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Výdaje celkem	1 311,0	69,8	1 885,6	1 894,0	1 405,3	74,2	107,2	94,4
Běžné výdaje	1 205,1	70,6	1 698,1	1 708,8	1 305,7	76,4	108,4	100,6
Platy a podobné a související výdaje	97,9	64,8	145,6	153,3	99,8	65,1	101,9	1,9
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	82,8	61,1	135,3	129,9	84,4	65,0	101,9	1,6
Výdaje na obsluhu státního dluhu*)	32,1	62,1	52,9	50,9	34,6	68,0	107,6	2,5
Výdaje na realizaci záruk	0,2	51,1	0,0	0,0	0,0	x	x	-0,2
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	73,1	62,9	94,9	102,4	106,2	103,7	145,2	33,1
Neinvestiční transfery neziskovým a pod.organizacím	18,0	79,7	16,7	22,6	21,1	93,6	117,5	3,1
Neinvestiční transfery státním fondům - z toho:	37,8	62,0	50,8	63,6	40,4	63,5	106,8	2,6
Neinvestiční transfery SZIF	21,5	55,6	34,8	38,9	22,9	58,8	106,2	1,3
Neinv. transfery fondům soc. a veřejného zdrav. poj.	69,3	69,9	129,6	128,6	95,0	73,8	137,1	25,7
Neinv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	185,8	83,4	218,8	230,7	198,4	86,0	106,8	12,6
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	72,3	79,5	77,5	88,0	72,6	82,6	100,4	0,3
Sociální dávky**) - v tom:	505,6	76,1	697,0	689,3	521,3	75,6	103,1	15,8
Dávky důchodového pojištění	378,3	74,7	535,3	531,1	399,3	75,2	105,5	21,0
Podpory v nezaměstnanosti	8,0	74,2	15,5	8,6	7,8	90,2	97,2	-0,2
Dávky nemocenského pojištění	43,2	85,1	43,6	47,4	39,6	83,5	91,7	-3,6
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	38,7	80,4	50,9	50,7	36,6	72,2	94,6	-2,1
Dávky sociální péče***)	30,3	78,4	41,5	41,1	30,5	74,1	100,7	0,2
Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil	7,1	72,2	9,9	9,9	7,6	77,5	107,3	0,5
Stavební spoření	4,1	99,4	4,2	4,2	4,2	99,6	103,0	0,1
Státní příspěvek na důchodové připojištění	5,5	74,4	7,6	7,6	5,6	73,8	101,8	0,1
Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU	35,8	76,2	54,9	54,9	39,7	72,2	110,8	3,9
Ostatní běžné výdaje (dopočet do celku)	17,1	19,8	65,1	33,5	16,9	50,5	99,1	-0,1
Kapitálové výdaje	105,9	62,4	187,5	185,2	99,6	53,8	94,1	-6,3
Investiční nákupy a související výdaje	13,2	49,6	31,1	35,1	12,8	36,6	97,0	-0,4
Investiční transfery podnikatelským subjektům	11,2	73,0	9,0	15,4	10,4	67,4	92,6	-0,8
Investiční transfery státním fondům - z toho:	46,4	74,5	86,5	81,0	45,1	55,6	97,1	-1,3
Investiční transfery SFDI	41,5	78,5	80,4	71,7	40,9	57,0	98,4	-0,7
Investiční transfery veřej. rozpočtům územní úrovně	18,6	64,8	8,4	17,4	16,4	94,8	88,4	-2,2
Investiční transfery příspěvkovým a pod.organizacím	9,7	59,2	13,5	14,0	9,9	70,9	102,2	0,2
Ostatní kapitálové výdaje (dopočet do celku)	6,7	33,0	39,0	22,3	4,9	22,1	73,4	-1,8

*) výdaje na obsluhu státního dluhu obsahují v marginální výši i prostředky, které nejsou součástí seskupení položek 51 - Neinvestiční nákupy a související výdaje.

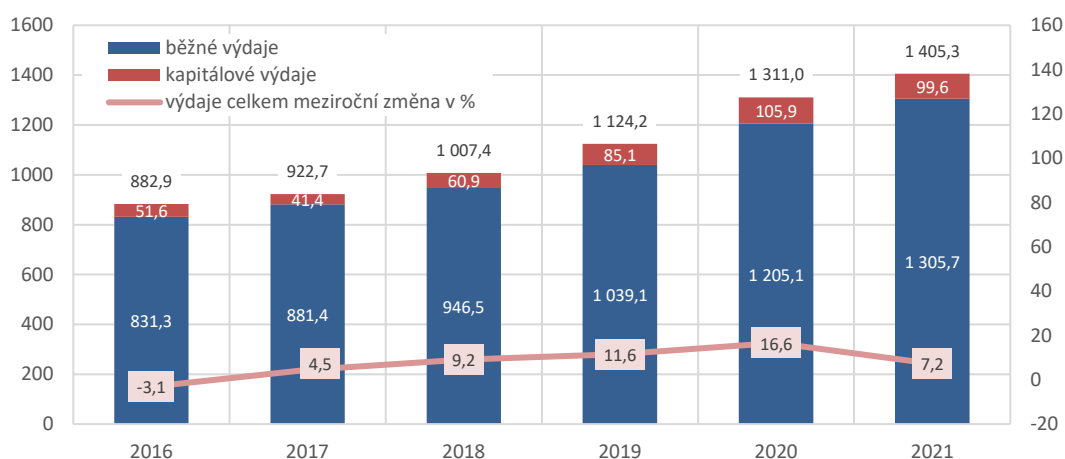
**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Graf č. 15: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2021

Graf č. 16: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2016 až 2021 (mil. Kč)

3.1 Běžné výdaje

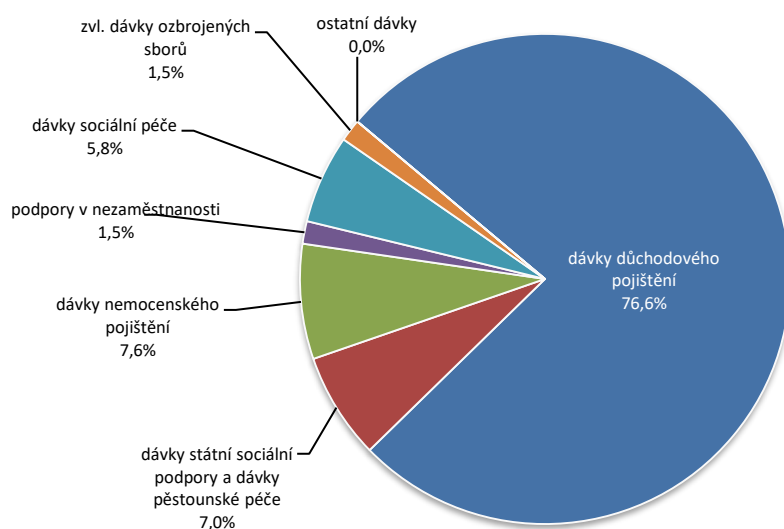
Běžné výdaje ve výši **1 305,7 mld. Kč** byly čerpány na 76,4 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 8,4 % (+100,6 mld. Kč), proti alikvotě rozpočtu po změnách byly vyšší o 24,1 mld. Kč. Z celku 48,2 %, tj. **628,9 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**⁴.

Sociální dávky⁵ dosáhly celkem **521,3 mld. Kč**, tj. 75,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,1 % (+15,8 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2021 jsou zahrnuty ve výši 697,0 mld. Kč, při meziročním navýšení o 5,3 % (+35,0 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2020 a o 1,4 % (+9,7 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2020. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2020 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená opatření reagující na epidemii COVID-19) a k 1. lednu 2021 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění). V souvislosti s novelou zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 se do rozpočtu sociálních dávek promítlo zvýšení přídatku na dítě (+2,7 mld. Kč), dále nově zavedené náhradní výživné pro nezaopatřené dítě (+445 mil. Kč) a navýšení výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti (+1,7 mld. Kč), viz dále.

⁴ Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědouhelného průmyslu.

⁵ Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru.

Graf č. 17: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2021

Největší objem sociálních dávek (76,6 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **399,3 mld. Kč**, tj. 75,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 5,5 % (+21,0 mld. Kč). Z celku 83,2 % (332,3 mld. Kč) činily důchody starobní (+17,6 mld. Kč). Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2021 ve výši 535,6 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 5,6 % (+28,3 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2020, proti skutečnosti roku 2020 předpokládá zvýšení o 3,0 % (+15,7 mld. Kč). Od roku 2018 se pro zvýšení důchodu používá 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců. Vybrán je ten index, který je vyšší, a zohlední se 1/2 růstu reálných mezd. Nařízením vlády č. 381/2020 Sb. se pro rok 2021 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 550 Kč (navýšení o 60 Kč) a zvýšení procentní výměry důchodu o 7,1 % (pro důchody přiznané před 1. 1. 2021 a splatné po 31. 12. 2020). Průměrný starobní důchod se zvýšil o 854 Kč měsíčně, tj. o 5,8 %. Kromě uvedeného se na výši rozpočtu projevuje mj. vliv růstu příjmů, z nichž jsou důchody vyměřovány, mění se mezigenerační struktura důchodců a předpokládaný nárůst počtu důchodců s vyššími důchody. Poštovné činilo dalších 177,1 mil. Kč.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **39,6 mld. Kč**, tj. na 83,5 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 8,3 % (-3,6 mld. Kč). Z toho 26,0 mld. Kč (+1,1 mld. Kč) činila dávka „nemocenské“, 8,45 mld. Kč (+551,5 mil. Kč) peněžité pomoci v mateřství a 4,8 mld. Kč (-5,3 mld. Kč) ošetřovné. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2021 je v pododdílu 412 stanoven ve výši 43,6 mld. Kč, tj. o 13,9 % (-7,05 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2020 a o 21,6 % (-12,0 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2020. Nižší rozpočtovaná částka vycházela z předpokladu, že legislativní úpravy reagující na epidemii COVID-19 jsou dočasné, nicméně ještě v prvním pololetí roku 2021 platily v úpravě schválené na podzim roku 2020. Tzv. krizové ošetřovné bylo v období od října 2020 do června 2021 poskytováno při péči o dítě mladší 10 let (či jinou v zákoně⁶ uvedenou osobu) při uzavření školského zařízení z důvodu mimořádného opatření nebo při péči o tuto osobu z důvodu karantény. Výše ošetřovného byla stanovena od 5. října 2020 do 28. února 2021 z 60 % na 70 % denního vyměřovacího základu a od 1. března 2021 do 30. června 2021 byla zvýšena na 80 % denního vyměřovacího základu, přičemž minimální denní výše dávky činila pro zaměstnance v pracovním poměru s plným úvazkem 400 Kč (od 14. října 2020 do 30. června 2021). Nárok na nemocenské vzniká 15. dnem nemoci či karantény. Do 30. kalendářního dne trvání nemoci či karantény má zaměstnanec nárok na 60 % z denního vyměřovacího základu, od 31. do 60. dne se částka zvyšuje na 66 % a od 61. dne až do konce pracovní neschopnosti má zaměstnanec nárok na 72 % z redukováného denního vyměřovacího základu. Na výši výdajů na nemocenské má vliv zvýšení počtu

⁶Zákon č. 438/2020 Sb., o úpravách poskytování ošetřovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů

proplacených dnů nemocenského, a to zejména v první polovině roku z důvodu vysokého počtu dočasných pracovních neschopností v souvislosti s epidemií a přijatými karanténními opatřeními.

Dávky státní sociální podpory⁷ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky péčovské péče**⁸ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **36,6 mld. Kč**, tj. na 72,2 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 5,4 % (-2,1 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory největší objem představoval rodičovský příspěvek 26,9 mld. Kč (-2,1 mld. Kč), příspěvek na bydlení 5,05 mld. Kč (-250,4 mil. Kč) a přídavek na dítě 1,75 mld. Kč (+155,3 mil. Kč); dávky péčovské péče dosáhly 2,8 mld. Kč (+92,8 mil. Kč). Meziroční pokles v případě rodičovského příspěvku vyplývá z předchozího zvýšeného čerpání, které bylo způsobené navýšením částky v roce 2020, v tomto roce již došlo k poklesu souvisejícího s demografickou křivkou nově narozených dětí. Související výdaje dosáhly dalších 631,1 mil. Kč, z toho 426,7 mil. Kč povinné sociální pojištění, 154,8 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů a 46,0 mil. Kč poštovné. Ve schváleném rozpočtu byly tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 49,25 mld. Kč, což byla téměř shodná částka jako v roce 2020. Novelou zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 došlo k navýšení o 2,7 mld. Kč na 51,95 mld. Kč. Důvodem tohoto navýšení je s účinností od 1. 7. 2021 zvýšení **přídavku na dítě**, resp. zvýšení hranice rozhodného příjmu limitujícího nárok na přídavek na dítě z 2,7 na 3,4 násobek částky životního minima rodiny a zvýšení částek přídavku na dítě o 26 %. Přídavek na dítě je poskytován ve třech výších podle věku dítěte a ve dvou výměrách podle druhu příjmu. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 67,2 % rozpočtu těchto dávek, zůstává stejná jako v roce 2020. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžitě pomoci v mateřství). Nárok na **porodné** také zůstává stejný jako v roce 2020 a náleží rodině, které se narodí první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstává pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. V roce 2021 se mírně zvyšují náklady uznatelné pro vyplacení **příspěvku na bydlení**⁹. **Dávky péčovské péče** vykazují nepatrný růst z důvodu nárůstu počtu pěstounů. V dubnu roku 2020 došlo k navýšení částky životního a existenčního minima, přičemž tyto částky jsou stejné i pro rok 2021, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 3 860 Kč (původně 3 410 Kč), u osoby, která je považována jako první v pořadí 3 550 Kč (původně 3 140 Kč), atd. Existenční minimum činí 2 490 Kč (původně 2 200 Kč) měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **7,8 mld. Kč**, tj. na 90,2 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 2,8 % (-226,0 mil. Kč). Schválený státní rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2021 ve výši 15,5 mld. Kč, tj. o 103,9 % (+7,9 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2020, resp. o 46,7 % (+4,9 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2020. Navýšení rozpočtu souviselo převážně s očekávaným negativním vývojem na trhu práce a predikovaným růstem nezaměstnanosti s ohledem na přetrvávající pandemii COVID-19. V únoru 2021 došlo rozpočtovým opatřením ke snížení těchto výdajů o částku 6,8 mld. Kč ve prospěch financování programu Antivirus.

Vývoj nezaměstnanosti je ovlivněn důsledkem šíření nemoci COVID-19. Na začátku roku (leden-únor) dosahovala míra nezaměstnanosti 4,3 %, což bylo nejvíce za celé období epidemie, která byla v té době na vrcholu. V současné době podíl nezaměstnaných osob klesá v souvislosti s uvolňováním restriktivních opatření a postupným návratem pracovníků do nejvíce postižených odvětví.

⁷ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁸ Od 1. 1. 2013 dávky péčovské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách péčovské péče rozhodují a vyplácejí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁹ Nařízení vlády č. 580/2020 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2021 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

Tabulka č. 8: Vývoj nezaměstnanosti

	září 2016	září 2017	září 2018	září 2019	září 2020	prosinec 2020	březen 2021	červen 2021	září 2021
podíl nezaměstnaných osob v %	5,2	3,8	3,0	2,7	3,8	4,0	4,2	3,7	3,5
nezaměstnanost v tis. osob	378,3	284,9	224,3	201,9	277,0	292,0	306,6	273,3	262,1
volná pracovní místa v tis.	141,0	206,1	316,1	345,4	316,7	318,6	338,9	355,6	357,9

Pramen: MPSV

Dávky sociální péče vyplacené ve výši **30,5 mld. Kč** představovaly 74,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 0,7 % (+222,4 mil. Kč). Z celku představoval **příspěvek na péči 24,5 mld. Kč** (-306,7 mil. Kč). Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2021 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 33,0 mld. Kč, tj. o 5,4 % (+1,7 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2020 a o 153,2 mil. Kč méně než činila skutečnost roku 2020. **Dávky pomoci v hmotné nouzi** byly vyplaceny ve výši **4,0 mld. Kč**, tj. 74,4 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 15,9 % (+552,0 mil. Kč). Nárůst výdajů byl způsoben mimořádnou živelnou událostí – tornádem, která postihla především oblast jižní Moravy a část Ústeckého kraje. Z celkové částky činil **příspěvek na živobytí**, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, **2,5 mld. Kč** (+223,4 mil. Kč). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl **1,3 mld. Kč** (+131,7 mil. Kč). **Mimořádná okamžitá pomoc** poskytovaná osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. 57,9 tis. Kč), dosáhla 157,5 mil. Kč (+105,0 mil. Kč). Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2021 v pododdíle 417 zahrnuty v objemu 5,7 mld. Kč, tj. o 5,7 % (+307,2 mil. Kč) vyšším než stanovil schválený rozpočet na rok 2020 a o 17,9 % (+858,3 mil. Kč) vyšším proti skutečnosti roku 2020. **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě (příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku), a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Oprávněným osobám bylo **vyplaceno celkem 1,9 mld. Kč**, tj. 66,4 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 1,2 % (-22,9 mil. Kč). Z celkové částky dosáhl příspěvek na mobilitu 1,3 mld. Kč (-41,3 mil. Kč) a příspěvek na zvláštní pomůcku 676,6 mil. Kč (+18,4 mil. Kč). Další výdaje spojené s výplatou dávek sociální péče dosáhly 149,7 mil. Kč, jednalo se zejména o poštovní služby a nákup ostatních služeb. Na rok 2021 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši 3,0 mld. Kč, tj. o 3,2 % (-100,0 mil. Kč) méně než v roce 2020 a o 11,9 % (+318,5 mil. Kč) více než bylo čerpáno v roce 2020.

Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, činily **7,6 mld. Kč**, tj. 77,5 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 7,3 % (+519,1 mil. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 6,8 mld. Kč, odchodné 746,3 mil. Kč, odbytné 22,7 mil. Kč a úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka 43,8 mil. Kč. Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 9,9 mld. Kč, tj. o 8,2 % (+746,1 mil. Kč) více než v roce 2020 a o 4,7 % (+441,0 mil. Kč) více než činila skutečnost roku 2020. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán u výsluhového příspěvku (+566,7 mil. Kč). Tato skutečnost je zapříčiněna zvýšeným počtem skončení služebního poměru a vyšší výměrou nově přiznaných výsluhových příspěvků.

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 129,6 mld. Kč. Oproti skutečnosti roku 2020 je navýšena o 33,3 % (+32,4 mld. Kč), a to zejména v souvislosti se zvýšením vyměřovacího základu pro tuto platbu z 11 607 Kč na 13 088 Kč (od 1. 1. 2021) a z něj odvozené měsíční platby státu z 1 567 Kč za osobu na 1 767 Kč za osobu. K 30. září 2021 bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění z kapitoly Všeobecná pokladní správa **převáděno 95,0 mld. Kč**, tj. 73,8 % rozpočtu po změnách při

meziročním zvýšení o 37,1 % (+25,7 mld. Kč). Průměrný měsíční počet státních pojištěnců v 1. až 3. čtvrtletí 2021 činil 5 972 tis. osob, což představovalo meziroční nárůst o 9,0 tis. osob.

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 dosáhl **5,6 mld. Kč**, tj. 73,8 % rozpočtu, při meziročním zvýšení o 1,8 % (+100,2 mil. Kč). Schválený státní rozpočet 7,6 mld. Kč počítá se zvýšením výdajů o 2,7 % (+200,0 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2020, proti skutečnosti roku 2020 se zvýšením o 3,3 % (+239,6 mil. Kč).

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 14 600 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc. Schválený rozpočet v objemu 8,5 mld. Kč je o 13,3 % (+995,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 je vyšší o 1,1 % (+93,6 mil. Kč). Vyplaceno bylo **6,7 mld. Kč**, tj. 79,0 % rozpočtu po změnách, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 9,6 % (+588,7 mil. Kč). Navýšení rozpočtu i skutečnosti souvisí s nárůstem maximální měsíční výše příspěvku o 800 Kč.

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**¹⁰ činily celkem **27,05 mld. Kč**, tj. 117,5 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 7,85 mld. Kč. Na tomto nárůstu se nejvíce podílejí cílené programy k řešení zaměstnanosti v celkové částce 25,9 mld. Kč, z toho výdaje na **program podpory zaměstnanosti – Antivirus režim A, A plus a B** dosáhly **25,6 mld. Kč**. Zákon č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020, stanovil rozpočet výdajů na aktivní politiku zaměstnanosti (vč. prostředků z rozpočtu EU/FM) ve výši 2,1 mld. Kč. Novela zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 navýšila výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti o dalších 1,7 mld. Kč vzhledem k očekávané situaci na trhu práce, jedná se zejména o posílení výdajů na veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Prostředky na program Antivirus byly rozpočtovým opatřením provedeným v únoru 2021 navýšeny snížením rozpočtu podpor v nezaměstnanosti o 6,8 mld. Kč, dalších 13,6 mld. Kč (stav k 30. 9. 2021) bylo na tento účel převedeno z rezervní položky kapitoly VPS „Prostředky na podporu podnikání“ a zdrojem pro čerpání tohoto programu zaměřeného na záchranu zaměstnanosti jsou i zůstatky nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let (5,2 mld. Kč).

Ministerstvo financí prostřednictvím rozpočtu kapitoly VPS vyplatilo na základě žádostí stavebních spořitelien o **státní podporu stavebního spoření 4,2 mld. Kč**, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,0 % (+121,2 mil. Kč). Schválený rozpočet počítá s částkou 4,2 mld. Kč, tj. o 2,4 % (+100,0 mil. Kč) více než schválený rozpočet roku 2020.

Čerpání výdajů na **platy a podobné a související výdaje** ve výši **99,8 mld. Kč** představovalo 65,1 % plnění rozpočtu po změnách (153,3 mld. Kč). Relativně nízké čerpání bylo ovlivněno především posunem účtování (platy vyplacené v lednu za prosinec jsou financovány z rozpočtu předchozího roku). Meziročně tyto výdaje vzrostly o 1,9 % (o 1,9 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2021 představoval 145,6 mld. Kč a byl o 2,3 % (o 3,4 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2020, proti skutečnému čerpání v roce 2020 byl nižší o 3,2 % (o 4,9 mld. Kč).

Součástí výše uvedených výdajů byly i výdaje na platy a podobné a související výdaje vynaložené v souvislosti s epidemií COVID-19. Na tyto účely bylo ke konci září čerpáno celkem cca 1,3 mld. Kč, z toho 736 mil. Kč představovalo navýšení prostředků na služební příjmy příslušníků Policie ČR, 270 mil. Kč navýšení prostředků na služební příjmy vojáků z povolání, 174 mil. Kč na navýšení prostředků na služební platy zaměstnanců Vězeňské služby, 106 mil. Kč na mimořádné odměny zaměstnanců krajských hygienických stanic a další.

Neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **84,4 mld. Kč**, což představovalo 65,0 % rozpočtu po změnách (129,9 mld. Kč) a meziroční nárůst o 1,9 % (o 1,6 mld. Kč). Pro zajímavost, v předcovidovém roce 2019 dosáhly tyto výdaje 76,9 mld. Kč, tedy o 7,5 mld. Kč méně. V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (34,5 mld. Kč; +1,7 mld. Kč), na nákup služeb

¹⁰ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

(23,7 mld. Kč; +1,3 mld. Kč), výdaje na nákup materiálu (11,3 mld. Kč; -1,6 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (7,5 mld. Kč; +0,1 mld. Kč), výdaje na „ostatní nákupy“ (4,1 mld. Kč; +0,2 mld. Kč) a výdaje na nákup vody, paliv a energie (3,3 mld. Kč). Meziroční nárůst výdajů na úroky a ostatní finanční výdaje ovlivňují zejména výdaje na obsluhu státního dluhu (+2,5 mld. Kč). Nákupy služeb byly nejvíce ovlivněny výdaji ČSÚ na Sčítání lidu, domů a bytů (+0,5 mld. Kč). Pokles výdajů u nákupu materiálu v sobě zahrnoval výrazný propad nákupu ochranných pomůcek a dalších nákupů souvisejících s řešením pandemie částečně kompenzovaný nákupem vakcín v objemu 5 mld. Kč. Schválený rozpočet neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů pro rok 2021 ve výši 135,3 mld. Kč byl o 7,6 mld. Kč, tj. o 6,0 % vyšší než schválený rozpočet na rok 2020, ve vztahu ke skutečnosti roku 2020 byl vyšší o 17,0 mld. Kč a 14,3 %.

Na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům bylo vynaloženo **106,2 mld. Kč**, tj. 103,7 % rozpočtu po změnách (102,4 mld. Kč) při meziročním nárůstu o 45,2 % (o 33,1 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2021 byl stanoven v objemu 94,9 mld. Kč, což představovalo proti schválenému rozpočtu předchozího roku nárůst o 18,9 mld. Kč, tj. o 24,9 %, proti skutečnosti roku 2020 pak pokles o 11,9 mld. Kč, tj. o 11,1 %. Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (meziroční nárůst o 20,1 mld. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (nárůst o 8,2 mld. Kč). Výrazné navyšování rozpočtu v průběhu roku souvisí s realizací rozpočtových opatření, jimiž byla značná část prostředků postupně uvolňována z rezervních položek kapitoly Všeobecná pokladní správa do ostatních kapitol na pomoc zaměřenou podnikatelskému sektoru.

Běžné transfery podnikatelským subjektům (nárůst o 33,1 mld. Kč) byly výrazně ovlivněny například výdaji v rámci programu Antivirus A, A Plus a B v celkovém objemu 25,6 mld. Kč (+7,8 mld. Kč), programy COVID Nájemné (5,7 mld. Kč), COVID Gastro – Uzavřené provozovny (3,2 mld. Kč), COVID Ubytování (3,0 mld. Kč), COVID Kultura (1,1 mld. Kč), COVID Lyžařská střediska (0,8 mld. Kč), Agricovid (0,7 mld. Kč), COVID Sport II (0,5 mld. Kč), COVID Restart sportu (0,5 mld. Kč), COVID Podpora cestovního ruchu (0,3 mld. Kč) a další. V rámci později vyhlášených programů podpory podnikatelů COVID 2021 a Nepokryté náklady bylo vyplaceno již 13,6 mld. Kč. Na růst transferů měl vliv i převod prostředků určených na útlum a odkup dolů OKD, a.s. (1,9 mld. Kč). Nemocnice, které jsou obchodními společnostmi, získaly v průběhu dubna a května 5,3 mld. Kč na mimořádné finanční ohodnocení svých zaměstnanců. Dotace na obnovitelné zdroje energie dosáhly 19,3 mld. Kč (-529 mil. Kč), příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením 6,1 mld. Kč (+559 mil. Kč), výdaje na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ 3,6 mld. Kč (-3,5 mld. Kč), prostředky pro OKD – začlenění do s.p. DIAMO 1,9 mld. Kč atd.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím dosáhly **21,1 mld. Kč (+3,1 mld. Kč, +17,5 %)** při plnění na 93,6 % rozpočtu po změnách. Zmíněný růst odráží vyplacenou podporu státu zaměřenou na pomoc neziskovým a podobným organizacím zasaženým epidemií COVID-19. Z celku spolkům připadlo 10,8 mld. Kč (+1,6 mld. Kč), církvím a náboženským společnostem 5,3 mld. Kč (+844 mil. Kč), fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem 4,1 mld. Kč (+674 mil. Kč), atd. Nejvíce prostředků uvolnila kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** v celkové výši **6,4 mld. Kč (+1,2 mld. Kč)**, z toho směřovalo 2,7 mld. Kč spolkům, 2,5 mld. Kč fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem a 1,0 mld. Kč církvím a náboženským společnostem. Z celku poskytla kapitola 2,1 mld. Kč na transfery spolufinancované z prostředků EU, 1,4 mld. Kč na sociální služby v oblasti sociální péče, 638 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho 70 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+), 588 mil. Kč na zaměstnávání zdravotně postižených občanů, 562 mil. Kč na sociální péči a pomoc manželství a rodinám. Na celkovém meziročním nárůstu se nejvíce podílely výdaje kapitoly **Národní sportovní agentura** v celkové výši **5,5 mld. Kč (+5,4 mld. Kč)**. Jednalo se především o transfery poskytnuté spolkům na rozvoj a podporu sportu (3,4 mld. Kč), státní sportovní reprezentaci (1,8 mld. Kč) a podporu významných sportovních akcí (209 mil. Kč). Meziroční růst byl způsoben tím, že v 1. - 3. čtvrtletí 2020 kapitola nerealizovala žádné výdaje tohoto typu, protože vznikla až 1. 8. 2019 a v roce 2020 pouze vyhlášovala výzvy k poskytování podpory sportu, které byly dříve v působnosti kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Na výdaje spojené s epidemií COVID-19 poskytla kapitola 542 mil. Kč prostřednictvím programu Restart sportu a 56 mil. Kč v rámci programu COVID - SPORT. Naopak na poklesu výdajů se nejvíce podílela kapitola **Ministerstvo**

školství a mládeže s transfery v objemu **4,0 mld. Kč** (-3,8 mld. Kč), z nichž 2,5 mld. Kč bylo poskytnuto církvím a náboženským společnostem, 1,2 mld. Kč spolkům a 314 mil. Kč fundacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem. Zmíněný pokles souvisí s přechodem kompetencí o podpoře sportu kapitoly MŠMT na Národní sportovní agenturu. Na výkonové financování kapitola uvolnila 2,4 mld. Kč, na výzkum, vývoj a inovace poskytla 501 mil. Kč a na podporu činnosti v oblasti mládeže směřovalo 445 mil. Kč. V rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ bylo poskytnuto 520 mil. Kč především na nevýzkumné projekty (490 mil. Kč). Kapitola **Ministerstvo kultury** uvolnila celkem 1,9 mld. Kč (+74 mil. Kč), především na činnost registrovaných církví a náboženských společností (1,0 mld. Kč). Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla prostředky ve výši 1,2 mld. Kč (-14 mil. Kč) zejména na územní rozvoj v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (937 mil. Kč) a na cestovní ruch (198 mil. Kč). **Schválený rozpočet** neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2021 dosahuje výše **16,7 mld. Kč** a proti skutečnosti roku 2020 je nižší o 5,2 mld. Kč, tj. o 23,9 %. Z celkového objemu je téměř 84,0 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Národní sportovní agentura, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo kultury. Podpora cílí především na tělovýchovu a sport, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení.

Státním fondům bylo převedeno celkem **40,4 mld. Kč** (+2,6 mld. Kč, +6,8 %) určených na **neinvestiční záměry**, tj. 63,5 % rozpočtu po změnách. Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) obdržel ze státního rozpočtu 22,9 mld. Kč (+1,3 mld. Kč, 6,2 %), z toho 19,5 mld. Kč (-576 mil. Kč) směřovalo na společnou zemědělskou politiku především na Přímé platby zemědělcům 2014+ (10,6 mld. Kč) a Program rozvoje venkova 2014+ (8,1 mld. Kč). Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) obdržel ze státního rozpočtu 16,5 mld. Kč (+1,3 mld. Kč). Jednalo se zejména o dotace z národních zdrojů na krytí deficitu rozpočtu SFDI. Státní fond životního prostředí přijal 118 mil. Kč (-45 mil. Kč), z toho 85 mil. Kč v rámci OP Životní prostředí 2014+ a 33 mil. Kč na zajištění řádného a efektivního řízení a administrace programu Nová zelená úsporám. Státní fond podpory investic získal 116 mil. Kč (+9 mil. Kč) na poskytování podpor v oblasti bydlení. Kapitola Ministerstvo kultury převedla prostředky pro Státní fond kinematografie ve výši 807 mil. Kč především na filmové pobídky. U Státního fondu kultury se očekává převod prostředků ve výši 2,5 mil. Kč na kompenzaci ušlých příjmů z pronájmu Národního domu na Vinohradech. **Schválený rozpočet neinvestičních transferů státním fondům** na rok 2021 činí **50,8 mld. Kč**, z toho na transfery Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (dále jen SZIF) připadá 68,5 % celkové částky, tj. 34,8 mld. Kč (-1,9 mld. Kč), na transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) 15,1 mld. Kč (579 mil. Kč), Státnímu fondu kinematografie 807,4 mil. Kč, Státnímu fondu podpory investic 109 mil. Kč, Státnímu fondu kultury 2,5 mil. Kč a na transfery Státnímu fondu životního prostředí 13,9 mil. Kč.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a veřejného zdravotního pojištění představují především **platbu státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel**, která je hrazena z kapitoly **Všeobecná pokladní správa**. K 30. 9. 2021 bylo vyplaceno 95,0 mld. Kč (+25,7 mld. Kč, tj. +37,1 %), tedy 73,8 % schváleného rozpočtu. Vysoký meziroční růst ovlivnilo skokové navýšení vyměřovacího základu. Státní rozpočet stanovil výši této platby na 129,6 mld. Kč (+30,5 mld. Kč, tj. +30,7 %). Uvedené meziroční navýšení rozpočtu bylo nutné z důvodu zvýšení vyměřovacího základu platby za státní pojištěnce od 1. 1. 2021. Po zmíněném navýšení představuje měsíční platba částku 1 767 Kč (+200 Kč) za osobu.

U Ostatních neinvestičních transferů jiným veřejným rozpočtům byl novelou zákona o státním rozpočtu navýšen rozpočet kapitoly Všeobecná pokladní správa o **20,3 mld. Kč**. Tyto prostředky, označené jako „**Prostředky na podporu veřejného sektoru**“, byly určeny na odměny zdravotníkům a poskytovatelům lůžkové péče za epidemii COVID-19 (12,2 mld. Kč), na testování žáků škol (2,6 mld. Kč), na odměny zaměstnancům a zvýšené provozní výdaje v době epidemie v oblasti sociálních služeb (5 mld. Kč) a na kulturu zasaženou epidemií COVID-19 (0,5 mld. Kč). Z celkové částky 20,3 mld. Kč bylo rozpočtovými opatřeními převedeno 19,0 mld. Kč, z toho kapitole Ministerstvo zdravotnictví připadla částka 13,3 mld. Kč zejména na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče v souvislosti s epidemií COVID-19, kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí 4,6 mld. Kč na oblast sociálních služeb a sociální práce, kapitole Ministerstvo kultury 500 mil. Kč zejména na podporu sektoru kultury, kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy téměř 433 mil. Kč především na pořízení antigenních testů do škol a kapitole Kancelář

prezidenta republiky 200 mil. Kč jako příspěvek na provoz Správy Pražského hradu z důvodu výpadku příjmů. Z částky 20,3 mld. Kč „Prostředků na podporu veřejného sektoru“ u kapitoly Všeobecná pokladní správa lze rozpočtovými opatřeními uvolnit ještě 1,3 mld. Kč na stanovené prioritní oblasti. Skutečné čerpání prostředků ve zmíněných oblastech probíhá na výdajových položkách, které nejsou součástí tohoto podseskupení.

Veřejným rozpočtům územní úrovně bylo převedeno **198,4 mld. Kč** (+12,6 mld. Kč, tj. +6,8 %) neinvestičních prostředků při plnění na 86,0 % rozpočtu po změnách. Výrazné navýšení odráží prioritu vlády orientovanou na oblast vzdělávání či sociální péči. Z celku převedlo **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** 5 záloh na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na období leden až říjen 2021 ve výši 137,0 mld. Kč (+13,7 mld. Kč, tj. +11,1 %) a 3 čtvrtletní zálohy soukromým školám ve výši 7,1 mld. Kč (+1,1 mld. Kč, tj. +18,4 %). Na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ směřovalo 2,6 mld. Kč (+878 mil. Kč). Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila prostředky ve výši **28,8 mld. Kč** (+5,3 mld. Kč, +22,4 %), které byly čerpány zejména na sociální služby v oblasti sociální péče (24,5 mld. Kč, +4,9 mld. Kč), na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (1,9 mld. Kč), na společné projekty spolufinancované z EU především v rámci OP Zaměstnanost 2014+ (1,7 mld. Kč, +261 mil. Kč) a na aktivní politiku zaměstnanosti (472 mil. Kč, z toho 195 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+). Z kapitoly **VPS** bylo poskytnuto celkem **14,7 mld. Kč** (-8,8 mld. Kč, -37,5 %), z nichž v rámci souhrnného dotačního vztahu bylo uvolněno 9,8 mld. Kč (+499 mil. Kč, tj. +5,3 %), z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 1,2 mld. Kč, pro hl. m. Praha 908 mil. Kč a pro obce 7,7 mld. Kč. Významný pokles souvisel s výplatou poříspěvku obcím v 1. -3. čtvrtletí 2020 ve výši 13,4 mld. Kč, který kompenzoval obcím propad daňových příjmů související s vyplácením státní pomoci pro živnostníky a společníky malých s.r.o. v souvislosti s epidemií COVID-19. Tato meziroční nesrovnatelnost byla částečně kompenzována vyplácením příspěvku v 1. - 3. čtvrtletí 2021 na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021 (zákon č. 95/2021 Sb.) ve výši 4,1 mld. Kč. Na úhradu ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě poskytnuté obcím a krajům (regionální doprava) bylo z kapitoly **Ministerstvo dopravy** uvolněno 2,1 mld. Kč (-185 mil. Kč). **Ministerstvo zdravotnictví** v 1. - 3. čtvrtletí 2021 uvolnilo obcím a krajům celkem **2,4 mld. Kč (+961 mil. Kč)**. Velký nárůst výdajů byl způsoben zvýšenými výdaji z důvodů řešení epidemie COVID-19, především na mimořádné odměny zaměstnancům poskytovatelů lůžkové péče za epidemii COVID-19 ve výši 2 mld. Kč (z toho obcím 505 mil. Kč a krajům 1,5 mld. Kč). **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytlo municipalitám prostředky ve výši 1,2 mld. Kč (-495 mil. Kč), které směřovaly na územní rozvoj a cestovní ruch, z toho 522 mil. Kč (-260 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, 196 mil. Kč v rámci OP Praha – Pól růstu ČR 2014+, 56 mil. Kč v rámci OP Technická pomoc 2014+.

Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně ve výši 218,8 mld. Kč předpokládá zvýšení výdajů o 1,7 % (o 3,7 mld. Kč) proti novelizovanému rozpočtu roku 2020 a snížení o 2,4 % (o 5,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2020. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo finanční vztah (205,7 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu částka 175,9 mld. Kč (+15,4 mld. Kč, tj. +9,6 %) určena pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace především krajům na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji, obcemi, příp. dobrovolnými svazky obcí. Meziroční růst rozpočtu vychází zejména z pokračujícího navýšování průměrných platů v regionálním školství od 1. 1. 2021, a to o 9,0 % u pedagogických a o 4,3 % u nepedagogických pracovníků, a dále z předpokládaného růstu počtu dětí a žáků ve školním systému. Z rozpočtu kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí je vyhrazena pro rozpočty municipalit částka 23,8 mld. Kč (+2,4 mld. Kč). Růst je způsoben posílením prostředků na sociální služby. Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů jsou rozpočtovány ve výši 13,1 mld. Kč (+665 mil. Kč). Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2021 navýšen oproti úrovni roku 2020 o 5,3 %. Do rozpočtu jsou promítnuty např. meziroční změny počtu obyvatel, změny správních obvodů stavebních úřadů, financování veřejného opatrovnictví, atd.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **72,6 mld. Kč** (+307 mil. Kč, +0,4 %) při plnění rozpočtu po změnách na 82,6 %. Růst ovlivnily zejména výdaje na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (4,8 mld. Kč), dále vyšší příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím nesouvisející s pandemií o 0,9 mld. Kč a také vyšší transfery vysokým školám

o 0,6 mld. Kč. Proti růstu působil loňský dopad (6,6 mld. Kč) oddlužení vybraných nemocnic. Z celku nejvíce prostředků **37,5 mld. Kč** (+550 mil. Kč, +1,5 %) obdržely **vysoké školy**. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** poskytla 32,3 mld. Kč (+436 mil. Kč), z toho bylo uvolněno 19,0 mld. Kč (+726 mil. Kč) na činnost vysokých škol, 12,0 mld. Kč (-208 mil. Kč) na výzkum, vývoj a inovace (z toho 2,1 mld. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+) a 777 mil. Kč (-203 mil. Kč) na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. **Grantová agentura ČR** uvolnila částku 2,2 mld. Kč (-12 mil. Kč) a **Technologická agentura ČR** 1,5 mld. Kč (-159 mil. Kč) především na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách. **Příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím** činily celkem **24,1 mld. Kč** (-108 mil. Kč). Největší objem příspěvků a dotací vydalo **Ministerstvo zdravotnictví**, a to ve výši **7,9 mld. Kč** (-1,2 mld. Kč, -13,2 %). Meziroční pokles souvisel s loňským převodem částky 6,6 mld. Kč na oddlužení nemocnic. Schválený rozpočet byl navýšen březnovou novelou zákona o 600 mil. Kč, tyto prostředky směřovaly na kompenzaci daňové povinnosti šesti fakultních nemocnic, která vznikla po jejich oddlužení. Z celku představovaly příspěvky na činnost téměř 6,1 mld. Kč (-1,2 mld. Kč), z toho 4,5 mld. Kč směřovalo na mimořádné odměny včetně souvisejících výdajů zaměstnancům poskytovatelů lůžkové péče za pandemii COVID-19. Dotace těmto organizacím dosáhly výše 1,8 mld. Kč, z toho 1,0 mld. Kč směřovalo na výzkum a vývoj ve zdravotnictví, 691 mil. Kč na ostatní speciální zdravotnickou péči (z toho 397 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 274 mil. Kč OP Zaměstnanost 2014+, atd.). Částku **4,8 mld. Kč** (-104 mil. Kč) poskytlo **Ministerstvo kultury** např. na činnosti muzeí a galerií (1,6 mld. Kč), památkových ústavů, hradů a zámků (1,1 mld. Kč), na divadelní činnosti (782 mil. Kč), na knihovnickou činnost (635 mil. Kč) atd. Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** uvolnila prostředky ve výši 4,4 mld. Kč (+942 mil. Kč) především jako příspěvek přímo řízených organizací (2,6 mld. Kč), na zabezpečení úkolů resortu (850 mil. Kč) a na výzkum a vývoj (524 mil. Kč). Kapitola **Ministerstvo obrany** uvolnila 2 mld. Kč (+186 mil. Kč) zejména na zabezpečení úkolů a činností ve vojenském zdravotnictví, na zdravotní rehabilitace, bytové a tepelné hospodářství, státní sportovní reprezentaci, péči o nemovitý majetek a na vědu a výzkum. Kapitola uvolnila 287 mil. Kč na mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče v souvislosti s epidemií COVID-19. **Ministerstvo životního prostředí** poskytlo prostředky ve výši 1,4 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč směřovalo na činnosti v ochraně životního prostředí a 118 mil. Kč na zlepšování stavu přírody a krajiny. Transfery **veřejným výzkumným institucím** dosáhly **10,3 mld. Kč** (-109 mil. Kč), z toho na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvolnily prostředky kapitoly Akademie věd ČR (4,1 mld. Kč, +120 mil. Kč), Grantová agentura ČR (2,0 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,9 mld. Kč, -351 mil. Kč), Technologická agentura ČR (725 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (718 mil. Kč, +69 mil. Kč), atd. **Cizím příspěvkovým organizacím** bylo převedeno **742 mil. Kč** (-25 mil. Kč), z toho Technologická agentura ČR poskytla 261 mil. Kč (+167 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí 188 mil. Kč (44 mil. Kč) a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo 132 mil. Kč (-219 mil. Kč), atd.

Novela zákona o státním rozpočtu navýšila schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví o 600 mil. Kč (na kompenzaci daňové povinnosti 6 fakultních nemocnic v souvislosti s poskytnutím 6,6 mld. Kč v roce 2020 na jejich oddlužení) a u kapitoly Ministerstvo kultury o 500 mil. Kč (na minimalizaci dopadů epidemie COVID-19 v oblasti kultury). Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím ve výši 77,5 mld. Kč počítá s meziročním poklesem výdajů o 2,3 % (-1,8 mld. Kč) proti novelizovanému rozpočtu roku 2020, proti skutečnosti roku 2020 je nižší o 15,1 % (-13,8 mld. Kč).

Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2021 celkem **39,7 mld. Kč**, tj. 72,2 % rozpočtu, což představovalo meziroční růst o 10,8 % (+3,9 mld. Kč). Z toho 5,4 mld. Kč představovaly odvody podle daně z přidané hodnoty a 34,3 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2021 schváleny v celkové výši 54,9 mld. Kč, tj. o 16,9 % (+7,9 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2020 a o 2,4 % (+1,3 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2020. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 7,4 mld. Kč a odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 45,5 mld. Kč. Od 1. ledna 2021 se do odvodů vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie zařazují také výdaje založené na objemu nerecyklovaných plastových obalů, o jejichž zavedení rozhodla Evropská rada. Schválená částka v objemu 2 mld. Kč nebyla ke konci září 2021 čerpána.

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2021 byl na základě zákona č. 600/2020 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2021, ze dne 18. prosince 2020, stanoven na 16,5 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa. Původně navrhovaný objem rezervy 6,5 mld. Kč byl v průběhu projednávání rozpočtu v Poslanecké sněmovně navýšen o 10 mld. Kč přesunem z rozpočtu Ministerstva obrany. Novela zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2021 tento objem nezměnila. Dále byly v kapitole VPS zřízeny na ukazateli „Ostatní výdaje“ dvě rezervní položky zaměřené na protiepidemickou pomoc. O použití těchto prostředků rozhoduje vláda. Položka „**Prostředky na podporu podnikání**“ byla schválena v objemu 33,8 mld. Kč. Tyto prostředky jsou určeny především na pokračování programu Antivirus, na příspěvek obcím a krajům na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021 (zákon č. 95/2021 Sb.), na nový program COVID 2021 a na další výdaje na programy a opatření vlády v souvislosti s pandemií COVID-19. Položka „**Prostředky na podporu veřejného sektoru**“ se schválenou částkou 20,3 mld. Kč je určena na odměny zdravotníkům u poskytovatelů lůžkové péče za epidemii COVID-19, na testování žáků škol, dotace pro sociální služby na odměny zaměstnancům a zvýšené provozní výdaje v době epidemie, na kulturu zasaženou epidemií COVID-19 apod. K 30. 9. 2021 bylo z položky Vládní rozpočtová rezerva uvolněno do rozpočtu kapitol 15,6 mld. Kč, tj. 94,8 % schválených prostředků, z položky Prostředky na podporu podnikání 31,9 mld. Kč, tj. 94,6 % schválených prostředků a z položky Prostředky na podporu veřejného sektoru 19,0 mld. Kč, tj. 93,8 % schválených prostředků.

3.2 Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2021 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **187,5 mld. Kč**, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2020 nárůst o 13,1 mld. Kč, tj. o 7,5 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2020 pak navýšení o 14,9 mld. Kč, tj. o 8,6 %. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo u výdajů, které byly kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (+25,5 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů došlo ke snížení o 12,4 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 187,5 mld. Kč připadalo na tuzemské zdroje 103,8 mld. Kč, tj. 55,4 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2020 to bylo 116,2 mld. Kč a 66,6 %), na zdroje kryté z EU a FM pak 83,7 mld. Kč a 44,6 % (v roce 2020 to bylo 58,2 mld. Kč a 33,4 %).

Z druhového hlediska byly kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (86,5 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného majetku (31,1 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (9,0 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (13,5 mld. Kč) a veřejným rozpočtům územní úrovně (8,4 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ byla určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku byla rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadalo na Ministerstvo dopravy** (83,2 mld. Kč, tj. 44,4 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční nárůst o 22,8 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (26,4 mld. Kč, pokles o 771 mil. Kč), Ministerstvo obrany (22,5 mld. Kč, nárůst o 7,9 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (11,3 mld. Kč, nárůst o 4,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (9,4 mld. Kč, snížení o 5,7 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (7,2 mld. Kč, pokles o 6,3 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (6,3 mld. Kč, nárůst o 201 mil. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (5,6 mld. Kč, snížení o 5,9 mld. Kč), Ministerstvo kultury (2,8 mld. Kč, snížení o 1,1 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (2,4 mld. Kč, snížení o 42 mil. Kč), Všeobecnou pokladní správu (1,8 mld. Kč, pokles o 3,7 mld. Kč), Národní sportovní agenturu (1,8 mld. Kč, nárůst o 1,8 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,8 mld. Kč, nárůst o 201 mil. Kč), Ministerstvo financí (1,2 mld. Kč, pokles o 277 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,1 mld. Kč, pokles o 15 mil. Kč) atd.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. - 3. čtvrtletí 2021 rozpočtovými opatřeními **snížen celkem o 2,3 mld. Kč na 185,2 mld. Kč**. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů snížen u Ministerstva dopravy – o 8,7 mld. Kč, u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy o 2,9 mld. Kč, u Ministerstva životního prostředí o 500 mil. Kč a u kapitoly Všeobecná pokladní správa o 250 mil. Kč. Snížení schváleného

rozpočtu kapitálových výdajů u Ministerstva dopravy se téměř plně týkalo dotací Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI), když prostředky byly převedeny do rozpočtu neinvestičních transferů SFDI v oblasti financování jím realizovaných akcí. U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se nejvíce snížil rozpočet kapitálových transferů územním rozpočtům, když současně došlo k navýšení neinvestičních transferů příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím. Celkový rozpočet výdajů kapitoly zůstal téměř nezměněn. U Ministerstva životního prostředí byl rozpočet kapitálových výdajů snížen převodem prostředků do běžných výdajů, celkový rozpočet výdajů kapitoly zůstal téměř nezměněn.

Na druhé straně největší zvýšení rozpočtu kapitálových výdajů – celkem o 3,9 mld. Kč - bylo realizováno u kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, když byl zvýšen převážně rozpočet investičních transferů podnikatelským subjektům. U Ministerstva obrany byl rozpočet zvýšen o 2,3 mld. Kč, například z titulu nákupu protiletadlového kompletu SHORAD a kolových obrněných vozidel TITUS. U Ministerstva zemědělství se zvýšení o 2,1 mld. Kč týkalo hlavně transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu, pořízení dlouhodobého hmotného majetku a transferů podnikatelským subjektům. Kapitálové výdaje byly zvýšeny dále u Ministerstva vnitra (o 632 mil. Kč), Ministerstva financí (o 313 mil. Kč), Ministerstva spravedlnosti (o 210 mil. Kč) atd. Kapitálové výdaje byly navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2021 ve výši **99,6 mld. Kč** představovalo 53,8 % rozpočtu po změnách (185,2 mld. Kč) a bylo tak o 6,3 mld. Kč, tj. o 5,9 %, pod úroveň stejného období předchozího roku. Podalíkovitní úroveň investičních výdajů ovlivnila tradičně pomalejší realizace investic v první polovině roku. Vyšší čerpání kapitálových výdajů u vlastních investic státního rozpočtu a státních fondů je plánováno v poslední čtvrtině roku. I přesto představuje dosavadní objem investiční aktivity druhý nejvyšší v historii.

Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů v 1. - 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

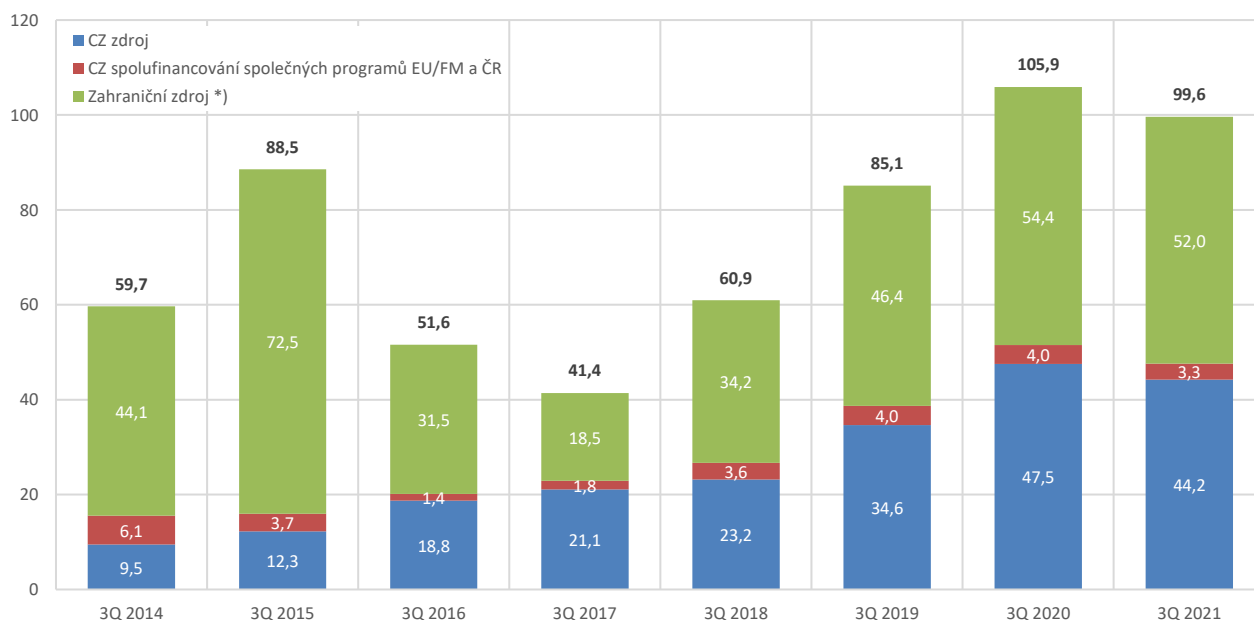
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost leden-září 2020	Rozpočet 2021		Skutečnost leden-září 2021	% plnění	Index 2021/2020 v %	Rozdíl skutečností
		schválený	po změnách				
Kapitálové výdaje státního rozpočtu celkem	105 896	187 520	185 185	99 613	53,8	94,1	-6 284
Investiční nákupy a související výdaje	13 241	31 100	35 079	12 849	36,6	97,0	-392
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	1 748	3 372	3 163	1 551	49,0	88,7	-197
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	11 475	27 725	31 738	11 272	35,5	98,2	-202
Pozemky	19	3	178	26	14,6	138,2	7
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby	0	0	0	0	0,0	x	0
Nákup akcií a majetkových podílů	1 273	295	565	527	93,2	41,4	-746
Investiční transfery	90 955	117 749	129 874	85 602	65,9	94,1	-5 353
podnikatelským subjektům	11 241	9 017	15 438	10 410	67,4	92,6	-832
neziskovým a podobným organizacím státním fondům	3 298	141	1 847	1 719	93,0	52,1	-1 579
veřejným rozpočtům územní úrovně	46 396	86 501	81 026	45 062	55,6	97,1	-1 334
příspěvkovým a podobným organizacím	18 602	8 399	17 351	16 440	94,8	88,4	-2 161
vlastním fondům a k útvarům bez plné právní subjektivity	9 719	13 508	14 018	9 936	70,9	102,2	216
obyvatelstvu	48	0	0	2	x	3,9	-47
do zahraničí	1 535	0	18	1 945	x	126,7	410
do zahraničí	115	182	176	88	50,0	76,6	-27
Inv. půjčené prostředky veř. rozpočtům územní úrovně	0	0	0	0	x	x	0
Ostatní kapitálové výdaje	427	38 376	19 666	635	3,2	148,7	208

Meziroční pokles čerpání kapitálových výdajů ovlivnily nejvíce transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (-2,2 mld. Kč), neziskovým a podobným organizacím (-1,6 mld. Kč), státním fondům (-1,3 mld. Kč) a nákupy akcií a majetkových podílů (-0,7 mld. Kč). Z věcného hlediska došlo k poklesu investičních transferů územním rozpočtům z důvodu loňské mimořádné investice do pořízení nových železničních elektrických jednotek do majetku Jihomoravského kraje (1,6 mld. Kč) a také prozatím nižší realizací výdajů v rámci OP Životní prostředí 2014+ (-0,7 mld. Kč) a IROP 2014+ (-0,7 mld. Kč). Pokles u transferů neziskovým a podobným organizacím ovlivnily loňské mimořádné dotace na investice sportovních oddílů a tělovýchovných jednot v objemu 1,6 mld. Kč. Důvodem mírného poklesu transferů SFDI (-0,7 mld. Kč) jsou i vyšší vlastní příjmy například

z mýtného, které prozatím snížily nárok na transfer ze státního rozpočtu. Transfery SZIF (-0,8 mld. Kč) byly ovlivněny prozatím nižšími požadavky Státního zemědělského intervenčního fondu na financování investiční části Programu rozvoje venkova o 0,9 mld. Kč. Navýšení základního kapitálu akciové společnosti Prisko o 1,3 mld. Kč v minulém roce stálo za poklesem v oblasti nákupu akcií, když v letošním roce byl z prostředků státního rozpočtu navýšen základní kapitál akciové společnosti Thermal-F o 300 mil. Kč. Naopak nárůst byl vykázan především u transferů obyvatelstvu (o 410 mil. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (o 216 mil. Kč).

Velkou část (55,4 mld. Kč) čerpání kapitálových výdajů tvořily investice realizované prostřednictvím společných programů EU a ČR s meziročním poklesem o 3,0 mld. Kč, tj. o 5,2 %. Investice realizované výhradně z národních prostředků také klesly, a to o 3,2 mld. Kč, tj. o 6,7 %. Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly ke konci září 2021 čerpány zejména v rámci OP Doprava 2014+ (14,6 mld. Kč), Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (13,7 mld. Kč), Národního plánu obnovy (RRF, 7,0 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (5,5 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (4,5 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (3,6 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (3,6 mld. Kč) a Komunitárních programů 2014+ (2,4 mld. Kč).

Graf č. 18: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky v 1. - 3. čtvrtletí let 2014 až 2021 (mld. Kč)

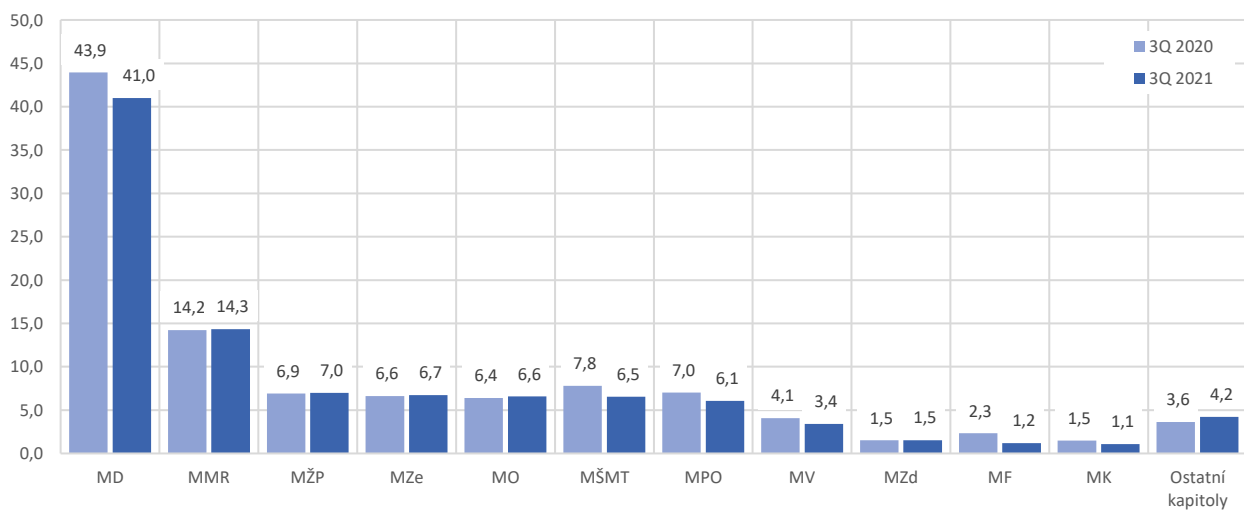
*) Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

Z druhového hlediska bylo nejvíce investičních prostředků vynaloženo na transfery rozpočtům ústřední úrovně (45,1 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury 40,9 mld. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 3,7 mld. Kč), transfery rozpočtům územní úrovně (16,4 mld. Kč), na investiční nákupy a související výdaje OSS (12,8 mld. Kč, z toho pořízení dlouhodobého hmotného majetku 11,3 mld. Kč a pořízení dlouhodobého nehmotného majetku 1,6 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (10,4 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (9,9 mld. Kč), neziskovým a podobným organizacím (1,7 mld. Kč) a obyvatelstvu (1,9 mld. Kč).

Na čerpání celkových kapitálových výdajů ve výši 99,6 mld. Kč se nejvíce podílely prostředky z rozpočtu letošního roku (76,0 mld. Kč), dále byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let (23,2 mld. Kč) a kapitoly využily i prostředky rezervních fondů (279 mil. Kč) a ostatní mimorozpočtové a podobné prostředky (107 mil. Kč).

Následující graf srovnává investiční výdaje realizované jednotlivými kapitolami v průběhu prvních třech čtvrtletí roku 2020 a 2021.

Graf č. 19: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mil. Kč)

4 Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2021

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2021

Tabulka č. 3: Přehled o inkasu daňových příjmů veřejných rozpočtu

Tabulka č. 4: Opatření přijatá na podporu občanů a firem, včetně výdajů do zdravotnictví a sociálních služeb vynaložených v souvislosti s COVID-19 (2 strany)

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2021 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.9.2020	Schválený rozpočet 2021	Stav ČNB 30.09.2021	% plnění k SR	Index 2021/2021
301 Kancelář prezidenta republiky	68	3 551	150	4,2	219,8
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	12 923	16 000	10 814	67,6	83,7
303 Senát Parlamentu	2 593	2 900	2 591	89,3	99,9
304 Úřad vlády ČR	48 772	14 038	19 193	136,7	39,4
305 Bezpečnostní informační služba	192 405	250 000	190 986	76,4	99,3
306 Ministerstvo zahraničních věcí	467 873	495 202	440 162	88,9	94,1
307 Ministerstvo obrany	4 396 614	5 453 513	4 357 348	79,9	99,1
308 Národní bezpečnostní úřad	724	800	719	89,9	99,3
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	2 709	9 821	18 643	189,8	688,2
312 Ministerstvo financí	4 439 195	5 547 852	5 484 921	98,9	123,6
313 Ministerstvo práce a soc.věcí	386 456 417	552 035 819	435 937 427	79,0	112,8
314 Ministerstvo vnitra	9 405 954	11 025 234	9 708 994	88,1	103,2
315 Ministerstvo životního prostředí	19 452 667	20 975 786	19 552 189	93,2	100,5
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	14 341 491	25 596 718	13 532 377	52,9	94,4
321 Grantová agentura ČR	4 367	0	7 275	x	166,6
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	20 625 491	13 618 777	11 575 251	85,0	56,1
327 Ministerstvo dopravy	15 712 390	39 927 023	12 915 354	32,3	82,2
328 Český telekomunikační úřad	849 113	6 434 440	6 677 366	103,8	786,4
329 Ministerstvo zemědělství	34 519 314	32 655 513	32 414 004	99,3	93,9
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	9 529 803	13 289 120	8 317 809	62,6	87,3
334 Ministerstvo kultury	260 299	438 947	363 698	82,9	139,7
335 Ministerstvo zdravotnictví	1 836 460	6 859 800	5 142 884	75,0	280,0
336 Ministerstvo spravedlnosti	2 837 151	3 490 783	3 083 704	88,3	108,7
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	6 930	0	866	x	12,5
344 Úřad prům. vlastnictví	226 007	242 400	232 477	95,9	102,9
345 Český statistický úřad	19 134	23 317	23 177	99,4	121,1
346 Český úřad zeměměřičký a katastrální	1 044 279	1 320 000	1 389 545	105,3	133,1
348 Český báňský úřad	241 916	282 714	197 167	69,7	81,5
349 Energetický regulační úřad	234 601	318 848	234 598	73,6	100,0
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	20 363	5 500	49 942	908,0	245,3
355 Ústav pro studium totalitních režimů	2 888	0	714	x	24,7
358 Ústavní soud	215	0	306	x	142,1
359 Úřad Národní rozpočtové rady	17	0	15	x	85,8
361 Akademie věd ČR	1 145	210	670	319,2	58,5
362 Národní sportovní agentura	0	0	167	x	x
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	20	0	37	x	181,6
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	3 682	5 950	5 348	89,9	x
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	59	0	367	x	617,4
374 Správa státních hmotných rezerv	56 402	40 000	210 688	526,7	373,5
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	211 887	235 361	236 812	100,6	111,8
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	50 077	71 600	48 609	67,9	97,1
377 Technologická agentura ČR	27 922	244 097	278 759	114,2	998,4
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	196	400	239	59,8	121,8
381 Nejvyšší kontrolní úřad	637	626	322	51,6	50,7
Celkem kapitoly 301-381	527 543 169	740 932 659	572 664 683	77,3	108,6
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	1 647 254	2 331 500	1 557 921	66,8	94,6
398 Všeobecná pokladní správa	529 110 116	642 348 871	504 828 178	78,6	95,4
Celkem	1 058 300 540	1 385 613 030	1 079 050 781	77,9	102,0

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu k 30. 9. 2021 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.09.2020	Schválený rozpočet 2021	Stav ČNB 30.09.2021	% plnění k SR	Index 2021/2020
301 Kancelář prezidenta republiky	318 493	422 815	424 563	100,4	133,3
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	917 512	1 438 596	916 366	63,7	99,9
303 Senát Parlamentu	396 688	635 794	425 831	67,0	107,3
304 Úřad vlády ČR	769 686	1 047 452	798 624	76,2	103,8
305 Bezpečnostní informační služba	1 452 782	2 297 315	1 430 084	62,3	98,4
306 Ministerstvo zahraničních věcí	5 796 849	8 422 643	5 659 974	67,2	97,6
307 Ministerstvo obrany	44 124 149	75 359 897	45 291 239	60,1	102,6
308 Národní bezpečnostní úřad	196 324	293 406	214 545	73,1	109,3
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	114 616	169 138	105 873	62,6	92,4
312 Ministerstvo financí	17 560 792	23 776 771	15 773 165	66,3	89,8
313 Ministerstvo práce a soc.věcí	556 187 070	714 435 497	586 363 319	82,1	105,4
314 Ministerstvo vnitra	62 079 523	85 897 415	59 120 028	68,8	95,2
315 Ministerstvo životního prostředí	10 335 142	11 350 124	10 600 190	93,4	102,6
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	18 940 335	29 481 409	21 903 621	74,3	115,6
321 Grantová agentura ČR	4 435 118	4 380 546	4 463 976	101,9	100,7
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	45 575 349	51 576 114	64 964 781	126,0	142,5
327 Ministerstvo dopravy	70 789 658	115 997 438	67 960 485	58,6	96,0
328 Český telekomunikační úřad	692 608	2 236 425	394 416	17,6	56,9
329 Ministerstvo zemědělství	37 856 572	55 354 336	39 352 980	71,1	104,0
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	187 757 909	239 655 320	199 254 357	83,1	106,1
334 Ministerstvo kultury	10 415 352	15 848 911	10 308 955	65,0	99,0
335 Ministerstvo zdravotnictví	18 427 091	18 038 349	26 762 026	148,4	145,2
336 Ministerstvo spravedlnosti	21 345 702	31 945 115	21 520 258	67,4	100,8
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	121 607	168 777	108 370	64,2	89,1
344 Úřad prům. vlastnictví	122 439	209 138	121 567	58,1	99,3
345 Český statistický úřad	1 076 969	1 929 632	1 724 905	89,4	160,2
346 Český úřad zeměměřičký a katastrální	2 256 174	3 589 692	2 338 567	65,1	103,7
348 Český báňský úřad	134 457	169 798	114 269	67,3	85,0
349 Energetický regulační úřad	192 063	292 165	183 498	62,8	95,5
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	163 932	253 983	169 516	66,7	103,4
355 Ústav pro studium totalitních režimů	129 046	182 870	122 606	67,0	95,0
358 Ústavní soud	157 286	236 989	157 672	66,5	100,2
359 Úřad Národní rozpočtové rady	14 871	25 076	15 733	62,7	105,8
361 Akademie věd ČR	4 942 633	6 789 652	5 054 161	74,4	102,3
362 Národní sportovní agentura	90 856	6 981 875	5 521 422	79,1	6 077,1
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	15 536	32 522	15 833	48,7	101,9
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	47 073	68 215	85 000	124,6	180,6
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	14 518	22 311	14 524	65,1	100,0
374 Správa státních hmotných rezerv	1 935 890	2 751 977	2 481 958	90,2	128,2
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	267 793	472 914	274 570	58,1	102,5
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	291 301	469 757	289 754	61,7	99,5
377 Technologická agentura ČR	5 048 757	5 316 456	5 715 000	107,5	113,2
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	196 155	427 932	276 506	64,6	141,0
381 Nejvyšší kontrolní úřad	383 316	853 604	613 699	71,9	160,1
Celkem kapitoly 301-381	1 134 087 990	1 521 306 160	1 209 408 788	79,5	106,6
396 Státní dluh	32 136 848	52 853 880	34 590 381	65,4	107,6
397 Operace státních finančních aktiv	5 551	20 445 000	5 595	0,0	100,8
398 Všeobecná pokladní správa	144 737 537	291 007 990	161 317 520	55,4	111,5
Celkem	1 310 967 927	1 885 613 030	1 405 322 285	74,5	107,2

Zdroj: MF

Tabulka č. 3: Přehled o inkasu daňových příjmů veřejných rozpočtu (mld. Kč)

Celostátní daňové příjmy leden až září	Celkem r. 2019			Celkem r. 2020			Celkem r. 2021			meziroč.přírůstek skutečnost		meziroční index skutečnost %	
	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	2020/2019	2021/2020	2020/2019	2021/2020
Daňové příjmy (vč. poj.na SZ a poj. na VZP)		1 369,21			1 289,00			1 364,12		-80,22	75,12	94,1	105,8
Daňové příjmy (bez pojistného na SZ)	1 091,94	790,24	72,4	937,91	729,64	77,8	926,33	744,50	80,4	-60,60	14,85	92,3	102,0
DPH	441,40	307,15	69,6	430,10	301,17	70,0	447,20	323,56	72,4	-5,97	22,38	98,1	107,4
Spotřební daně (vč. energ. daní a daně z digit. služeb)	165,80	121,08	73,0	157,30	117,89	74,9	172,20	111,25	64,6	-3,19	-6,64	97,4	94,4
Daně z příjmů PO	184,20	145,19	78,8	115,30	116,74	101,3	130,10	159,64	122,7	-28,45	42,90	80,4	136,7
Daně z příjmů FO	248,50	178,28	71,7	197,90	161,11	81,4	139,00	119,99	86,3	-17,17	-41,12	90,4	74,5
<i>vybíraná srážkou</i>	17,80	15,53	87,2	12,10	15,54	128,4	20,20	18,23	90,2	0,01	2,69	100,1	117,3
<i>placená plátcí</i>	221,50	157,05	70,9	185,80	143,45	77,2	114,80	96,50	84,1	-13,60	-46,94	91,3	67,3
<i>placená poplatníky</i>	9,20	5,70	62,0	0,00	2,12	x	4,00	5,26	131,4	-3,59	3,14	37,2	248,0
Silniční daň	6,30	4,30	68,3	5,20	3,65	70,2	6,00	3,58	59,6	-0,65	-0,07	84,8	98,0
Daň z nemovitých věcí	12,00	8,24	68,7	11,10	8,66	78,0	11,30	8,87	78,5	0,42	0,21	105,1	102,4
Daň z nabytí nemovitých věcí	12,30	10,21	83,0	3,20	4,15	129,5	0,00	-0,11	x	-6,07	-4,25	40,6	x
Daň z hazardních her (vč. zruš. odvodů z loterií a VHP)	9,80	7,45	76,1	8,50	7,06	83,1	7,40	7,22	97,6	-0,39	0,16	94,7	102,2
Dálniční poplatek	5,10	4,28	83,9	5,60	3,85	68,8	5,00	4,69	93,8	-0,43	0,83	90,0	121,6
Ostatní daně a poplatky	6,54	4,05	61,9	3,71	5,36	144,3	8,13	5,81	71,6	1,31	0,46	132,3	108,5
Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na SPZ	556,42	410,39	73,8	538,84	392,83	72,9	562,12	440,11	78,3	-17,56	47,28	95,7	112,0
Pojistné na veřejné zdravotní pojištění *)		168,59			166,52			179,51		-2,06	12,98	98,8	107,8

*) údaj skutečnosti za uvedené roky odpovídá stavu inkasa za minulý měsíc (MF nedisponuje aktuálním údajem). Do pojistného na v.z.p. není zahrnuta platba za tzv. státní pojištěnce.

Pozn.: Údaje skutečnosti vycházejí ze stavů na účtech ČNB a mohou se tak lišit od údajů z finančních výkazů zpracovaných a uzavřených s časovým zpožděním.

Hodnoty u schváleného rozpočtu odpovídají v roce 2020 a 2021 údajům platným ve sledovaném období.

V celost.daních roku 2019 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 6,7 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,9 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,2 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

V celost.daních roku 2020 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 7,6 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (9,3 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,3 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

V celost.daních roku 2021 není zahrn.DPPO za obce a kraje (rozpočet 8,3 mld. Kč) a dále správní a místní poplatky obcím (8,1 mld. Kč) a popl.za znečišť.ŽP obcím a krajům (3,1 mld Kč)-ve skut. je lze sledovat pouze v účetnictví

Zdroj: MF

Tabulka č. 4: Opatření přijatá na podporu občanů a firem, včetně výdajů do zdravotnictví a sociálních služeb vynaložených v souvislosti s COVID-19 (ml. Kč) strana 1

	2021 (leden-září)	
	z veřejných rozpočtů	ze státního rozpočtu
A. Přímá opatření		
Kompenzační bonus pro OSVČ	x	x
Kompenzační bonus pro společníky malých s.r.o.	x	x
Kompenzační bonus pro osoby na DPČ/DPP	x	x
Kompenzační bonus - podzimní bonusová období	5,3	3,3
Nový kompenzační bonus	13,9	8,8
Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí*	2,7	2,7
Zavedení zpětného působení daňové ztráty (loss carryback)	1,6	1,1
Zrušení superhrubé mzdy****	55,0	34,6
Zvýšení slevy na poplatníka****	8,2	5,2
Kompenzace obcím a krajům (změna RUD od r. 2021)	-	19,5
Prominutí DPH u vakcín a testů****	1,4	0,9
Prominutí DPH u respirátorů	0,4	0,2
Snížení spotřební daně z nafty o 1 Kč****	3,6	3,3
Kompenzace výpadku příjmů pro obce a města	-	4,1
Uvolnění prostředků krajům z rezervy na řešení krizových stavů	-	0,1
Zrušení minim. záloh pro OSVČ na sociální pojištění*	x	x
Zrušení minim. záloh pro OSVČ na zdravotní pojištění*	x	-
Prominutí pojistného na sociální zabezpečení a SPZ placeného zaměstnavatelem (Antivirus C)**	x	x
Navýšení prostředků na platy pracovníkům Vězeňské služby ČR	0,2	0,2
Navýšení prostředků na platy pracovníkům Celní správy	0,0	0,0
Navýšení prostředků na platy vojáků z povolání	0,3	0,3
Navýšení prostředků na platy bezpečnostních sborů	0,7	0,7
Ošetřovné pro zaměstnance	3,5	3,5
Mimořádný příspěvek pro zaměstnance v karanténě/izolaci	1,1	1,1
Mimořádná okamžitá pomoc v souvislosti s COVID-19	0,050	0,050
Ošetřovné pro OSVČ	0,8	0,8
Jednorázový příspěvek důchodcům	x	x
Program Antivirus (A, A Plus, B)	25,6	25,6
Program COVID-Sport	0,1	0,1
Program COVID-Sport II	0,5	0,5
Program COVID - Sport III Lyžařská střediska	0,8	0,8
Program Restart sportu	0,5	0,5
Program MPO "Country for the Future"	0,1	0,1
Program Technologické agentury "Trend"	0,003	0,003
Program Technologické agentury "Éta"	0,1	0,1
Opatření k minimalizaci dopadů na sektor kultury - neziskové subjekty působící v kultuře	0,2	0,2
Opatření k minimalizaci dopadů na sektor kultury - příspěvkové organizace	-	0,5
Program COVID-Kultura I, II, III, IV	1,1	1,1
Program COVID-Bus (včetně programu COVID-Bus linka)	0,3	0,3
Program COVID-Gastro-Uzavřené provozovny	3,2	3,2
Program COVID-Veletrhy/kongresy	0,5	0,5
Program COVID 2021	6,6	6,6
Program COVID - Nepokryté náklady	7,0	7,0
Výdaje v oblasti školství v souvislosti s COVID-19	0,037	0,4
Výdaje na programy na podporu dopravy (COVID-letišť, COVID-vodní doprava aj.)	0,048	0,048
Navýšení prostředků na podporu zemědělství	1,7	1,7
Zvýšení dotace PGRLF, a.s. na zajištění potravinové soběstačnosti	-	0,0
Program AgricoVID - Potravinářství I, II	0,7	0,7
Program COVID-Nájemné I, II, III	5,7	5,7
Program COVID-Lázně a COVID-Lázně 2021	0,003	0,003
Program COVID-Ubytování I, II	3,0	3,0
Program COVID-Podpora cestovního ruchu	0,3	0,3
Program COVID-Školy v přírodě	0,036	0,036
Program Letní kempy 2021	0,3	0,3
Navýšení pojistné kapacity a základního kapitálu EGAP	-	0,0
Navýšení základního kapitálu spol. PRISKO, a.s. v souvislosti s OKD	-	0,0
Provedení dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic ČR	x	x
Repatriace občanů ze zahraničí	x	x
Podpora financování zoologických zahrad, zpřístupnění národní digitální knihovny	0,1	0,1
Podpora provozu potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením v souvislosti s COVID-19	x	x
Celkem	157,3	149,8

Tabulka č. 4: Opatření přijatá na podporu občanů a firem, včetně výdajů do zdravotnictví a sociálních služeb vynaložených v souvislosti s COVID-19 (mld. Kč) strana 2

	z veřejných rozpočtů	ze státního rozpočtu
B. Odklady a úpravy záloh daní		
Prominutí červnové zálohy na daň z příjmu fyzických osob*	x	x
Prominutí červnové zálohy na daň z příjmu právnických osob*	x	x
Prominutí záloh na daň z příjmu fyzických osob splatných v období od 15.10 do 15.12.2020*	x	x
Prominutí záloh na daň z příjmu právnických osob splatných v období od 15.10 do 15.12.2020*	x	x
Prominutí záloh na silniční daně*	0,0	-
Posun lhůty pro úhradu silniční daně*	0,0	-
Individuální žádosti o úpravu záloh na daň z příjmu fyzických osob*	1,1	0,7
Individuální žádosti o úpravu záloh na daň z příjmu právnických osob*	18,1	11,7
Posečkání u daně z přidané hodnoty	0,7	0,5
Faktický posun splatnosti daně z přidané hodnoty***	-	-
Posečkání u daně z příjmu fyzických osob*	0,045	0,029
Posečkání u daně z příjmu právnických osob*	0,2	0,2
Celkem	20,2	13,0

*) Odhad MF.

**) Zdroj: MPSV

***) Odhad MF, k údajům za rok 2021 uvádíme, že dle FZ 38/2020 je "odložena" DPH je nutno uhradit do 16. 8. 2021

****) Hodnoty dle výpočtu MF ČR.

	z veřejných rozpočtů	ze státního rozpočtu
C. Výdaje v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb		
Nákup ochranných prostředků a jiné výdaje v souvislosti s COVID-19 (vakcína aj.)	6,3	6,3
Náklady zdravotních pojišťoven na testování (PCR, antigen)*	-	-
Náklady zdravotních pojišťoven na hospitalizace (bonifikace)*	-	-
Příspěvek do EU na navýšení rozpočtu Nástroje pro mimořádnou podporu pro zajištění vakcíny proti COVID-19	x	x
Programy pro technologická řešení boje proti COVID-19	0,4	0,4
Zvýšené osobní náklady pracovníků ve zdravotnictví a sociálních službách	16,5	16,5
Zvýšené provozní náklady v sociálních službách	1,2	1,2
Program prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže pro pracovníky ve zdravotnictví v d	0,7	0,7
Zvýšení platby státu za státního pojištěnce	37,6	37,6
Oddlužení vybraných nemocnic	x	x
Celkem	62,7	62,7

*) Údaje pro rok 2021 ještě nejsou k dispozici.

A. + B. + C. Celkem	240,2	225,5
----------------------------	--------------	--------------

Zdroj: MF

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1 Vývoj a stav státního dluhu

1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021

Státní dluh se v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 zvýšil z 2 049,7 mld. Kč na 2 333,9 mld. Kč, tj. o 284,1 mld. Kč, resp. 13,9 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 288,3 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se snížila o 4,2 mld. Kč.

Ministerstvo financí (dále též „Ministerstvo“) se v průběhu 1. až 3. čtvrtletí úspěšně předfinancovalo na pokrytí všech letošních splátek státního dluhu a pokračovalo ve vydávání a prodeji státních dluhopisů za účelem krytí rozpočtovaného schodku státního rozpočtu, který na konci září dosáhl hodnoty 326,3 mld. Kč.

Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021 (mil. Kč)

	Stav 1.1.2021	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a-b+c)	Stav 30.9.2021
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 049 731	1 436 496	1 147 180	-5 170	284 147	2 333 878
Vnitřní dluh	1 882 565	1 309 016	1 019 777	-927	288 312	2 170 877
Státní pokladniční poukázky	25 417	37 973	47 850		-9 877	15 540
Státní dluhopisy pro občany	25 563	7 918	309		7 609	33 172
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	1 831 583	477 829	186 321	-927	290 580	2 122 163
Krátkodobé zápůjčky a vystavené směnky	2	785 297	785 297	0	0	2
Vnější dluh	167 166	127 480	127 403	-4 242	-4 165	163 001
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	129 193		50 485	-2 698	-53 183	76 010
Přijaté úvěry	37 973	54 875	5 857	-1 543	47 475	85 448
Krátkodobé zápůjčky	0	72 605	71 061	-2	1 542	1 542

Zdroj: MF

Na konci 3. čtvrtletí roku 2021 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím více než 93 %. Podíl eura v měnové skladbě se oproti počátku roku 2021 mírně snížil na zhruba 6 %, zatímco podíl japonského jenu je zanedbatelný.

Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2021	mld. Kč	%	30.9.2021	mld. Kč	%
CELKEM	v původní měně	2 049,73	100,00	v původní měně	2 333,88	100,00
CZK	1 879 014 121 317,24	1 879,01	91,67	2 181 840 008 839,26	2 181,84	93,49
EUR	6 332 163 042,98	164,49	8,03	5 732 061 041,56	146,14	6,26
JPY	30 000 000 000,00	6,22	0,30	30 000 000 000,00	5,90	0,25

Poznámka: Korunový ekvivalent je uveden se zohledněním měnových zajišťovacích operací. K 30. 9. 2021 byly dluhy ve výši 700 mil. EUR pokryty domácí měnou a dluhy ve výši 474 mil. CHF jednotnou evropskou měnou v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny prostřednictvím devizových swapů, které nejsou součástí státních finančních pasiv tvořících státní dluh podle § 36 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zdroj: MF

1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

Ministerstvo svou emisní činností pokrylo veškeré splátky státního dluhu v letošním roce a to stále za relativně výhodných podmínek ještě před zahájením právě probíhajícího cyklu zvyšování úrokových sazeb ze strany České národní banky (dále též „ČNB“), když prodalo státní dluhopisy se splatností nad jeden rok v celkové jmenovité hodnotě 485 746 mil. Kč s průměrným výnosem do splatnosti 1,4 % p. a. při průměrné době do splatnosti 8,5 roku.

Celkové výpůjční operace státu v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily 1 436 496 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu činily 1 309 016 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 127 480 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily 1 147 180 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 1 019 777 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 127 403 mil. Kč.

1.2.1 Státní pokladniční poukázky

Bylo realizováno 8 aukcí státních pokladničních poukázek, a to se splatnostmi 13 až 39 týdnů.

Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí státních pokladničních poukázek (dále též „SPP“) činily 37 973 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek pak činila 47 850 mil. Kč. Celková jmenovitá hodnota SPP v oběhu se tak v průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 snížila z 25 417 mil. Kč na 15 540 mil. Kč, tedy o 9 877 mil. Kč.

Tabulka č. 12: Přehled emisí SPP v 1. – 3. čtvrtletí 2021

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno	Částka získaná primární aukcí	Doba splatnosti	Výnos
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(dny)	(% pa)
825	22.1.2021	23.4.2021	3 188,00	3 186,47	91	0,190
826	12.2.2021	13.8.2021	3 444,00	3 440,00	182	0,230
827	26.2.2021	28.5.2021	3 607,00	3 604,90	91	0,230
828	12.3.2021	10.12.2021	5 000,00	4 986,01	273	0,370
829	26.3.2021	25.6.2021	9 850,00	9 843,78	91	0,250
830	9.4.2021	8.10.2021	10 540,00	10 523,51	182	0,310
831	23.4.2021	23.7.2021	2 344,00	2 342,52	91	0,250
832	21.5.2021	19.11.2021	0,00	0,00	182	-
Celkem			37 973,00	37 927,19		

Zdroj: MF

1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy na domácím trhu

V 1. – 3. čtvrtletí 2021 Ministerstvo vydalo na primárním trhu prostřednictvím 63 aukcí korunové střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy (dále též „SDD“) v celkové jmenovité hodnotě 336 201 mil. Kč, z toho 250 670 mil. Kč činily emise fixně úročených dluhopisů, 51 715 mil. Kč emise variabilně úročených státních dluhopisů a 33 815 mil. Kč emise dluhopisů bez výnosu.

Ministerstvo vydalo na domácím primárním trhu čtyři nové emise korunových SDD se splatnostmi v letech 2024, 2031, 2032 a 2037 a zároveň přistoupilo na základě vysokého zájmu ze strany primárních dealerů a dealerů u některých benchmarkových emisí k dalšímu navýšení celkové jmenovité hodnoty v oběhu, mimo jiné i za cílem navýšení likvidnosti těchto dluhopisů na sekundárním trhu.

Dále Ministerstvo umístilo na domácím trhu druhou tranši emise Státního eurodluhopisu České republiky, 2020–2027, 0,00 % se splatností v roce 2027. V aukci konané 18. srpna 2021 prodalo státní eurodluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 200 mil. EUR při průměrném výnosu do splatnosti -0,178 % p. a. Touto emisí tak nevznikly žádné úrokové výdaje, které by dodatečně zatížily státní rozpočet v dalších letech, ale naopak byly generovány čisté příjmy ve výši 2 130 tis. EUR. K emisím státních eurodluhopisů přistupuje Ministerstvo za účelem získání eurových prostředků pro refinancování operací spojených se splátkami státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích, které Ministerstvo krátkodobě pokrylo zápůjčkami na evropském peněžním trhu realizovanými za záporný výnos. Emise státních eurodluhopisů jsou tak alternativou jak pro operace na peněžním trhu, když umožňují diverzifikovat splatnostní strukturu s pozitivním dopadem na refinanční riziko, tak pro emise státních dluhopisů na zahraničních trzích, když nabízí pružnější, transparentní a administrativně méně náročný formát financování.

Tabulka č. 13: Přehled SDD vydaných na primárním trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2021

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše	Částka získaná primární aukcí ¹	Kupón	Výnos do splatnosti	Průměrný spread proti PRIBORU
			(mil. Kč)	(mil. Kč)	(%)	(% pa)	bps
95, 25. tranše	15.1.2021	26.6.2026	6 628,72	6 670,27	1,00	0,881	-
130, 8. tranše	15.1.2021	29.11.2029	7 048,91	6 371,31	0,05	1,199	-
125, 12. tranše	15.1.2021	24.4.2040	1 436,00	1 403,53	1,50	1,638	-
78, 28. tranše	29.1.2021	25.8.2028	3 375,00	3 723,43	2,50	1,073	-
130, 9. tranše	29.1.2021	29.11.2029	9 731,24	8 794,92	0,05	1,205	-
125, 13. tranše	29.1.2021	24.4.2040	1 939,00	1 881,57	1,50	1,681	-
135, 1. tranše	12.2.2021	12.12.2024	4 456,62	4 312,42	0,00	0,863	-
121, 9. tranše	12.2.2021	13.3.2031	5 992,72	5 845,66	1,20	1,464	-
49, 18. tranše	12.2.2021	4.12.2036	3 541,65	4 801,07	4,20	1,630	-
95, 26. tranše	19.2.2021	26.6.2026	4 655,00	4 600,47	1,00	1,227	-
90, 20. tranše	19.2.2021	19.11.2027	6 860,50	6 849,77	VAR	-	-7,911
130, 10. tranše	19.2.2021	29.11.2029	7 059,53	6 236,61	0,05	1,476	-
135, 2. tranše	26.2.2021	12.12.2024	3 795,00	3 655,24	0,00	0,995	-
94, 24. tranše	26.2.2021	15.5.2030	8 497,48	8 047,16	0,95	1,572	-
125, 14. tranše	26.2.2021	24.4.2040	1 327,00	1 230,11	1,50	1,961	-
90, 21. tranše	5.3.2021	19.11.2027	7 346,26	7 322,17	VAR	-	-5,299
121, 10. tranše	5.3.2021	13.3.2031	14 997,00	14 247,14	1,20	1,748	-
49, 19. tranše	5.3.2021	4.12.2036	3 160,00	4 163,20	4,20	1,856	-
135, 3. tranše	19.3.2021	12.12.2024	6 070,00	5 805,39	0,00	1,201	-
94, 25. tranše	19.3.2021	15.5.2030	10 353,76	9 538,54	0,95	1,895	-
125, 15. tranše	19.3.2021	24.4.2040	935,00	820,43	1,50	2,300	-
90, 22. tranše	26.3.2021	19.11.2027	6 038,43	6 005,35	VAR	-	-1,890
105, 15. tranše	26.3.2021	23.7.2029	12 219,88	13 084,82	2,75	1,825	-
103, 29. tranše	26.3.2021	13.10.2033	5 489,67	5 461,71	2,00	2,046	-
89, 22. tranše	6.4.2021	17.9.2025	11 042,52	11 494,41	2,40	1,442	-
121, 11. tranše	6.4.2021	13.3.2031	11 043,34	10 308,45	1,20	1,943	-
49, 20. tranše	6.4.2021	4.12.2036	3 444,64	4 375,43	4,20	2,149	-
90, 23. tranše	16.4.2021	19.11.2027	6 701,85	6 660,53	VAR	-	-0,716
121, 12. tranše	16.4.2021	13.3.2031	11 326,77	10 623,63	1,20	1,893	-
49, 21. tranše	16.4.2021	4.12.2036	5 668,46	7 213,90	4,20	2,130	-
135, 4. tranše	23.4.2021	12.12.2024	11 022,08	10 562,12	0,00	1,178	-
138, 1. tranše	23.4.2021	23.6.2032	11 232,34	11 139,22	1,75	1,832	-
78, 29. tranše	30.4.2021	25.8.2028	6 105,01	6 474,05	2,50	1,617	-
139, 1. tranše	30.4.2021	31.10.2031	6 026,29	6 057,20	VAR	-	-4,917
103, 30. tranše	30.4.2021	13.10.2033	3 592,20	3 637,82	2,00	1,884	-
139, 2. tranše	14.5.2021	31.10.2031	4 390,42	4 428,95	VAR	-	-8,728
138, 2. tranše	14.5.2021	23.6.2032	6 177,24	6 173,51	1,75	1,756	-
125, 16. tranše	14.5.2021	24.4.2040	2 288,50	2 033,26	1,50	2,228	-
135, 5. tranše	28.5.2021	12.12.2024	4 222,25	4 037,74	0,00	1,269	-
139, 3. tranše	28.5.2021	31.10.2031	4 145,97	4 197,78	VAR	-	-12,453
138, 3. tranše	28.5.2021	23.6.2032	6 444,31	6 493,99	1,75	1,673	-
139, 4. tranše	11.6.2021	31.10.2031	4 000,00	4 043,16	VAR	-	-10,948
138, 4. tranše	11.6.2021	23.6.2032	7 417,93	7 500,61	1,75	1,638	-
125, 17. tranše	11.6.2021	24.4.2040	2 289,75	2 070,91	1,50	2,120	-
135, 6. tranše	2.7.2021	12.12.2024	4 249,43	4 049,13	0,00	1,411	-
139, 5. tranše	2.7.2021	31.10.2031	2 190,00	2 206,80	VAR	-	-8,801
138, 5. tranše	2.7.2021	23.6.2032	7 430,00	7 466,83	1,75	1,700	-
130, 11. tranše	16.7.2021	29.11.2029	5 021,35	4 368,71	0,05	1,731	-
138, 6. tranše	16.7.2021	23.6.2032	4 926,23	4 929,71	1,75	1,742	-
49, 22. tranše	16.7.2021	4.12.2036	3 990,99	5 202,14	4,20	1,905	-
90, 24. tranše	30.7.2021	19.11.2027	1 805,00	1 798,36	VAR	-	-6,082
138, 7. tranše	30.7.2021	23.6.2032	6 652,00	6 708,82	1,75	1,663	-
125, 18. tranše	30.7.2021	24.4.2040	2 511,00	2 283,30	1,50	2,090	-
130, 12. tranše	13.8.2021	29.11.2029	1 429,80	1 243,42	0,05	1,752	-
138, 8. tranše	13.8.2021	23.6.2032	3 917,00	3 916,06	1,75	1,752	-
53, 12. tranše	13.8.2021	26.11.2057	736,80	1 107,96	4,85	2,666	-
105, 16. tranše	27.8.2021	23.7.2029	4 094,36	4 385,77	2,75	1,777	-
142, 1. tranše	27.8.2021	30.7.2037	2 426,10	2 427,76	1,95	1,945	-
138, 9. tranše	10.9.2021	23.6.2032	3 000,00	2 986,60	1,75	1,795	-
125, 19. tranše	10.9.2021	24.4.2040	1 186,75	1 069,89	1,50	2,147	-
139, 6. tranše	24.9.2021	31.10.2031	2 210,17	2 222,33	VAR	-	-6,804
138, 10. tranše	24.9.2021	23.6.2032	4 257,96	4 178,44	1,75	1,944	-
142, 2. tranše	24.9.2021	30.7.2037	2 629,40	2 594,18	1,95	2,050	-
Cellkem			336 200,58	335 545,18			-
			(mil. EUR)	(mil. EUR)	(%)	(% pa)	bps
129, 2. tranše	20.8.2021	27.7.2027	200,00	202,13	0,00	-0,178	-
Cellkem			200,00	202,13			-

¹ Bez alikvotních úrokových výnosů.

Zdroj: MF

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byly na sekundárním trhu realizovány výměnné operace, u kterých dochází v rámci jedné transakce k současnému prodeji určité emise SDD z majetkového účtu Ministerstva a zpětnému odkupu jiné emise těchto dluhopisů.

Ministerstvo vyměnilo z vlastního majetkového účtu prostřednictvím 150 výměnných operací SDD v celkové jmenovité hodnotě 48 487 mil. Kč za SDD v celkové jmenovité hodnotě 47 187 mil. Kč.

Dále bylo na sekundárním trhu uskutečněno 134 přímých prodejů korunových SDD z majetkového účtu Ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 89 330 mil. Kč.

Řádné splátky SDD vydaných na domácím trhu v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily 129 034 mil. Kč. Z této částky představovaly splátky korunových SDD vydaných na domácím trhu 103 479 mil. Kč, přičemž byly dány splátkou jistiny 104. emise státních dluhopisů z roku 2018 uhrazené při své splatnosti dne 23. února 2021 v celkové jmenovité hodnotě 19 681 mil. Kč a splátkou jistiny 61. emise státních dluhopisů z roku 2010 uhrazené při své splatnosti dne 29. září 2021 v celkové jmenovité hodnotě 83 798 mil. Kč. Dále byla dne 20. srpna 2021 uhrazena při své splatnosti 109. emise státních eurodluhopisů v celkové jmenovité hodnotě 1 000 mil. EUR, jejíž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 25 555 mil. Kč.

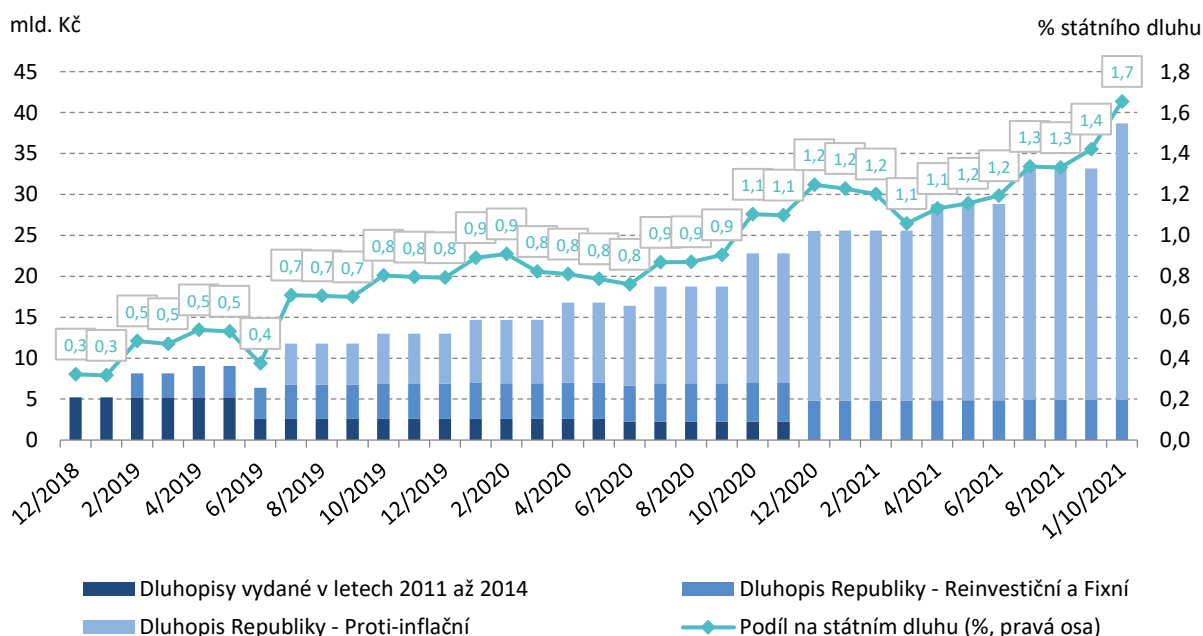
Na sekundárním trhu bylo rovněž uskutečněno 8 zpětných odkupů korunových SDD na majetkový účet Ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 8 800 mil. Kč.

Celková jmenovitá hodnota SDD vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 1 831 583 mil. Kč na počátku roku 2021 o 290 580 mil. Kč na 2 122 163 mil. Kč na konci 3. čtvrtletí roku 2021.

1.2.3 Státní dluhopisy pro občany

Ministerstvo nadále pokračuje v projektu přímého prodeje státních dluhopisů určených pro občany, když v průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 proběhlo desáté, jedenácté a dvanácté upisovací období s datem vydání dluhopisů 1. dubna, 1. července a 1. října. Podíl státních dluhopisů pro občany na celkovém státním dluhu tak i přes zvýšenou emisi SDD stále roste, když se na začátku října dostal na úroveň 1,7 %.

Graf č. 20: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

Na počátku roku 2021 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 25 563 mil. Kč. Dne 1. dubna 2021 došlo k vydání emise reinvestičního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 43 mil. Kč a emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 3 185 mil. Kč. Dne 1. července 2021 došlo k vydání emise reinvestičního Dluhopisu Republiky v celkové

jmenovité hodnotě 83 mil. Kč a emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 4 268 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 došlo rovněž k vydání třinácti tranší dluhopisů určených pro občany ve formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 339 mil. Kč. Celkem tak byly vydány dluhopisy určené pro občany ve jmenovité hodnotě 7 918 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 dále došlo ke splacení dluhopisů pro občany před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 309 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí roku 2021 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 33 172 mil. Kč.

1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2021 činila korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu včetně vlivu zajištění 129 193 mil. Kč. Dne 14. dubna 2021 byla splacena 5. emise státních dluhopisů denominovaných v euro z roku 2010 v celkové jmenovité hodnotě 2 mld. EUR, jejíž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 50 485 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 došlo ke snížení korunové hodnoty SDD vydaných na zahraničních trzích v důsledku kurzových rozdílů o 2 698 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí roku 2021 tak korunová hodnota SDD vydaných na zahraničních trzích v oběhu dosáhla hodnoty 76 010 mil. Kč.

1.2.5 Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu včetně vlivu zajištění SDD vydaných na zahraničních trzích vzrostla v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 o 235 130 mil. Kč z 2 011 756 mil. Kč na 2 246 886 mil. Kč.

Podíl SPP na celkovém státním dluhu na počátku roku 2021 činil 1,2 %, zatímco na konci 3. čtvrtletí roku 2021 se snížil na 0,7 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom snížil z 96,9 % k 1. lednu 2021 na 95,6 % k 30. září 2021.

1.2.6 Přijaté úvěry

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 nedošlo k přijetí žádné tranše úvěrů od Evropské investiční banky (dále též „EIB“).

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 se uskutečnily splátky úvěrů od EIB v celkové výši 5 857 mil. Kč, v tom 1 256 mil. Kč činilo předčasné splacení čtvrté tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 1 001 mil. Kč představovalo předčasné splacení třetí tranše úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A, 300 mil. Kč činilo předčasné splacení šesté tranše úvěru na projekt Prevence před povodněmi II, 1 400 mil. Kč představovala řádná splátka třetí tranše úvěru na výstavbu dálnice D8 – A, 1 000 mil. Kč činila řádná splátka čtvrté tranše úvěru na výstavbu dálnice D8 – A, 355 mil. Kč činily dílčí splátky úvěru na výstavbu dálnic B, 183 mil. Kč dílčí splátky úvěru na dálniční obchvat Plzně, 154 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 119 mil. Kč dílčí splátky úvěru na prevenci povodní, 67 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 22 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 došlo rovněž ke konverzi šesté tranše úvěru na spolufinancování výdajů na Operační program Doprava – C denominovaného v korunách ve jmenovité hodnotě 1 000 mil. Kč do tranše denominované v jednotné evropské měně s nulovou fixní sazbou ve výši 39,4 mil. EUR.

V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke snížení korunové hodnoty úvěrů přijatých od EIB o 57 mil. Kč.

Celkem se tak hodnota úvěrů přijatých od EIB v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 snížila z 32 724 mil. Kč na 26 809 mil. Kč.

Na počátku roku 2021 dosahovala korunová hodnota úvěru od Rozvojové banky Rady Evropy (dále též „CEB“) určeného na financování výdajů spojených s pandemií koronaviru SARS-CoV-2 výše 5 249 mil. Kč. Dne 30. července 2021 byla přijata druhá tranše úvěru od CEB ve výši 100 mil. EUR, jehož korunová hodnota ke dni přijetí činila 2 550 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty úvěru od CEB o 151 mil. Kč a na konci 3. čtvrtletí 2021 tak činila tato hodnota 7 649 mil. Kč.

Dne 16. března 2021 byla na základě usnesení vlády č. 616 ze dne 8. června 2020 a prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2020/1345 ze dne 25. září 2020 přijata první tranše finanční pomoci z nástroje na podporu zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (dále též „SURE“),

který byl zřízen nařízením Rady (EU) 2020/672 ze dne 19. května 2020, ve výši 1 000 mil. EUR, jejíž korunová hodnota ke dni přijetí činila 26 200 mil. Kč. Dne 30. března 2021 byla přijata druhá tranše finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE ve výši 1 000 mil. EUR, jehož korunová hodnota ke dni přijetí činila 26 125 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů pak došlo do konce 3. čtvrtletí roku 2021 ke snížení korunové hodnoty zápůjček přijatých v rámci evropského nástroje SURE o 1 335 mil. Kč na 50 990 mil. Kč.

Hodnota přijatých úvěrů tak ke konci 3. čtvrtletí roku 2021 činila 85 448 mil. Kč.

1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 byly v rámci řízení likvidity státní pokladny přijaty zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem SPP v celkové jmenovité hodnotě 634 297 mil. Kč, zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem poukázek ČNB v celkové jmenovité hodnotě 132 000 mil. Kč a zápůjčky ve formě repo operací s kolaterálem SDD v celkové jmenovité hodnotě 19 000 mil. Kč, tj. celkem byly přijaty repo operace ve výši 785 297 mil. Kč. Všechny zmíněné zápůjčky v celkové výši 785 297 mil. Kč byly v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 rovněž splaceny. Na konci 3. čtvrtletí 2021 tak byl stav přijatých zápůjček ve formě repo operací stejně jako na počátku roku nulový. Tyto operace začalo Ministerstvo využívat k posílení disponibilní likvidity státní pokladny, která je tak využívána ke stabilizačnímu krytí výkyvů hospodaření státního rozpočtu do té doby, než dojde k jeho plnému pokrytí dlouhodobými instrumenty, zejména střednědobými a dlouhodobými státními dluhopisy.

K datu 20. února 2015 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtových pravidel) byly do evidence státního dluhu zařazeny rovněž dluhy ze státem vystavených smének, jejichž stav ke konci 3. čtvrtletí roku 2021 činil 2 mil. Kč.

Na počátku roku 2021 byla korunová hodnota zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách nulová. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byly od zahraničních protistran přijaty zápůjčky ve formě depo operací ve výši 2 845 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 72 605 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 byly splaceny zápůjčky přijaté od zahraničních protistran ve formě depo operací ve výši 2 784 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 71 061 mil. Kč.

Výše uvedené zápůjčky byly realizovány při záporných úrokových sazbách, čímž bylo dosaženo dodatečných příjmů státního rozpočtu. Celková korunová hodnota zápůjček denominovaných v cizích měnách na konci 3. čtvrtletí 2021 činila 1 542 mil. Kč.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byly k pokrytí eurových dluhů realizovány devizové swapy v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny určené v celkové výši 2 580 mil. EUR. Jejich celková hodnota ke konci 3. čtvrtletí roku 2021 činila 700 mil. EUR, resp. 17 847 mil. Kč v korunovém vyjádření.

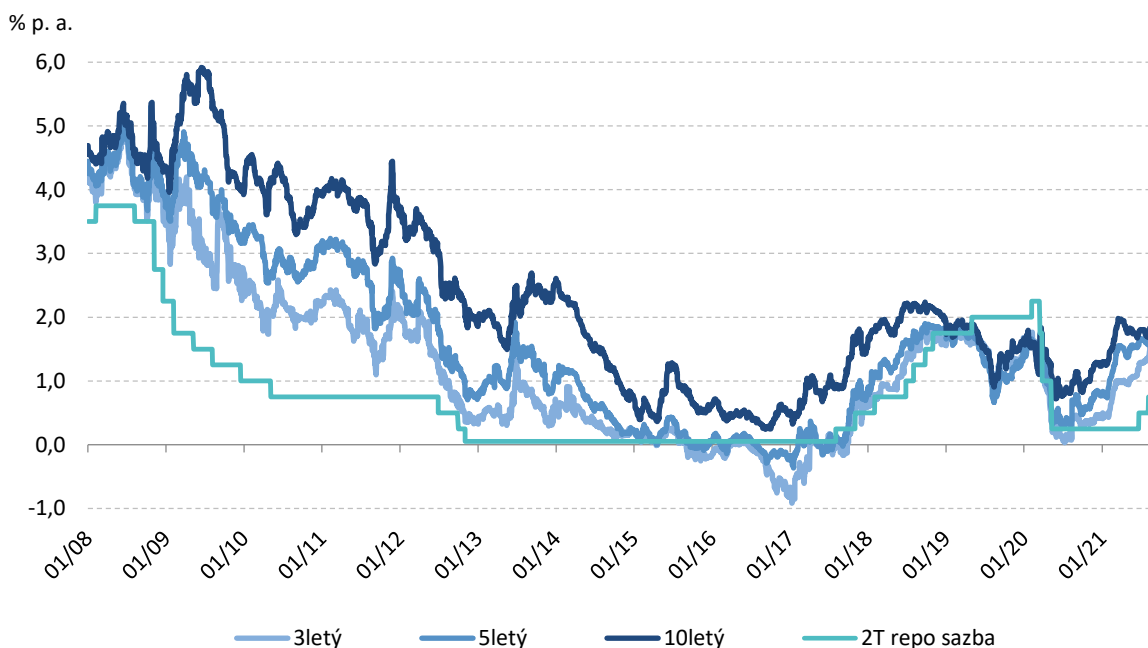
Dále byly v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 realizovány devizové swapy určené k pokrytí frankových dluhů v celkové výši 1 583 mil. CHF. Jejich celková hodnota se tak v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 snížila o 1 mil. CHF a ke konci 3. čtvrtletí činila 474 mil. CHF, resp. 11 158 mil. Kč v korunovém vyjádření.

1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

Na domácím trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů došlo v průběhu 1. až 3. čtvrtletí k nárůstu výnosů státních dluhopisů, k čemu přispěla i ČNB, když v rámci své měnové politiky jako jedna z prvních centrálních bank ve vyspělých zemích v červnu zvýšila 2T repo sazbu z 0,25 % p. a. na 0,50 % p. a. a v srpnu o dalších 25 bazických bodů na 0,75 % p. a., čímž dochází k fundamentální divergenci domácí měnové politiky zejména ve srovnání s eurozónou. Do vývoje výnosů se dále promítají také opakovaná vyjádření členů bankovní rady ČNB ohledně dalšího zvyšování sazeb v letošním roce a v neposlední řadě jsou výnosy ovlivněny inflačními očekáváními tržních účastníků a nejistotou ohledně budoucího vývoje vzhledem k další možné vlně pandemie nemoci COVID-19.

Výsledkem je zplošťování výnosové křivky státních dluhopisů, když výnosy státních dluhopisů s kratší dobou do splatnosti reagují na uvedené faktory citlivěji, zatímco výnosy státních dluhopisů s delší dobou do splatnosti rostou mírnějším tempem. Ke konci září roku 2021 dosahoval výnos 3letého státního dluhopisu hodnoty 1,8 % p. a., 5letého 2,0 % p. a. a 10letého dluhopisu 2,0 % p. a. Z dlouhodobého hlediska se ale nominální výnosy státních dluhopisů nalézají stále na relativně nízkých úrovních a vzhledem k vývoji inflace se v reálném vyjádření pohybují v záporných hodnotách.

Graf č. 21: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika si navzdory negativním vlivům pandemie nemoci COVID-19 včetně jejich dopadů do veřejných rozpočtů udržuje postavení mimořádně spolehlivého emitenta a těší se velkému zájmu domácích i zahraničních investorů. Pozitivní vnímání České republiky na domácím i zahraničních finančních trzích bylo opakovaně potvrzeno vysokým ratingovým hodnocením všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností, když v 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 potvrdily své ratingové hodnocení České republiky významné ratingové agentury Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, na které pak navázaly R&I a ACRA. Všechna hodnocení mají stabilní výhled a Česká republika je kladně hodnocena zejména na základě nízkého zadlužení, se kterým vstupovala do koronavirové krize, a s tím související dobré pozice na finančních trzích, stabilního bankovního sektoru a nízké nezaměstnanosti. Zachování ratingu České republiky a s tím spojená vysoká úvěrová spolehlivost je tak pozitivním signálem, který má zároveň vliv na pozici České republiky na domácím či zahraničních finančních trzích a v konečném důsledku i na levnější financování České republiky.

Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraníční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/potvrzen
Moody's	Aa3	Stabilní	Aa3	Stabilní	5.2.2021
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	30.4.2021
Fitch Ratings	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	25.6.2021
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	5.11.2020
R&I	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	9.3.2020
Scope Ratings	AA	Stabilní	AA	Stabilní	2.10.2020
Dagong Global Credit Rating	A+	Stabilní	A+	Stabilní	16.10.2018
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	1.4.2021

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, Dagong Global Credit Rating, ACRA

2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

Dne 20. února 2015 nabyl účinnosti zákon č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V rámci změny rozpočtových pravidel došlo k doplnění odstavce 8 do paragrafu 34. V důsledku této změny Ministerstvo počínaje rokem 2016 realizuje vzájemný zápočet rozpočtových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), které vzniknou v důsledku finančních operací spojených s řízením likvidity státní pokladny nebo s řízením státního dluhu uskutečněných v průběhu určitého období, nejdéle však jednoho měsíce¹¹.

Pro rok 2021 byla nastavena měsíční periodicita vypořádání úrokových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převodů mezi vypořadacím a rozpočtovým účtem kapitoly. Jelikož v každém měsíci 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak v průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 vykázala výhradně úrokové výdaje.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byly nulové, stejně jako v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020.

Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily 34 590 mil. Kč, což je 68,0 % rozpočtu po změnách a 65,4 % schváleného rozpočtu. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 34 396 mil. Kč, což je 68,1 % rozpočtu po změnách, poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“) činily 195 mil. Kč, což je 55,6 % rozpočtu po změnách.

Z celkových úrokových výdajů ve výši 34 396 mil. Kč činí úrokové výdaje na vnitřní dluh 30 262 mil. Kč a úrokové výdaje na vnější dluh 4 025 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazujícího úrok majitelům vybraných účtů státní pokladny snížené o saldo úroků ze zůstatků na platebních účtech Ministerstva pak činí 109 mil. Kč.

V 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 činily výdaje kapitoly 32 137 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 31 978 mil. Kč a poplatky 159 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 tak byly o 2 454 mil. Kč vyšší než celkové výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020. Úrokové výdaje byly přitom v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 oproti 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 vyšší o 2 418 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně vyšší o 35 mil. Kč.

Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2020	Rozpočet 2021		Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2021	%	Index
		Schválený	Po změnách			
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	32 137	52 854	50 854	34 590	68,0	107,6
1. Úrokové výdaje celkem	31 978	52 504	50 504	34 396	68,1	107,6
na vnitřní dluh	25 446	47 082	45 082	30 262	67,1	118,9
na instrumenty peněžního trhu	-692	921	921	-878	-95,3	126,9
na státní dluhopisy pro občany	262	725	725	407	56,1	155,5
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	25 876	45 435	43 435	30 733	70,8	118,8
na vnější dluh	6 534	5 172	5 172	4 025	77,8	61,6
na středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	6 076	4 715	4 715	4 395	93,2	72,3
na přijaté zápůjčky a úvěry	458	457	457	-370	-81,0	-80,8
platební účty	-3	250	250	109	43,4	-4 054,2
2. Poplatky	159	350	350	195	55,6	122,2

Zdroj: MF

¹¹ V průběhu 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byl realizován vzájemný zápočet úrokových příjmů a výdajů kapitoly. V rámci poplatků k vzájemnému zápočtu nedochází.

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, resp. čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů státních dluhopisů pro občany a z čistých úrokových výdajů SDD vydaných na domácím trhu.

V 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 30 262 mil. Kč oproti 25 446 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020. Meziročně tak byly tyto výdaje vyšší o 4 816 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na SDD vydané na domácím trhu se meziročně zvýšily z 25 876 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 na 30 733 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021, tj. o 4 857 mil. Kč, resp. 18,8 %. Tyto výdaje byly určeny především výplatami výnosů SDD vydaných na domácím trhu v celkové výši 29 334 mil. Kč¹², dále diskonty SDD vydaných na domácím primárním trhu ve výši 9 814 mil. Kč a rovněž výdajovými toky z titulu výměnných operací ve výši 2 740 mil. Kč, snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi SDD na primárním trhu, kdy prémie činily 9 213 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 1 552 mil. Kč, a rovněž čistými příjmovými toky spojenými s přímými prodeji SDD z majetkového účtu Ministerstva ve výši 339 mil. Kč a též zpětnými odkupy SDD na majetkový účet Ministerstva ve výši 51 mil. Kč.

Meziroční růst čistých úrokových výdajů na SDD vydané na domácím trhu byl dán především vyššími výdajovými toky spojenými s diskonty SDD vydaných na primárním trhu o 4 145 mil. Kč, a to zejména v důsledku růstu výnosu do splatnosti dluhopisů vydávaných v 1. – 3. čtvrtletí 2021 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2020, dále růstem čistých výdajů z titulu výměnných operací o 3 106 mil. Kč a rovněž poklesem příjmových toků spojených s alikvotními úrokovými výnosy o 570 mil. Kč. Naopak příjmové toky spojené s premiemi z emisí SDD na primárním trhu byly v 1. – 3. čtvrtletí 2021 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2020 vyšší o 1 634 mil. Kč a meziroční růst čistých úrokových výdajů na SDD vydaných na domácím trhu byl kompenzován rovněž poklesem výplat výnosů těchto dluhopisů o 1 110 mil. Kč, k čemuž přispěla i realizace zpětných odkupů SDD na majetkový účet Ministerstva.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily 878 mil. Kč, přičemž byly dány zejména přijatými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (reverzních repo operací s kolaterálem poukázek ČNB, SPP a SDD a depozitních operací) ve výši 1 067 mil. Kč, příjmy z úroků z přijatých zápůjček (depozitních operací) denominovaných v cizích měnách ve výši 7 mil. Kč, dále prostředky přijatými z titulu zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápůjček ve výši 10 mil. Kč a konečně prostředky přijatými z titulu devizových swapů ve výši 34 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 byly naopak snižovány výdajovými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (repo operací s kolaterálem poukázek ČNB, SPP a SDD) ve výši 188 mil. Kč, dále diskonty emisí SPP ve výši 46 mil. Kč a konečně prostředky vydanými z titulu devizových swapů ve výši 6 mil. Kč.

Oproti 1. – 3. čtvrtletí roku 2020, kdy čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu činily 692 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 186 mil. Kč. Tento růst čistých příjmů byl dán především výrazným meziročním poklesem výdajů na diskonty SPP o 919 mil. Kč v důsledku meziročního poklesu průměrných výnosů do splatnosti a nižší celkové jmenovité hodnoty vydaných SPP. Naopak negativně působil meziroční pokles čistých úroků z operací řízení korunové likvidity státní pokladny o 692 mil. Kč zejména v důsledku výrazného snížení základních úrokových sazeb ČNB v průběhu roku 2020 z 2,25 % p. a. až na 0,25 % p. a. s tím, že tento pokles úrokových příjmů byl částečně zmírněn opětovným růstem úrokových sazeb ČNB, který však započal koncem června 2021. Došlo rovněž k meziročnímu poklesu příjmů z úroků z přijatých zápůjček (depozitních operací) denominovaných v cizích měnách o 75 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany dosáhly v 1. – 3. čtvrtletí 2021 výše 407 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 362 mil. Kč, dále výplatami výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 342 tis. Kč a výplatami poměrného výnosu při splacení těchto dluhopisů před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 45 mil. Kč. Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany se tak oproti 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 meziročně zvýšily

¹² Po zahrnutí vlivu retrocese úroků z dluhopisů prodaných EIB ve výši cca 32 mil. Kč

o 145 mil. Kč především v důsledku skutečnosti, že v 1. – 3. čtvrtletí 2021 se do rozpočtových výdajů postupně zvyšuje dopad emisí Dluhopisů Republiky vydávaných v předchozích letech.

Čisté úrokové výdaje na vnější dluh v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 jsou dány čistými úrokovými výdaji SDD vydaných na zahraničních trzích a čistými úrokovými příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů. V 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 tyto výdaje činily 4 025 mil. Kč oproti 6 534 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2020, poklesly tak meziročně o 2 509 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje z titulu SDD vydaných na zahraničních trzích v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 činily celkem 4 395 mil. Kč a byly určeny výnosy SDD vydaných na zahraničních trzích včetně vlivu zajišťovacích operací. Vzhledem k tomu, že v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 dosáhly tyto výdaje celkem 6 076 mil. Kč, došlo k jejich meziročnímu poklesu o 1 681 mil. Kč, tj. o 27,7 % především v důsledku splacení 2. emise státních dluhopisů denominované v euro a s ním spojeného ukončení úrokového swapu v roce 2020, dále též v důsledku apreciacie měnového kurzu české koruny snižující výdaje na výnosy SDD denominovaných v euro a konečně z důvodu snížení úrokových sazeb s pozitivním dopadem na pokles výdajů na korunové toky měnových swapů zajišťujících tyto emise.

Čisté úrokové příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů v 1. – 3. čtvrtletí 2021 ve výši 370 mil. Kč jsou dány čistými úrokovými příjmy z titulu finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE ve výši 528 mil. Kč, kdy příjmový tok z emisní prémie dosahoval 637 mil. Kč, zatímco výdajový tok z emisního diskontu činil 110 mil. Kč, a čistými úrokovými výdaji na úvěry od EIB ve výši 158 mil. Kč. Čisté úrokové příjmy z přijatých zápůjček a úvěrů se tak oproti 1. – 3. čtvrtletí 2020 zvýšily o 828 mil. Kč především v důsledku čistých příjmů z výše uvedeného nástroje SURE, ale rovněž z důvodu meziročního poklesu výdajů na úvěry přijaté od EIB o 300 mil. Kč zejména v důsledku postupného splacení tohoto dluhového instrumentu a významného snížení referenčních úrokových sazeb.

Součástí úrokových výdajů kapitoly je i peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 14 a 16 až 18 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve výši 109 mil. Kč. V 1. – 3. čtvrtletí 2021 došlo rovněž k převodu úroků z vkladů na mimorozpočtových účtech Ministerstva v komerčních bankách a úroků ze zůstatku na korunovém souhrnném účtu státní pokladny v ČNB do rozpočtu kapitoly v celkové výši 44 tis. Kč a též k převodu korunového ekvivalentu záporných úroků ze zůstatku na souhrnném účtu státní pokladny vedeném v jednotné evropské měně v ČNB z rozpočtu kapitoly ve výši 7 tis. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 33 578 707 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, další část ve výši 435 534 tis. Kč na položce 5146 – Úrokové výdaje na finanční deriváty k vlastním dluhopisům, další část ve výši 273 027 tis. Kč na položce 5147 – Úrokové výdaje na finanční deriváty kromě k vlastním dluhopisům a konečně poslední část ve výši 108 556 tis. Kč na položce 5811 – Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 193 823 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Poplatky dluhové služby, dále 10 tis. Kč bylo zaznamenáno na položce 5161 – Poštovní služby a 724 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 dosáhly 34 590 mil. Kč, v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 celkové čisté výdaje činily 32 137 mil. Kč. Meziročně tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 2 454 mil. Kč.

V důsledku změny zákona o státním rozpočtu kapitoly 396 – Státní dluh v souvislosti s řešením dopadů pandemie nemoci COVID-19 byl v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 rozpočet výdajů kapitoly 396 – Státní dluh zvýšen o 4 872 000 000 Kč z původních 47 981 880 286 Kč na 52 853 880 286 Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2021 bylo rovněž z rozpočtu výdajů kapitoly realizováno jedno rozpočtové opatření, které snížilo výdajový specifický ukazatel Obsluha státního dluhu, konkrétně výdajový okruh Úroky státního dluhu, o 2 000 000 000 Kč. V důsledku tohoto opatření byl schválený rozpočet výdajů kapitoly 396 – Státní dluh snížen z 52 853 880 286 Kč na 50 853 880 286 Kč.

3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek ČNB a SPP v celkové jmenovité hodnotě 9 086 722 mil. Kč, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 8 840 722 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 0,3 % p. a. Současně pokračovaly výpůjční operace k posílení likvidity státní pokladny s použitím kolaterálu poukázek ČNB, SPP a SDD v celkové jmenovité hodnotě 785 297 mil. Kč, splátky výpůjčních operací dosáhly 785 297 mil. Kč. Celkový čistý příjem z operací s použitím kolaterálu poukázek ČNB, SPP a SDD činil 851 mil. Kč.

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 realizovány krátkodobé investice ve formě depozitních operací v celkové jmenovité hodnotě 1 252 514 mil. Kč, splátky těchto investic pak dosáhly celkové jmenovité hodnoty 1 258 508 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 0,1 % p. a. Celkové čisté výdaje z depozitních operací činily 80 mil. Kč a byly ovlivněny výplatou peněžního plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 14 a 16 až 18 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), která činila 109 mil. Kč.

V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny nebyly v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 realizovány žádné krátkodobé investice. Úročením zůstatku eurových účtů bylo dosaženo čistého příjmu ve výši 0,01 mil. Kč v korunovém vyjádření.

K 30. září 2021 byly na majetkových účtech Ministerstva evidovány poukázky ČNB v celkové jmenovité hodnotě 248 774 mil. Kč, které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních operací a SPP v celkové jmenovité hodnotě 300 000 mil. Kč vydané jako kolaterál za účelem preventivního posilování likvidních rezerv státní pokladny.

Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 (mil. Kč)

Čisté příjmy	1. - 3. čtvrtletí 2020	1. - 3. čtvrtletí 2021	Index 2021/2020
z korunových REPO operací	1 484	851	57,3
z korunových DEPO operací	90	-80	-89,7
z REPO EUR operací	-	-	-
z DEPO EUR operací	0	0	5,5
z devizových swapů	3	28	951,7
ze záůjčnických facilit ve formě REPO operací	0	0	0,0
ze záůjčnických dluhopisů	1	10	856,9
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	1 579	809	51,2
Emisní činnost se záporným výnosem ¹	8	54	649,1
Výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem	81	644	792,1
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčnických operací se záporným výnosem	1 668	1 507	90,3

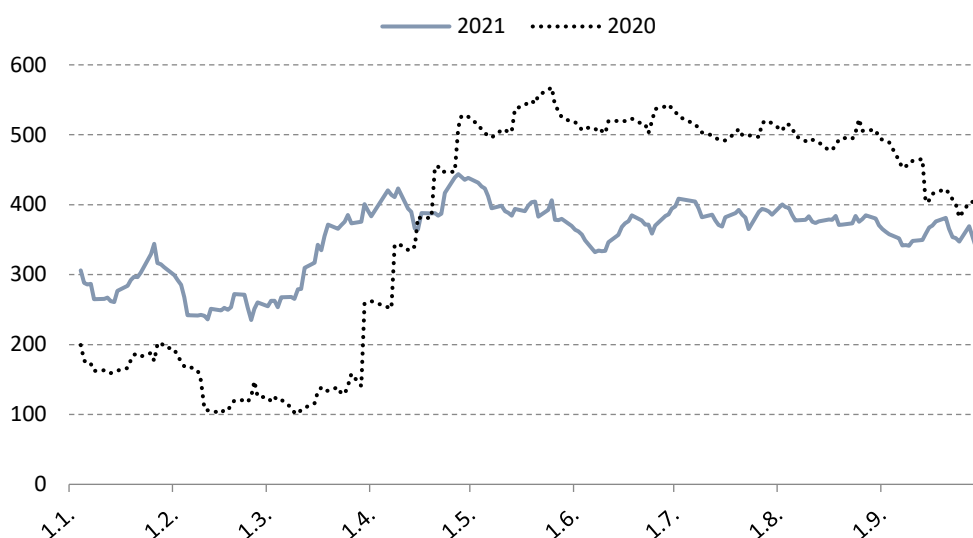
¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

Zdroj: MF

Zatímco v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 809 mil. Kč, ve stejném období roku 2020 příjmy dosáhly 1 579 mil. Kč. Investováním peněžních prostředků státní pokladny bylo dosaženo v 1. – 3. čtvrtletí 2021 o 770 mil. Kč nižších příjmů než ve stejném období roku 2020 zejména z důvodu nízkých základních úrokových sazeb ČNB, které začaly být zvyšovány až koncem června 2021.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem hospodaření státního rozpočtu, emisní činností a splátkami státních dluhopisů.

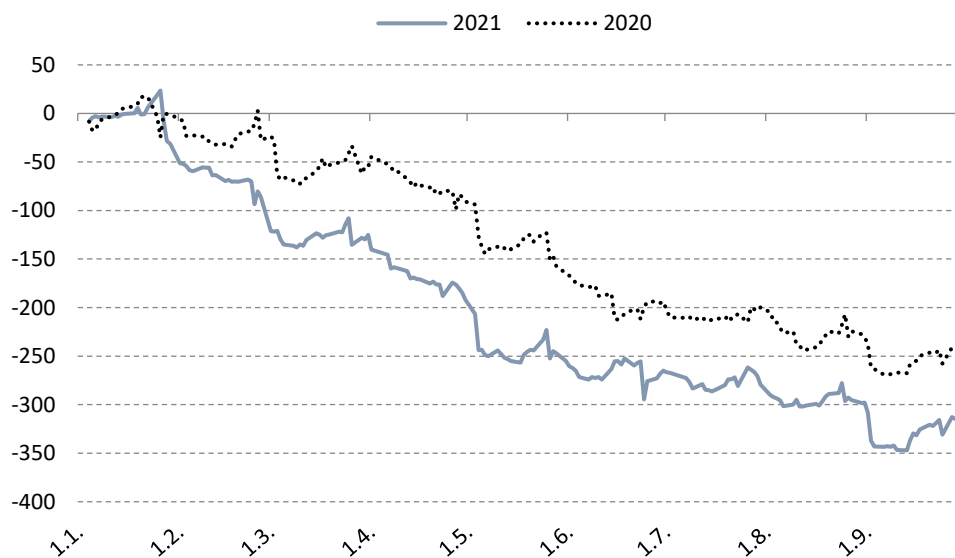
Graf č. 22: Státní pokladna za 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí 2021 skončilo schodkem ve výši 326 mld. Kč a ve srovnání s 1. – 3. čtvrtletím roku 2020 se vyvíjelo méně příznivě zejména z důvodu vyšších výdajů státního rozpočtu vyplývajících z opatření vlády ke zmírnění dopadů koronavirové krize a dalších priorit vlády. Další rozdíly ve výkyvech salda státního rozpočtu v obou letech způsobuje především časový nesoulad ve dnech splatnosti daně z přidané hodnoty (DPH) a splatných vratek DPH, přičemž velkou roli hraje rovněž časové rozvržení převodu prostředků z Národního fondu do státního rozpočtu, jakož i další změny v rozložení některých výdajů státního rozpočtu v čase.

Graf č. 23: Vývoj státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí roku 2020 a 2021 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

4 Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. – 3. čtvrtletí 2021 (mld. Kč)

N á z e v	S t a v k 1. 1. 2021	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a - b + c)	S t a v k 30. 9. 2021
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 049,7	1 436,5	1 147,2	-5,2	284,1	2 333,9
Vnitřní dluh	1 882,6	1 309,0	1 019,8	-0,9	288,3	2 170,9
Státní pokladniční poukázky	25,4	38,0	47,9		-9,9	15,5
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	49,7	24,6			24,6	74,3
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	95,0		24,5		-24,5	70,5
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	19,2	1,8			1,8	21,0
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	88,6				0,0	88,6
61. emise dlouhodobých dluhopisů (2010)	96,9		96,9		-96,9	0,0
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	99,0		8,7		-8,7	90,3
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	118,1	15,9			15,9	134,0
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	109,0	12,0			12,0	121,0
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	80,5	33,2			33,2	113,7
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	129,0	19,4			19,4	148,4
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	128,3	20,7			20,7	149,0
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	103,7	16,3			16,3	120,0
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	124,0				0,0	124,0
102. emise střednědobých dluhopisů (2017)	5,8				0,0	5,8
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	118,1	11,9			11,9	130,0
104. emise střednědobých dluhopisů (2018)	19,7		19,7		-19,7	0,0
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	99,0	23,9			23,9	122,9
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,0		0,0	2,9
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9	0,0	0,0		0,0	0,9
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4	0,0	0,0		0,0	0,4
109. emise střednědobých dluhopisů (2019)	26,2		25,6	-0,7	-26,2	0,0
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,1	0,1	0,1		0,0	5,1
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,1				0,0	1,1
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	1,6	0,0	0,0		0,0	1,6
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0			0,0	0,0
117. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
118. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0	0,0	0,0		0,0	2,0
119. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	117,6	1,4			1,4	119,0
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	99,0	49,2			49,2	148,2
122. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,2	0,0	0,0		0,0	0,1
123. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0	0,1	0,0		0,0	2,0
124. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
125. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	26,6	20,8			20,8	47,4
126. emise střednědobých dluhopisů (2020)	36,4	43,6	11,0		32,6	69,0
127. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
128. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	4,0				0,0	4,0
129. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	7,9	5,1		-0,2	4,9	12,7
130. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	34,3	41,7			41,7	76,0
131. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
132. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	5,0				0,0	5,0
133. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	0,0			0,0	0,0
134. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	3,2			3,2	3,2
135. emise střednědobých dluhopisů (2021)	0,0	38,8			38,8	38,8
136. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	0,1			0,1	0,1
137. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	4,3			4,3	4,3
138. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	63,0			63,0	63,0
139. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	29,3			29,3	29,3
142. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	5,1			5,1	5,1
Repo operace s kolaterálem SPP - řízení likvidity státní pokladny	0,0	634,3	634,3		0,0	0,0
Repo operace s kolaterálem PČNB - řízení likvidity státní pokladny	0,0	132,0	132,0		0,0	0,0
Repo operace s kolaterálem SDD - řízení likvidity státní pokladny	0,0	19,0	19,0		0,0	0,0
Státem vystavené směnky	0,0			0,0	0,0	0,0
Vnější dluh	167,2	127,5	127,4	-4,2	-4,2	163,0
5. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2010)	50,8		50,5	-0,3	-50,8	0,0
6. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2012)	72,2			-2,1	-2,1	70,1
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	6,2			-0,3	-0,3	5,9
Úvěry od EIB	32,7		5,9	-0,1	-5,9	26,8
Úvěry od CEB	5,2	2,6		-0,2	2,4	7,6
1. tranše finanční pomoci SURE	0,0	26,2		-0,7	25,5	25,5
2. tranše finanční pomoci SURE	0,0	26,1		-0,6	25,5	25,5
Krátkodobé zápůjčky v cizí měně	0,0	72,6	71,1	0,0	1,5	1,5

Zdroj: MF

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové a jiné příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železnic,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech Regionálních rad regionů soudržnosti určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a Národního fondu a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven,
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky,
- účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci a
- účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k dalšímu postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)

Ukazatel	30.9.2020 (1)	30.9.2021 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-252 667	-326 272	-73 605	129,1
v tom - příjmy	1 058 301	1 079 051	20 750	102,0
- výdaje	1 310 968	1 405 323	94 355	107,2
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	352 091	311 298	-40 793	88,4
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	15 848	18 469	2 621	116,5
v tom - příjmy celkem	224 228	253 427	29 199	113,0
- výdaje celkem	208 380	234 958	26 578	112,8
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	4 676	5 527	851	118,2
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	23 717	42 926	19 209	181,0
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	40 111	43 734	3 623	109,0
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	50 934	62 264	11 330	122,2
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	22 538	37 239	14 701	165,2
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	32 305	35 815	3 510	110,9
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	64 143	58 089	-6 054	90,6
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	25 362	37 208	11 846	146,7
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	379 058	326 297	-52 761	86,1
B. Financování státní pokladny:	-219 902	-254 229	-34 327	115,6
- dluhopisové	-238 619	-253 140	-14 521	106,1
- účet hospodaření státního rozpočtu	18 717	-1 089	-19 806	-5,8
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	159 155	72 068	-87 087	45,3

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. až 3. čtvrtletí 2021 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv, státních fondů a Národního fondu (v Kč), zdravotních pojišťoven a svazů ZP, příspěvkových organizací, cizími prostředky organizačních složek státu, prostředky bývalého Fondu národního majetku, územních samosprávných celků, prostředky na účtech finančních a celních úřadů určených pro správu prostředků veřejných rozpočtů a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci září 2021 ve výši 72,1 mld. Kč byla tvořena součtem:

- schodku **státního rozpočtu ve výši 326,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 1 079,0 mld. Kč a výdaji ve výši 1 405,3 mld. Kč,
- účtů **státních finančních aktiv ve výši 311,3 mld. Kč**, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů, nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů,

z přijatých zápůjček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),

- zůstatku příjmů a výdajů **veřejných rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady ve výši 18,5 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – obce a kraje – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her a odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu, pojistného na důchodové spoření a další prostředky,
- zůstatku na účtech **fondů organizačních složek státu** v celkové výši **5,5 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- zůstatku na účtech **cizích prostředků organizačních složek státu** v celkové výši **42,9 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též mzdy, platy, jejich náhrady, ostatní platby za provedenou práci a související výdaje (pojistné na sociální a veřejné zdravotní pojištění, přiděl do FKSP) vč. např. cestovného pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku podle § 46 zákona o rozpočtových pravidlech, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **43,7 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **62,3 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 29,9 mld. Kč a na Národní fond částka 32,4 mld. Kč,
- zůstatku na účtu bývalého **Fondu národního majetku** v celkové výši **37,2 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **35,8 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **58,1 mld. Kč**,

- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **37,2 mld. Kč**, které se nejvíce týkají akciové společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost (11,3 mld. Kč), státní organizace Správa železnic (7,0 mld. Kč), akciové společnosti Česká exportní banka (5,5 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,4 mld. Kč), veřejných vysokých škol (680 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (11,3 mld. Kč),
- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -253,1 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- zůstatku **financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu¹³ ve výši -1,1 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny ke konci září 2021 dosáhl 72,1 mld. Kč a jeho snížení proti stavu ke konci září 2020 souviselo nejvíce s poklesem objemu prostředků zahrnovaných do SP o 52,8 mld. Kč, tj. o 13,9 % a snížením financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu. Meziroční snížení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především zvýšením schodku státního rozpočtu a poklesem prostředků na účtech státních finančních aktiv a zdravotních pojišťoven. Opačně působilo především meziroční zvýšení cizích prostředků organizačních složek státu, prostředků na účtech bývalého Fondu národního majetku a účtech státních fondů a Národního fondu.

¹³ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).

IV. Informace o plnění cíle stanoveného v Konvergenčním programu pro rok 2021

Ministerstvo financí vypracovává pravidelně k pokladnímu plnění státního rozpočtu za 1. a za 1. až 3. čtvrtletí informaci pro rozpočtový výbor¹⁴ o tom, jakým způsobem je naplňován Konvergenční program ČR¹⁵.

V roce 2021 očekáváme **výrazně deficitní hospodaření sektoru vládních institucí ve výši 7,7 % HDP**, které půjde na vrub především státního rozpočtu. Navzdory dalšímu navýšení platby za státního pojištěnce odhadujeme rovněž záporný výsledek hospodaření fondů sociálního zabezpečení. Místní vládní instituce patrně opět vykáží přebytek, ke kterému přispěje i úprava rozpočtového určení daní. Z pohledu strukturálního salda očekáváme méně intenzivní expanzivní fiskální politiku s deficitem 6,1 % HDP (oproti dubnovým 6,5 % HDP).

Aktuální odhad celkového salda je o více než 1,1 % HDP lepší ve srovnání s predikcí Konvergenčního programu z dubna tohoto roku. Ve srovnání s jarním odhadem dochází k rozdílu primárně u ústředních vládních institucí, kde se projevilo rychlejší otevření ekonomiky, nižší propad příjmů, ale i nižší využití některých vládních podpůrných mechanismů.

Tabulka č. 18: Odhad hospodaření veřejných financí v porovnání s Konvergenčním programem ČR (duben 2021) % HDP

	Notifikace k 1. 10. 2021		KP 2021	rozdíl 2021
	2020	2021	2021	v p.b. HDP
	(1)	(2)	(3)	(2) - (3)
saldo sektoru vládních institucí	-5,6	-7,7	-8,8	1,1
ústřední vládní instituce	-6,0	-7,9	-8,7	0,8
místní vládní instituce	0,5	0,4	0,0	0,3
fondy sociálního zabezpečení	0,0	-0,1	-0,1	0,0

Pozn.: Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlováním.

Příjmy sektoru vládních institucí by měly v roce 2021 růst o 1,7 %, přičemž oproti odhadu v Konvergenčním programu ČR z dubna 2021 tak budou vyšší o 0,6 p. b. Aktuální predikce počítá s meziročním růstem daňových příjmů včetně příspěvků na sociální zabezpečení o 0,7 %, zatímco podle dubnového očekávání měly setrvat na téměř stejné úrovni.

Samotné daňové příjmy by měly poklesnout o 4,9 % především v důsledku schváleného „daňového balíčku 2021“. Tento balíček mimo jiné přinesl snížení efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob s odhadovaným dopadem na veřejné finance ve výši 99 mld. Kč, což se odráží v meziročním očekávaném poklesu dynamiky daně o 30,5 %. U daně z příjmů právnických osob počítá predikce s mírným růstem o 0,5 %.

Příspěvky na sociální zabezpečení by měly meziročně vzrůst o 7,6 % (oproti 5,9 % z dubna 2021). Jejich tempo odráží růst mezd a platů v ekonomice a nízkou srovnávací základnu loňského roku v důsledku opatření zmírňujících socioekonomické dopady protiepidemických restrikcí. Zvýšení platby za státního pojištěnce přispívá k dynamice příjmové strany částkou cca 30 mld. Kč, tj. 1,3 procentního bodu.

U výnosu daně z přidané hodnoty predikujeme růst 4,8 % (oproti 3,8 %). Naopak nižší by měl být očekávaný výnos spotřebních daní (bez dotací na obnovitelné zdroje energie), který by měl vzrůst o 7,7 % oproti dubnovým 12,6 %. Pozitivně budou působit zejména změny sazeb na tabákové výrobky v celkové v nezměněné odhadované výši 5,2 mld. Kč. Výnos u daně z minerálních olejů tlumí snížená sazba daně na naftu v odhadované celoroční výši 5,6 mld. Kč.

¹⁴ Vypracovávání této informace plyne z usnesení rozpočtového výboru PSP ČR č. 128 ze dne 28. dubna 2011, ve kterém byl ministr financí požádán o aktuální odečet vždy k termínu čtvrtletního pokladního plnění.

¹⁵ Konvergenční program ČR je zásadním strategickým dokumentem zpracovávaným Ministerstvem financí ČR. Od roku 2011 je publikován vždy koncem dubna. Dokument specifikuje základní souhrnné fiskální údaje a nejvýznamnější připravovaná opatření s rozpočtovým dopadem formou střednědobé fiskální strategie vlády.

Oproti odhadům z dubna 2021 porostou **výdaje** veřejných financí o 0,6 p. b. pomaleji a jejich meziroční růst by měl činit 6,9 %. Výdaje na konečnou spotřebu s očekávaným růstem 6,8 % zvyšují naturální sociální transfery, náhrady zaměstnancům a mezispotřeba. Nárůst platů se týká pracovníků ve školství, zdravotnictví a sociálních službách, v dalších oblastech jsou platy zafixovány. Objem platů ve veřejné sféře by měl přesto vzrůst o 5,8 % (oproti dubnovým 5,1 %), jelikož se do něj promítají i mimořádné odměny zdravotnickému personálu, pracovníkům v sociálních službách a ozbrojeným složkám. Pokračovat by měl silný růst naturálních sociálních transferů (11,5 %), určený epidemií na začátku roku, vakcinací obyvatel ČR a podobně. Růst mezispotřeby by měl v letošním roce dosahovat 5,6 % (oproti dubnovým 8,4 %), její výše bude ovlivněna nákupy vakcín proti COVID-19 a testů do škol, stejně jako vyššími cenami.

Zvýšení peněžitých sociálních dávek o 5,0 % (oproti dubnovým 6,1 %) reflektuje jak zákonnou valorizaci dávek důchodového pojištění, tak úpravu některých dávek podporujících rodiny s dětmi, ošetřovné v případě uzavření škol či karantény dítěte i navýšení transferů do veřejného zdravotního pojištění.

Pokračující programy podpory v souvislosti s pandemií COVID-19 jsou důvodem 9% předpokládaného růstu dotací a transferů (oproti predikci 8,0 % v Konvergenčním programu). Šlo buď o pokračování programů z roku 2020 (především program Antivirus), nebo o novou podobu kompenzací ke zmírnění negativních dopadů omezení pro podnikatelské subjekty (programy COVID – 2021 a COVID – Nepokryté náklady), kdy došlo k navýšení původně alokovaných částek. Naopak podstatně nižší úroveň, než bylo původně odhadováno, by měly dosahovat kapitálové transfery ve formě kompenzačního bonusu a také institutu zpětného působení daňové ztráty.

Odhadovaný výsledek hospodaření sektoru vládních institucí by se měl odrazit ve výši **zadlužení** sektoru vládních institucí. Ke konci roku 2021 očekáváme veřejné zadlužení převyšující 43 % HDP.